

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه دوازدهم

مرور و تثبیت مباحث پایه

ویژه کنکوری های ۱۴۰۵

دفترچه شماره ۱

پنجشنبه ۳ مهر ماه ۱۴۰۴

ملاحظات	مدت زمان پاسخ‌گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۶۰ سؤال ۶۵ دقیقه	۲۳ دقیقه	۱۵	۱	۱۵	ریاضی	۱
	۲۰ دقیقه	۳۵	۱۶	۲۰	زبان و ادبیات فارسی	۲
	۱۳ دقیقه	۵۰	۳۶	۱۵	علوم اجتماعی	۳
	۹ دقیقه	۶۰	۵۱	۱۰	روان‌شناسی	۴

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرایی، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون‌های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه‌های کنکور در نظر گرفته می‌شود.

روان‌شناسی

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۱۵ سؤال

علوم اجتماعی ۱

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۴-۵ سؤال

زبان و ادبیات فارسی ۱

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۷ سؤال

ریاضی ۱

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۷ سؤال

اقتصاد

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۱۵ سؤال

فلسفه و منطق

منطق

مباحث کل کتاب

فلسفه ۱

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۱۲-۱۳ سؤال

تاریخ و جغرافیا

تاریخ ۱

مباحث کل کتاب

جغرافیای ۱

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۹ سؤال

زبان عربی ۱

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۷ سؤال

استراتژی و هدف گذاری با ماز در تابستان ۱۴۰۴

مرور، جمع‌بندی و تثبیت مباحث پایه یازدهم و دهم

یک آزمون جمع‌بندی پایه یازدهم

پنج آزمون مرور / تثبیت مباحث پایه دهم و دو درس مهم یازدهم
(مطالعه عمیق، مرور / تثبیت: هر آزمون ۲۰ درصد از مطالب پایه دهم و دو درس مهم یازدهم)

یک آزمون جمع‌بندی و ارزیابی پیشرفت تابستانی

— شما می‌توانید به صورت اختیاری به سؤالات دفترچه ۳ (بیش‌خوانی پایه دوازدهم) پاسخ دهید.

— در صورت پاسخ‌دهی به دفترچه ۳، تراز و کارنامه جدا برای مباحث پایه دوازدهم دریافت می‌کنید.

ویژه دانش‌آموزان پیشنهاد

۱- قطر مربعی $3\sqrt{6}$ است. محیط مربع کدام است؟

- (۱) $8\sqrt{3}$ (۲) $12\sqrt{3}$ (۳) $10\sqrt{3}$ (۴) $16\sqrt{3}$

۲- کدام یک از معادله‌های زیر دارای جواب‌های $x = \frac{-1}{3}$ و $x = 3$ است؟

- (۱) $2x^2 - 5x - 3 = 0$ (۲) $2x^2 - 7x + 3 = 0$
 (۳) $2x^2 + 5x - 3 = 0$ (۴) $2x^2 + 7x + 3 = 0$

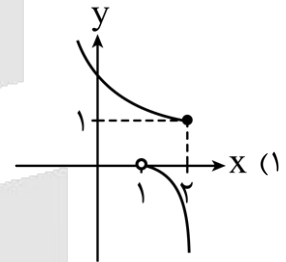
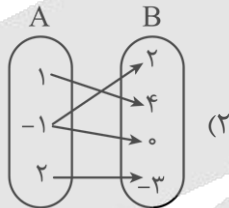
۳- معادله $m^2 - 1 = (3x-1)^2$ یک ریشه مضاعف دارد. مجموع مقدار m و آن ریشه مضاعف کدام گزینه می‌تواند باشد؟

- (۱) $-\frac{2}{3}$ (۲) $-\frac{4}{3}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{2}{3}$

۴- در مورد معادله $\frac{11}{x^2-4} + \frac{x+3}{2-x} = \frac{2x-3}{x+2}$ کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) یک ریشه مضاعف دارد. (۲) یک ریشه ساده دارد. (۳) دو ریشه ساده دارد. (۴) ریشه حقیقی ندارد.

۵- کدام یک از رابطه‌های زیر تابع می‌باشد؟

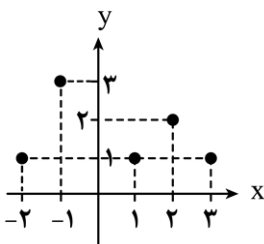

x	1	-3	1	2
y	-1	2	0	4

(۳) $f = \{(-1, -1)\}$

۶- با توجه به نمودار تابع f ، مجموع اعضای دامنه تابع f کدام است؟

- (۱) ۲
 (۲) ۸
 (۳) ۳
 (۴) ۶

محل انجام محاسبات

۷- نمودار تابع خطی f از نقطه تلاقی دو خط به معادلات $2y + x - 1 = 0$ و $y = -2x + 2$ گذشته و موازی با خط گذرا از مبدأ مختصات و نقطه $(1, -2)$ رسم شده است. این خط محور y ها را با کدام عرض قطع می‌کند؟

- (۱) ۱ (۲) -۳ (۳) ۲ (۴) -۴

۸- اگر خط $x = 2$ محور تقارن سهمی به معادله $y = -x^2 + (k-1)x - m$ باشد و این سهمی محور x ها را در نقطه‌ای به طول ۱- قطع کند، عرض رأس سهمی کدام است؟

- (۱) -۱ (۲) -۴ (۳) ۶ (۴) ۹

۹- چند تا از موارد زیر صحیح است؟

الف: پارامتر از جامعه به دست می‌آید و آماره از نمونه و مقدار هر دو همواره ثابت است.

ب: داده‌ها واقعیت‌هایی درباره یک چیزند که در محاسبه، استنباط یا برنامه‌ریزی به کار می‌روند.

ج: متغیر به هر ویژگی از اشخاص یا اشیاء که قرار است بررسی شود، می‌گویند.

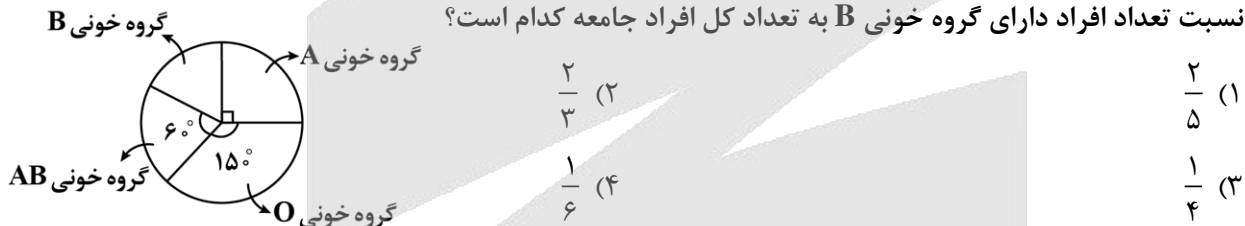
د: در گردآوری داده‌ها به روش مشاهده به افراد پاسخگو نیاز است.

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۰- مجموع میانگین، میانه و مد داده‌های ۱۷ و ۲۷ و ۳۲ و ۴۱ و ۲۳ و ۳۴ و ۳۲ و ۲۵ و ۳۲ و ۲۷، کدام است؟

- (۱) ۸۹ (۲) ۹۰ (۳) ۹۰/۵ (۴) ۹۱/۵

۱۱- می‌دانیم ۲۱۰ نفر از اعضای یک جامعه آماری که نمودار دایره‌ای‌اش داده شده گروه خونی A دارند. مقدار پارامتر نسبت تعداد افراد دارای گروه خونی B به تعداد کل افراد جامعه کدام است؟

۱۲- اگر $۱۶, a, ۹, ۴$ به ترتیب مربع انحراف از میانگین داده‌های $۱, ۰, a, ۳, ۴$ باشد، واریانس داده‌ها کدام است؟

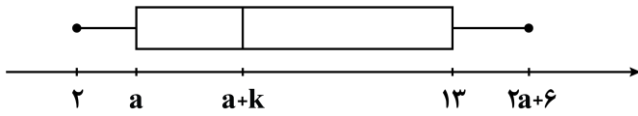
- (۱) ۸ (۲) $\frac{۸}{۵}$ (۳) ۹ (۴) $\frac{۷}{۵}$

محل انجام محاسبات

۱۳- در نمودار جعبه‌ای زیر دامنه تغییرات برابر $5k-1$ و اختلاف چارک‌های سوم و دوم برابر ۵ است. اختلاف چارک‌های دوم و اول کدام است؟

۲ (۱)

۳ (۲)

۴ (۳)

۵ (۴)

۱۴- در یک نمودار راداری، اگر به تعداد متغیرها ۳ متغیر جدید اضافه کنیم، از زاویه بین دو شعاع متوالی 20° درجه کاسته می‌شود. تعداد متغیرها در ابتدا چندتا بوده است؟

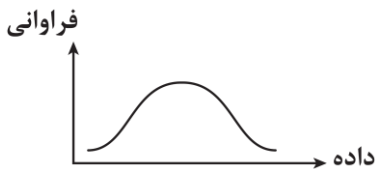
۱۰ (۴)

۹ (۳)

۸ (۲)

۶ (۱)

۱۵- در داده‌هایی که به شکل مقابل هستند، میانگین ۱۱ و واریانس ۴ است. تقریباً چند درصد داده‌ها بین اعداد ۹ و ۱۵ واقع هستند؟

۸۲ (۱)

۶۸ (۲)

۹۶ (۳)

۷۸ (۴)

محل انجام محاسبات

- ۱۶- کدام گزینه در ارتباط با نثر فارسی در سده‌های پنجم و ششم نادرست است؟
- (۱) در ابتدای قرن پنجم با دوره بلوغ نثر فارسی مواجه می‌شویم و در نیمه قرن پنجم و اوایل قرن ششم آن را در حال پختگی و کمال می‌یابیم.
- (۲) نثر موزون در این دوره به اوج رسید. ویژگی اصلی نثر موزون به کارگیری سجع است؛ بنابراین، نثر موزون یا آهنگین با بهره‌گیری از جمله‌های کوتاه، خود را به شعر نزدیک می‌کند.
- (۳) خواجه عبدالله انصاری، نثر موزون را به کمال رساند؛ چنان‌که می‌توان آثار وی را سرآمد همه نثرهای موزون فارسی شمرد.
- (۴) دوره رواج نثر فنی، قرن ششم هجری است و نخستین نمونه آن کتاب «کلیله و دمنه» از ابوالمعالی نصرالله منشی است که در اواسط نیمه اول قرن ششم تألیف شد.
- ۱۷- کدام گزینه درباره اوضاع ادبی در «قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم» صحیح است؟
- (۱) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مَثَل‌ها در شعر این دوره آغاز گشت.
- (۲) شعر حکمی و اندرزی که در دوره پیش به وجود آمده بود در این دوره به پختگی رسید.
- (۳) شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و ناصر خسرو، قوت و استحکام یافت.
- (۴) شعر مدحی یا مدیحه‌سرایی در این دوره به وجود آمد.
- ۱۸- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات، درست است؟
- (۱) آثار ادبی منثور و منظوم زبان پهلوی، از میان رفته است، ولی ترجمه عربی و فارسی بعضی از آن‌ها مانند «یادگار زریران» در دست است.
- (۲) زبان پارتی، در دوره اشکانیان رایج بود و تا اواخر دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است.
- (۳) در سه قرن نخست هجری بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون عربی، وارد فارسی دری شد.
- (۴) تا پایان سلطنت مسعود، دربار غزنویان به وجود شاعران بزرگ فارسی‌گوی - که در اواخر عهد سامانی تربیت یافته بودند؛ مانند عنصری، فرخی و منوچهری - آراسته بود.
- ۱۹- متن زیر از کدام اثر انتخاب شده است و به کدام دوره تاریخی تعلق دارد؟
- «برهه چنان دانست که او حاجت‌خانه خواهد خواست، و به دلش اندر بود که اگر حاجت‌خانه خواهد، بدو بخشد. پس عبدالمطلب گفت که دوپست‌اشتر از آن من بیاورده‌اند، بفرمای تا اشتران من باز دهند.»
- (۱) ترجمه تفسیر طبری - دوره سامانی
(۲) تاریخ بلعمی - دوره سامانی
(۳) کیمیای سعادت - دوره غزنوی و سلجوقی
(۴) تاریخ بیهقی - دوره غزنوی و سلجوقی
- ۲۰- چند مورد از موارد زیر، مربوط به ویژگی‌های ادبی شعر سبک خراسانی است؟
- قافیه و ردیف بسیار ساده است.
- شعر واقع‌گراست و توصیفات عمدتاً طبیعی، ساده، محسوس و عینی است.
- قالب‌های مسمط، ترکیب‌بند و مثنوی به تدریج در این دوره شکل می‌گیرند.
- استفاده از آرایه‌های ادبی در شعر این دوره بسیار رایج است.
- حذف افعال به قرینه

(۴) چهار

(۳) سه

(۲) دو

(۱) یک

۲۱- در ابیات کدام گزینه آرایه واژه‌آرایی به کار رفته است؟

می‌روی اما بدان دریا ز من پایین تر است
با مرگ زندگی کن و با زندگی بمیر
حال همه خوب است، من اما نگرانم
این هم از عاقبت از قفس آزاد شدن
که گاه مردم شادان و گاه بود ناشاد
تا فراموش شود یاد تو، هرچند نشد

۳ «ب»، «الف»، «ج» ۴ «د»، «ه»، «و»

الف: رود راهی شد به دریا، کوه با اندوه گفت
ب: چشم انتظار حادثه‌ای ناگهان می‌باش
ج: این چیست که چون دلهره افتاده به جانم
د: بعد از این در دل من، شوق رهایی هم نیست
ه: خدای عرش جهان را چنین نهاد نهاد
و: خاطرات تو و دنیای مرا سوزاندند

۱ «ب»، «ج»، «د» ۲ «الف»، «د»، «و»

۲۲- آرایه‌های نوشته‌شده در برابر کدام گزینه کاملاً درست است؟

یکی را شام و مصر و قیروان داد (مراعات نظیر - موازنه)
از چشم‌های نرگس و چندان وقاحتش (واژه‌آرایی - جان‌بخشی)
چه جای زمزمه‌ی عنده‌لیب و سجع حُمام (= کبوتر) (واج‌آرایی - سجع)
با آن که به یک‌باره‌ام از یاد بهشتی (واژه‌آرایی - جناس)

۳ «ب» - «ج» ۴ «ب» - «د»

الف: یکی را سغد و خوارزم و چغان داد
ب: با چشم نیم‌خواب تو چشم آیدم همی
ج: سماع اهل دل آواز ناله‌ی سعدی است
د: جز یاد تو بر خاطر من نگذرد ای جان

۱ «الف» - «ب» ۲ «الف» - «ج»

۲۳- به ترتیب در کدام بیت موازنه و در کدام بیت ترصیع به کار رفته است؟ @Azmoonha_Azmayeshi

همه شب باد پیچان در بر رام (رامین)
حکمش به عمل باز برد عامل جان را
سلاح او همه پلّواد نساب است
سمر گردیم و خود بوده سمرگوی

۳ «ب» - «الف» ۴ «ب» - «د»

الف: همه شب ابر گریان بر سر رام (رامین)
ب: تیغش به فلک باز دهد طالع بد را
ج: سلاح تو همین باران و آب است
د: خبر گردیم و خود بوده خبرجوی

۱ «ج» - «د» ۲ «الف» - «ب»

۲۴- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

کز عشق شه کم پیشی است وز عشق شه پیشی است کم
۲ تکرار - اشتقاق - واج‌آرایی - سجع
۴ تشبیه - مراعات نظیر - جناس همسان - اشتقاق

«من ترک فضل و فاضلی کردم به عشق از کاهلی
۱ واژه‌آرایی - جناس همسان - تضاد - مراعات نظیر
۳ جناس همسان - تضاد - تکرار - تشبیه

۲۵- نوع جناس ذکر شده مقابل کدام بیت نادرست است؟

زیرا که نخورده‌ای از آن رطل گران (جناس ناهمسان افزایشی)
بس که عشقش می‌دهد بر باد جو جو خرمنش (جناس ناهمسان اختلافی)
بی‌شعله کی کند انگشت اخگری (جناس ناهمسان افزایشی)
بر دل سلمان بنه آن همه تا می‌کشد (جناس ناهمسان افزایشی)

۱ ای یار به انکار سوی ما نگران
۲ قوت صبرم چو کوهی بود از آن کاهی نماند
۳ با تو اگر حسود دعوی کند چه سود
۴ بار غمت غیر من کس نتواند کشید

۲۶- نوع سجع در کدام گزینه متفاوت با سایر گزینه‌ها است؟

وآنکه بیا با عاشقان هم‌خانه شو؛ هم‌خانه شو
وآنکه شراب عشق را پیمان‌ه شو؛ پیمان‌ه شو
فانی شو و چون عاشقان افسانه شو؛ افسانه شو
گر می‌شوی در کوی او مردانه شو مردانه شو

۱ هم خویش را بیگانه کن، هم خانه را ویرانه کن
۲ رو سینه را چون سینه‌ها هفت آب شو از کینه‌ها
۳ چون جان تو شد در هوا، ز افسانه شیرین ما
۴ رویی مبین جز روی او، سویی مشو جز سوی او

۲۷- قافیه در کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) اگر گوهر فروش اینجا گذر داشت
 (۲) از آن کردند در کنجی نهان
 (۳) بیامد دمان تا بر آن سه ترک
 (۴) تو همچون نقطه درمانی در این کار

۲۸- در کدام گزینه قاعده قافیه متفاوت است؟

- (۱) بگفت این و جام عقیقی بخواست
 (۲) تو فرزندی و تاج و تخت تو راست
 (۳) اگر بر دلم رحمت آری نکوست
 (۴) بگفتا مپرس از من این ماجرا

۲۹- با در نظر گرفتن علامت‌های هجایی مصراع‌های زیر، کدام مصراع متفاوت با سایر گزینه‌ها است؟

- (۱) مرغان قفس را المی باشد و شوقی
 (۲) تا شب نرود صبح پدیدار نباشد
 (۳) آن را که بصارت نبود یوسف صدیق
 (۴) سخنی ز عشق گویند و در او اثر نباشد

۳۰- علامت هجایی کدام مصراع نادرست است؟

- (۱) اگر هوشمندی به معنی گرای: U--U--U--U
 (۲) عجب نیست از گل که خندد به سروی: --U--U--U--U
 (۳) خلوتم چراغان کن، ای چراغ روحانی: ---U-U---U-U-
 (۴) الا یا ایها السّاقی ادر کأسا و ناولها: ---U---U---U---U

۳۱- با توجه به نظم و ترتیب هجاها، با کدام واژه‌ها می‌توان جای خالی را پر کرد؟

- «قادری مگر آزار من
 (۱) جانم ستانی تو - نشانی جای هیچ انکار نیست
 (۲) زان که گر شمشیر بر فرقم»
 (۳) بر هر چه می‌خواهی - نهی آزار نیست
 (۴) بر کشتن من یا - می‌زنی مطلوب نیست
 (۴) بر جان زنی هر دم - مثال تاج نیست

۳۲- کدام گزینه با بیت «چندان که گفتم غم با طبیبان / درمان نکردند مسکین غریبان» تناسب مفهومی دارد؟

- (۱) هنوز با همه دردم امید درمان است
 (۲) چند نصیحت کنند بی‌خبرانم به صبر
 (۳) دردی از حسرت دیدار تو دارم که طبیب
 (۴) خوش است درد که باشد امید درمانش

۳۳- مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) مکن تا توانی دل خلق ریش
 (۲) پادشاهی که طرح ظلم افکند
 (۳) جزای نیک و بد خلق با خدای انداز
 (۴) مبین کز ظلم جباری کم‌آزاری ستم بیند
- و گر می‌کنی می‌کنی بیخ خویش
 پای دیوار ملک خویش بکند
 که دست ظلم نماند چنین دراز که هست
 ستمگر نیز روزی کشته تیغ ستم گردد

۳۴- کدام گزینه با بیت «گر عزم جفا داری سر در رهت اندازم / و راه وفا گیری جان در قدمت ریزم» تناسب مفهومی دارد؟

- (۱) مرا جفا و وفای تو پیش یکسان است
 - (۲) وفا و عهد نگه دار و از جفا بگذر
 - (۳) گر دوست واقف است که بر من چه می‌رود
 - (۴) خوب رویان جفاپیشه وفا نیز کنند
- که هرچه دوست پسندد به جای دوست نکوست
به حق آن که نیام یار بی‌وفا ای دوست
باک از جفای دشمن و جور رقیب نیست
به کسان درد فرستند و دوا نیز کنند

۳۵- کدام گزینه با بیت «کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را / کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را» تناسب مفهومی دارد؟

- (۱) شور غم عشقش چنین حیف است پنهان داشتن
 - (۲) آن پری کز خلق پنهان بود چندین روزگار
 - (۳) عشق سعدی نه حدیثی است که پنهان ماند
 - (۴) تو با این حسن نتوانی که روی از خلق درپوشی
- در گوش نی رمزی بگو تا برکشد آواز را
باز می‌بینم که در عالم پدیدار آمده است
داستانی است که بر هر سر بازاری هست
که همچون آفتاب از جام و حور از جامه پیدایی

۳۶- در ارتباط با کنش ورزش کردن به ترتیب «تندرستی»، «مورد تحسین دیگران قرار گرفتن» و «ورزش حرفه‌ای» مربوط به کدام‌یک از پیامدهای این کنش است؟

- (۱) غیرارادی - وابسته به اراده کنشگر - وابسته به اراده دیگری
- (۲) ارادی - وابسته به اراده دیگری - وابسته به اراده کنشگر
- (۳) غیرارادی - وابسته به اراده دیگری - وابسته به اراده کنشگر
- (۴) ارادی - وابسته به اراده کنشگر - وابسته به اراده دیگری

۳۷- به ترتیب به «کنش اجتماعی و پیامدهای آن»، «کوچک‌ترین پدیده اجتماعی» و «پدیده‌های مطلوب و خواستنی مورد توجه و پذیرش» چه می‌گویند؟

- (۱) جامعه‌پذیری - پدیده‌های خرد - ارزش‌های اجتماعی
- (۲) پدیده اجتماعی - کنش اجتماعی - ارزش‌های اجتماعی
- (۳) جامعه‌پذیری - کنش اجتماعی - هنجارهای اجتماعی
- (۴) پدیده اجتماعی - پدیده‌های خرد - هنجارهای اجتماعی

۳۸- کدام‌یک از عبارات‌های زیر به تأثیر جهان ماوراءطبیعی بر جهان اجتماعی اشاره دارد؟

- (۱) انسان‌ها برای مقابله با زلزله، خانه‌های خود را به گونه‌ای می‌سازند که در برابر زلزله مقاوم باشند.
- (۲) آلودگی طبیعت و محیط زیست، نتیجه کارهای شتاب‌زده و نابخردانه انسان‌ها است.
- (۳) در مناطقی با آب‌وهوای خشک، انسان‌ها راه‌هایی برای رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب ابداع می‌کنند.
- (۴) شناخت خداوند و فرشتگان، آرمان‌ها و ارزش‌های آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آن‌ها را دگرگون می‌سازد.

۳۹- به ترتیب، هر یک از پدیده‌های زیر را از حیث «اندازه و دامنه» و «عینی و ذهنی» بودن مشخص کنید.

الف - آزادی بیان

ب - نظام اقتصادی

ج - دید و بازدید عید نوروز

- (۱) ذهنی و کلان - کلان و ذهنی - خرد و عینی
- (۲) محسوس و کلان - کلان و محسوس - محسوس و خرد
- (۳) ذهنی و محسوس - کلان و محسوس - محسوس و خرد
- (۴) نامحسوس و ذهنی - کلان و نامحسوس - نامحسوس و متوسط

۴۰- هر یک از ویژگی‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام‌یک از انواع جهان‌های اجتماعی است؟

الف - همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند.

ب - جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد.

ج - بعضی جوامع در مسیر واحد پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با آن‌ها، عقب مانده‌اند.

- (۱) جهان‌های اجتماعی در طول هم - جهان‌های اجتماعی در عرض هم - جهان‌های اجتماعی در عرض هم
- (۲) جهان‌های اجتماعی در طول هم - جهان‌های اجتماعی در عرض هم - جهان‌های اجتماعی در طول هم
- (۳) جهان‌های اجتماعی در عرض هم - جهان‌های اجتماعی در طول هم - جهان‌های اجتماعی در عرض هم
- (۴) جهان‌های اجتماعی در عرض هم - جهان‌های اجتماعی در طول هم - جهان‌های اجتماعی در طول هم

۴۱- کدام عبارت در ارتباط با ویژگی‌های جهان متجدد از نظر ماکس وبر درست است؟

- ۱) در این جهان، علوم تجربی با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می‌دهد - این جهان فقط علمی را که با روش‌های فراتجربی به دست می‌آیند، علم می‌شناسد.
- ۲) در این جهان کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم انسانی تعقیب می‌کنند، رواج می‌یابند - این جهان علمی که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند را علم می‌شناسد.
- ۳) رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی تنگ می‌کند - جهان متجدد در جهت برخورداری از زندگی دنیوی و تسلط انسان بر این عالم گام برمی‌دارد.
- ۴) انسان‌ها در این جهان اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌شوند که همه ابعاد وجودی آن‌ها را احاطه کرده است - در این جهان، آدمیان برای رسیدن به اهداف خود از علوم انسانی استفاده می‌کنند.

۴۲- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب چیست؟

- الف - در چه صورتی علوم اجتماعی می‌تواند دربارهٔ حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی داوری کند؟
 - ب - حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی، با چه چیزی شناخته می‌شود؟
 - ج - در چه صورتی مردم می‌توانند فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی خود را کاهش دهند؟
- ۱) اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند - با داوری دربارهٔ درست یا غلط بودن ارزش‌ها - اگر مردم واقعیت‌ها را بر اساس ارزش‌ها ارزیابی کنند.
 - ۲) اگر علم را به معنای تجربی آن محدود کند - با علم متناسب با همان لایه - اگر مردم راهی برای ارزیابی آرمان‌ها داشته باشند. @Azmoonha_Azmayeshi
 - ۳) اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند - با علم متناسب با همان لایه - اگر مردم مطابق آرمان‌های خود عمل کنند.
 - ۴) اگر علم را به معنای تجربی آن محدود کند - با داوری دربارهٔ درست یا غلط بودن ارزش‌ها - اگر مردم مطابق با ارزش‌های خود عمل کنند.

۴۳- کدام یک از عبارت‌های زیر به ترتیب دربارهٔ تأثیر «بعد اجتماعی بر بعد نفسانی» درست و دربارهٔ تأثیر «بعد نفسانی بر بعد اجتماعی» نادرست و درست است؟

- ۱) یک انسان با تقوا، جهانی را تغییر می‌دهد - جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود - در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوهٔ زندگی اجتماعی مردم متفاوت است.
- ۲) جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود - ترشح بیش از اندازه غدهٔ تیروئید موجب عصبانی شدن انسان می‌شود - زندگی اجتماعی انسان‌ها طبیعت را تهدید می‌کند.
- ۳) در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوه زندگی اجتماعی مردم متفاوت است - یک انسان با تقوا، جهانی را تغییر می‌دهد - برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند.
- ۴) جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود - برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند - یک انسان با تقوا جهانی را تغییر می‌دهد.

- ۴۴- در جهان اسلام، امر به معروف و نهی از منکر در چه فرایندهایی نقش مهمی دارد و دارای چه نتایجی است؟
- (۱) اقناع و تبلیغ - فردی و اجتماعی
(۲) جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - دنیوی و معنوی
(۳) اقناع و تبلیغ - دنیوی و معنوی
(۴) جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - فردی و اجتماعی
- ۴۵- کدام گزینه، ترتیب درست موارد زیر را در ارتباط با موقعیت اجتماعی افراد در جوامع فئودالی نشان می‌دهد؟
- الف - پذیرش معیار فایده‌مندی توسط عموم مردم
ب - بی‌اعتبار ساختن اشراف
ج - پیدایش فرهنگ فایده‌گرایی
د - ارزیابی گروه‌های دیگر بر اساس مفید بودن یا نبودن آن‌ها توسط طبقه متوسط
ه - ارزیابی انسان‌ها صرفاً بر اساس ملاک فایده‌مند بودن
- (۱) «د» ← «ب» ← «ج» ← «ه» ← «الف»
(۲) «د» ← «ب» ← «الف» ← «ج» ← «ه»
(۳) «ه» ← «الف» ← «ج» ← «ب» ← «د»
(۴) «ج» ← «الف» ← «د» ← «ب» ← «ه»
- ۴۶- هر یک از ویژگی‌های زیر مربوط به کدام مفهوم است؟
- تغییرات اجتماعی عمیق و کلان
- انکار معنا برای زندگی انسان
- فاصله گرفتن از اجتماع و تمرکز بر شدت ریاضت و سختی خود
- ترک کردن داوطلبانه جامعه و گذراندن زندگی به عبادت و تفکر در دیر
- (۱) تحول اجتماعی - خودکشی - راهبه - انسان مقدس
(۲) تعارض فرهنگی - پوچ‌انگاری - مرتاض - خواهر روحانی
(۳) تحول اجتماعی - پوچ‌انگاری - سادو - راهبه
(۴) تعارض فرهنگی - خودکشی - انسان مقدس - خواهر روحانی
- ۴۷- سرایت کردن دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی، در تعامل با جهان‌های دیگر، در چه حالتی رخ می‌دهد؟
- (۱) اگر جهان اجتماعی برای عقل و عقلانیت اعتباری قائل نباشد.
(۲) اگر جهان اجتماعی به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند.
(۳) اگر جهان اجتماعی علاوه بر ارزش‌ها و عقاید، به هنجارها و شیوه زندگی خود پشت کند.
(۴) اگر جهان اجتماعی بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند.
- ۴۸- در رابطه با هویت ایرانی در گذر زمان کدام عبارت درست است؟
- (۱) ایران سرزمینی است که بیش از هشت هزار سال قدمت دارد و در آن همواره اقوام مختلفی زندگی کرده‌اند. - فارسی دری به عنوان زبان دوم جهان اسلام مرزهای امپراتوری‌های گورکانی و عثمانی را درنوردید و در مناطق مختلف جهان اسلام گسترش یافت.
(۲) هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام مشرکانه و در مواردی آمیخته با اساطیر بود - فارسی دری از دیرباز به عنوان زبان فرهنگی دربار ایران، زبان رسمی مشترک اقوام مختلفی بود که در سرزمین پهناور ایران زندگی می‌کردند.
(۳) اقوام مختلف ایرانی در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند - ایرانیان مسلمان معارف و هنرهایی تولید کردند که سایر مسلمانان برای دستیابی به آن‌ها، نیازمند آموختن زبان فارسی بودند.
(۴) عقاید و ارزش‌های توحیدی اسلام، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت و هویت ایرانی جای خود را به هویت اسلامی داد - ایرانیان پس از آشنایی با اسلام به تفسیر توحیدی از هویت خویش دست یافتند.

۴۹- هر یک از مؤلفه‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام بُعد از ابعاد خانواده است؟

- قداست خانواده

- امنیت

- امید به زندگی

- نگرش به ازدواج

- (۱) تشکیل خانواده - موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌ها - اقتصاد، معیشت، امور رفاهی و مسکن - فرزندآوری
 (۲) دین و ارزش‌های اخلاقی - نظام حقوقی خانواده - اقتصاد، معیشت، امور رفاهی و مسکن - تشکیل خانواده
 (۳) تشکیل خانواده - موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌ها - سلامت - فرزندآوری
 (۴) دین و ارزش‌های اخلاقی - نظام حقوقی خانواده - سلامت - تشکیل خانواده

۵۰- در جایگاه‌های «الف»، «ب»، «ج» و «د» به ترتیب کدام موارد قرار می‌گیرد؟

بر اساس خواست و میل افراد	بر اساس فضیلت	شیوه حکومت تعداد حاکمان
ب	-	فرد
ج	د	اقلیت
-	الف	اکثریت

(۱) پولیتی - استبدادی - موناشرسی - دموکراسی

(۲) جمهوری - تیرانی - دموکراسی - موناشرسی

(۳) پولیتی - تیرانی - الیگارشی - آریستوکراسی

(۴) جمهوری - استبدادی - آریستوکراسی - الیگارشی

- ۵۱- کدام یک از عبارتهای زیر در خصوص «روش تجربی در کسب معرفت و آگاهی» درست است؟
 الف - استفاده از عقل همان استفاده از استدلال‌های منطقی و روش‌های تجربی است.
 ب - اگرچه منابع مختلف با هم اشتراکاتی دارند، اما هریک حوزه منحصر به فرد خود را تشکیل داده‌اند.
 ج - چهار منبع کسب دانش، تکمیل‌کننده جنبه‌های مختلف آگاهی و معرفت هستند.
 د - انسان‌ها برای پاسخ به سؤالات خود از منابع مختلف کسب آگاهی و معرفت استفاده می‌کنند.
 (۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ب» - «د» (۴) «ج» - «د»

۵۲- کدام مورد در خصوص ایلیای ۱۵ ساله و رادین ۸ ساله، درست است؟

- (۱) ایلیا علی‌رغم نظارت بر روند تفکر خود، به نظرات دیگران حساس بوده و تحمل کمی در شنیدن انتقادهای دارد.
 (۲) رادین معمولاً از لحاظ هیجانی و احساسی تحریک‌پذیر و بی‌ثبات است و از همه چیز انتقاد و عیب‌جویی می‌کند.
 (۳) ایلیا در انجام فعالیت‌های روزمره‌اش، به دلیل توجه به احتمالات و شرایط پیش‌بینی‌نشده، دارای توجه پراکنده است.
 (۴) رادین این توانایی را دارد که اطلاعات را به صورت کلی و خلاصه‌شده، رمزگردانی کرده و در موقع لزوم آن را به کار گیرد.
 ۵۳- در یک پژوهش از دو فرد خواسته شد تا پس از شنیدن صدایی خاص، آن را گزارش کنند، با توجه به نتایج آزمایش

کدام گزینه صحیح نیست؟

فرد	علامت	ردیابی علامت	ردیابی نشدن علامت
الف	حاضر	۲	۴
	غایب	۵	۳
ب	حاضر	۴	۱
	غایب	۳	۰

- (۱) فرد «الف» ۲ بار اصابت و ۳ بار رد درست داشته است.
 (۲) فرد «ب» ۴ بار تصمیم درست و ۱ بار هشدار کاذب داشته است.
 (۳) فرد «الف» ۵ بار هشدار کاذب و فرد «ب» ۴ بار اصابت داشته است.
 (۴) فرد «ب» رد درست نداشته و فرد «الف» ۴ بار از دست دادن محرک هدف داشته است.

۵۴- هر یک از فعالیت‌های زیر که توسط یک معلم در هنگام تدریس به کار گرفته می‌شود، به ترتیب، کدام عامل فراموشی را بیشتر کنترل می‌کند؟

- در شروع تدریس بر کاربردی و مهم بودن مباحث درس تأکید می‌کند.
 - در هر جلسه، از مباحث جلسه قبل امتحان می‌گیرد.
 - در ابتدای هر جلسه، مطالب تدریس شده جلسه قبل را به‌طور سریع مرور می‌کند.
 - با ارائه اطلاعات ساماندهی شده و کامل تدریس کرده و از مثال‌های عینی و متعدد استفاده می‌کند.

- (۱) تداخل - گذشت زمان - عوامل عاطفی - عدم رمزگردانی معنادار
 (۲) گذشت زمان - تداخل - عدم نشانه‌های بازیابی کافی - عوامل عاطفی
 (۳) عدم رمزگردانی - عدم نشانه‌های بازیابی کافی - تداخل - گذشت زمان
 (۴) عوامل عاطفی - گذشت زمان - گذشت زمان - عدم نشانه‌های بازیابی کافی

۵۵- در موقعیت زیر، مشاور به کدام مرحله از حل مسئله رسیده است؟

«مریم مدتی است که در مطالعه مشکل پیدا کرده است. دائم از سر جایش بلند می‌شود و همچنین افکار متفرقه ذهنش را پر می‌کنند. مشاور به او توصیه می‌کند که تمام افکار را بنویسد؛ اما این روش مؤثر نبود و اکنون مشاور در حال تأمل است.»

- (۱) به کارگیری راه‌حل مناسب
 (۲) ارزیابی راه‌حل
 (۳) انتخاب راه‌حل جایگزین
 (۴) تشخیص مسئله و اصلاح راه‌حل

۵۶- پاسخ هریک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- انتخاب بهترین اولویت مربوط به کدام مفهوم است؟
- در کدام مفهوم فرد تنها یک راه برای طی کردن دارد؟
- حضرت علی (ع) شرط تصمیم‌گیری را چه می‌داند؟

(۱) تصمیم‌گیری - حل مسئله - رسیدن به یقین

(۲) حل مسئله - حل مسئله - رسیدن به یقین

(۳) تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری - مشورت کردن با دیگران

(۴) حل مسئله - تصمیم‌گیری - مشورت کردن با دیگران

۵۷- کدام عبارت در خصوص «تصمیم‌گیری» درست است؟

(۱) یکی از عالی‌ترین و پیچیده‌ترین فعالیت‌های شناختی است که در آن بهترین راه‌حل انتخاب می‌شود و سپس در جریان حل مسئله، بهترین اولویت اجرا می‌شود.

(۲) اعتماد و اطمینان غیرواقعی و نامتناسب نسبت به توانمندی‌ها و امکانات خود، باعث می‌شود فرد نتواند به راه‌حل رسیدن به هدف، دسترسی پیدا کند.

(۳) فرد با انتخاب‌ها و اولویت‌های مختلف روبه‌رو است و در فرایند آن، تعداد و ویژگی‌های اولویت‌ها، شناسایی و بررسی می‌شود.

(۴) یک مهارت ثابت و یکنواخت بوده که هر فرد متناسب با توانایی‌ها و ویژگی‌های خود از آن برخوردار است.

۵۸- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- انگیزه‌های برخاسته از درون و پاداش بیرونی، دارای منبع تغذیه متفاوت اما شدت یکسان هستند.

- اتحاد مردم توسط رهبر بزرگ با شعار «ما ملت بزرگ را، دوباره زنده می‌کنیم»، نمونه‌ای از اراده است.

- تناسب هدف با انگیزه و تلاشی که قرار است بکنیم، از عواملی است که ما را در مسیر نگه می‌دارد.

- نگرش‌های ما پس از شکل‌گیری در دوران مدرسه و خانواده، در دبیرستان بیشترین تغییر را دارند.

(۱) نادرست - نادرست - درست - نادرست

(۲) نادرست - نادرست - نادرست - درست

(۳) نادرست - درست - نادرست - درست

(۴) درست - نادرست - نادرست - نادرست

۵۹- هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب، با کدام مفهوم، همخوانی بیشتری دارد؟

- علی ترافیک عصرگاهی شدید را موجب دیر رسیدن به تمرینات باشگاه می‌داند.

- مینا (دختر بچه ۴ ساله) با دوستان خود در پارک محله، بازی و تفریح می‌کند.

- معلم از دانش‌آموزان چرایی عدم حضور در مراسم صبحگاه مدرسه را سؤال می‌کند.

- زهرا از بین دو رشته مورد علاقه، عکاسی را انتخاب کرده اما نسبت به آن تردید دارد.

(۱) اسناد درونی - بازی گروهی - نگرش - تعارض گرایش - گرایش

(۲) نگرش - رشد اجتماعی - اسناد بیرونی - ناهماهنگی بعد از تصمیم

(۳) اسناد بیرونی - انگیزه درونی - انگیزش - ناهماهنگی بعد از تصمیم

(۴) ادراک کنترل - انگیزه بیرونی - اسناد درونی - ناهماهنگی شناختی

۶۰- کدام عبارت در خصوص پیوستار سلامت، درست است؟

(۱) عوامل روان‌شناختی در حفظ و ارتقای جایگاه افراد و عوامل جسمانی در کاهش جایگاه افراد، در پیوستار نقش دارند.

(۲) افرادی که در بخش میانی پیوستار قرار دارند، شیوه زندگی سالمی داشته و نیازی به تغییر در الگوهای رفتاری و شناختی ندارند.

(۳) پیشگیری، بیشتر در مورد افرادی که در سمت چپ و درمان، در مورد افرادی که در سمت راست پیوستار قرار دارند، مطرح می‌گردد.

(۴) جایگاه افراد در پیوستار را می‌توان براساس مجموعه الگوهای رفتاری - شناختی که در زندگی خود به کار می‌برند، تعیین نمود.

تغییرات کتاب درسی را در دیجی ماز مطالعه کنید!

رایگان

منواسکن کن

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه دوازدهم

مرور و تثبیت مباحث پایه

ویژه کنکوری های ۱۴۰۵

دفترچه شماره ۲

پنجشنبه ۳ مهر ماه ۱۴۰۴

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۶۵ سؤال ۶۰ دقیقه	۱۵ دقیقه	۷۵	۶۱	۱۵	زبان عربی	۱
	۱۵ دقیقه	۸۵	۷۶	۱۰	تاریخ	۲
		۹۵	۸۶	۱۰	جغرافیا	۳
	۲۰ دقیقه	۱۱۵	۹۶	۲۰	فلسفه و منطق	۴
	۱۰ دقیقه	۱۲۵	۱۱۶	۱۰	اقتصاد	۵

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرای، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

روان شناسی

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۱۵ سؤال

علوم اجتماعی ۱

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۴-۵ سؤال

زبان و ادبیات فارسی ۱

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۷ سؤال

ریاضی ۱

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۷ سؤال

اقتصاد

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۱۵ سؤال

فلسفه و منطق

منطق

مباحث کل کتاب

فلسفه ۱

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۱۲-۱۳ سؤال

تاریخ و جغرافیا

تاریخ ۱

مباحث کل کتاب

جغرافیای ۱

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۹ سؤال

زبان عربی ۱

مباحث کل کتاب

سهم در کنکور: ۷ سؤال

استراتژی و هدف گذاری با ماز در تابستان ۱۴۰۴

مرور، جمع بندی و تثبیت مباحث پایه یازدهم و دهم

یک آزمون جمع بندی پایه یازدهم

پنج آزمون مرور / تثبیت مباحث پایه دهم و دو درس مهم یازدهم (مطالعه عمیق، مرور / تثبیت: هر آزمون ۲۰ درصد از مطالب پایه دهم و دو درس مهم یازدهم)

یک آزمون جمع بندی و ارزیابی پیشرفت تابستانی

- شما می توانید به صورت اختیاری به سؤالات دفترچه ۳ (پیش خوانی پایه دوازدهم) پاسخ دهید.
- در صورت پاسخ دهی به دفترچه ۳، تراز و کارنامه جدا برای مباحث پایه دوازدهم دریافت می کنید.

ویژه دانش آموزان پیشواز

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۶۱ - ۶۷)

۶۱- ﴿وَأَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾:

(۱) و ما را بر گروه کافران یاری ده! (۲) و ما را بر گروه کافر یاری داد!

(۳) و ما را بر گروه کافران یاری داد! (۴) و ما را بر گروه کافر یاری ده!

۶۲- «كَانَ طَلَابُ الصَّفِّ الرَّابِعِ يَذْهَبُونَ إِلَى الْمَكْتَبَةِ ثَلَاثَ أَيَّامٍ فِي الْأُسْبُوعِ وَ يَبْقُونَ هُنَاكَ تِسْعَ سَاعَاتٍ لِلْمُطَالَعَةِ وَ الْأَبْحَاثِ الْعِلْمِيَّةِ الْمُخْتَلِفَةِ!»:

(۱) دانشجویان کلاس چهارم سه روز در هفته به کتابخانه می‌رفتند و نه ساعت آنجا برای مطالعه و پژوهش‌های علمی مختلف می‌ماندند!

(۲) دانش‌آموزان چهار کلاس سه روز در هفته به کتابخانه می‌روند و هفت ساعت آنجا برای مطالعه و تحقیقات علمی گوناگون می‌ماندند!

(۳) دانشجویان کلاس چهارم سه روز در هفته به کتابخانه می‌روند و نه ساعت آنجا برای مطالعه و پژوهش‌های علمی گوناگون می‌مانند!

(۴) دانش‌آموزان چهار کلاس سه روز در هفته به کتابخانه می‌رفتند و هفت ساعت آنجا برای مطالعه و تحقیقات علمی مختلف می‌ماندند!

۶۳- «حَيْرْنَا عَمَلُ هَذَا الدَّلْفِينِ كَثِيراً لِأَنَّهُ أَنْقَذَ أَحَدَ الْأَطْفَالِ مِنَ الْغَرَقِ وَ أَوْصَلَهُ إِلَى الشَّاطِئِ عَلِيرِغَمِ ضَغْطِ الْأَمْوَاجِ الْعَالِيَةِ لِلْمَاءِ!»:

(۱) کار این دلفین، ما را بسیار شگفت‌زده کرد، برای اینکه یکی از کودکان را از غرق شدن نجات داد و او را با وجود موج‌های بلند آب به ساحل رساند!

(۲) از کار این دلفین، شگفت‌زده شدیم، زیرا یکی از کودکان را از غرق شدن نجات داده بود و او را علی‌رغم موج‌های بلند آب به ساحل رسانده بود!

(۳) کار این دلفین، ما را شگفت‌زده کرد، برای اینکه یکی از کودکان را از غرق شدن نجات داد و با او علی‌رغم موج‌های بلند آب به ساحل رسید!

(۴) از کار این دلفین بسیار شگفت‌زده شدیم، زیرا یکی از کودکان را از غرق شدن نجات داده بود و او را با وجود موج‌های آب که بلند بودند به ساحل رسانده بود!

۶۴- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(۱) فِي أَيَّامِ الرَّبِيعِ تُشَاهِدُ الْأَشْجَارَ الْمَخْضِرَةَ فِي الْحَدَائِقِ!: در روزهای بهار درختان سرسبز در باغمان مشاهده می‌شوند!

(۲) قَامَ ذَلِكَ الشَّرْطِيُّ بِتَفْتِيْشِ حَقَائِبِ كَثِيرٍ مِنَ الْعُمَالِ!: آن پلیس به بازرسی چمدان‌های بسیاری از مسافران برخاست!

(۳) مَا أَكْثَرَ عُمَرَ هَذِهِ الشَّجَرَةِ! كَأَنَّهَا تَعْلَمُ أَسْرَارَ الطَّبِيعَةِ!: عمر این درخت بسیار است؛ گویی او رازهای طبیعت را می‌داند!

(۴) الْمُؤْمِنُ يَجْتَنِبُ أَيَّ إِسَاءَةٍ لِأَنَّ هَذِهِ رِسَالَةَ الْإِسْلَامِ!: مؤمن از هرگونه بدی‌ای دوری می‌کند، زیرا این رسالت اسلام است!

۶۵- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(۱) سَأَلَنِي صَدِيقِي: هَلْ تُصَدِّقُ أَنَّ الْكَلْبَ يَقْدِرُ عَلَى سَمَاعِ هَذِهِ الْأَصْوَاتِ!: از دوستم پرسیدم: آیا راست می‌گویی که سگ می‌تواند این صداها را بشنود!

(۲) هُنَاكَ أَمَاكِنٌ كَثِيرَةٌ فِي بِلَادِنَا تَمْتَلِكُهَا الدَّوْلَةُ وَ يَنْتَفِعُ بِهَا جَمِيعُ النَّاسِ!: آنجا مکان‌های بسیاری در کشورمان است که دولت مالکش است و به همه مردم سود می‌رساند!

(۳) لِلْبَطِّ غَدَّةٌ بِالْقُرْبِ مِنْ ذَنْبِهَا تُسَبِّبُ أَنْ لَا يُؤَثِّرَ الْمَاءُ عَلَى جِسْمِهَا أَبَداً!: اردک غده‌ای نزدیک دمش دارد که باعث می‌شود بدنش هرگز تحت تأثیر آب قرار نگیرد!

(۴) تُبْنِي هَذِهِ الْبُيُوتَ الْجَمِيلَةَ فِي الْمَنَاطِقِ الرَّيْفِيَّةِ لَجَذْبِ السَّائِحِينَ!: این خانه‌های زیبا را در مناطق روستایی برای جذب گردشگران می‌سازند!

۶۶- «آیا می‌دانید که هشتاد درصد از موجودات جهان از حشرات هستند؟»: هل...

- ۱) تَعَلَّمَنَّ أَنْ تُمَانِينَ بِالْمِنَّةِ مِنَ الْمَوْجُودَاتِ الْعَالَمِ الْحَشْرَاتِ!؟
- ۲) تَعَلَّمِينَ أَنْ تُمَانِينَ فِي الْمِنَّةِ مِنَ الْمَوْجُودَاتِ فِي الْعَالَمِ مِنَ الْحَشْرَاتِ!؟
- ۳) تَعَلَّمَنَّ أَنْ تُمَانِينَ بِالْمِنَّةِ مِنَ الْمَوْجُودَاتِ الْعَالَمِ مِنَ الْحَشْرَاتِ!؟
- ۴) تَعَلَّمِينَ أَنْ تُمَانِينَ فِي الْمِنَّةِ مِنَ الْمَوْجُودَاتِ هَذَا الْعَالَمِ الْحَشْرَاتِ!؟

۶۷- عَيْنِ الْخَطَا فِي الْمَفْهُومِ:

- ۱) الْعَالَمُ بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ! : سعدیا گرچه سخندان و مصالح‌گویی / به عمل کار برآید به سخندانی نیست!
- ۲) سَكُوتُ اللِّسَانِ سَلَامَةٌ الْإِنْسَانِ! : رو زبان را در دهان محبوس دار / وز خلیق خویش را مایوس دار!
- ۳) مَنْ زَرَعَ الْعُدْوَانَ حَصَدَ الْخُسْرَانَ! : درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد / نهال دشمنی برکن که رنج بی‌شمار آرد!
- ۴) النَّاسُ نِيَامُ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا! : دیگر سخن از غفلت ایام چه سود / آن دم که طعام شکم گور شدم!

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۶۸ - ۷۱) بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ:

إنَّ إيرانَ مِنَ الدُّوَلِ الْجَمِيلَةِ وَ مَشْهُورَةَ بِالكَثِيرِ مِنَ الْمَنَاطِقِ الْخَلَابَةِ وَ الْمَعَالِمِ التَّارِيخِيَّةِ وَ الثَّقَافِيَّةِ. فِيهَا صِنَاعَاتٌ يَدَوِيَّةٌ تَجْذِبُ السَّائِحِينَ مِنْ كُلِّ الْعَالَمِ. بِلَاذُنَا عَنِيَّةٌ بِالنَّفْطِ وَ الْغَازِ وَ هِيَ تُصَدِّرُ قِسْمًا مِنْهُمَا إِلَى الْبُلْدَانِ الصِّنَاعِيَّةِ. لِإيرانِ تَجَارِبٌ كَثِيرَةٌ فِي صِنَاعَةِ نَقْلِ النَّفْطِ عَبْرَ الْأَنْبَابِ وَ هِيَ مِنْ أَكْبَرِ الدُّوَلِ الْمُصَدِّرَةِ لِلنَّفْطِ وَ أَنْجَحَهَا فِي مَدِّ خُطُوطِ الْأَنْبَابِ وَ صِيَانَتِهَا مِنْ أَمَاكِنِ الْإِنْتِاجِ إِلَى أَمَاكِنِ الْإِسْتِهْلَاكِ. تَحْصُلُ إيرانَ عَلَى ثَرْوَةٍ عَظِيمَةٍ مِنَ النَّفْطِ وَلَكِنَّهَا تَسْتَطِيعُ أَنْ تَكْسِبَ ثَرْوَةً كَثِيرَةً مِنَ السِّيَاحَةِ أَيْضًا. سَجَلَتْ مُنْظَمَةُ الْيُونِسْكَو مَدُنًا وَ مَنَاطِقَ ثَقَافِيَّةً وَ تَارِيخِيَّةً إِيْرَانِيَّةً فِي قَائِمَةِ الثَّرَاثِ الْعَالَمِيِّ وَ هَذَا الْعَمَلُ يَجْذِبُ كَثِيرًا مِنَ السَّائِحِينَ إِلَى إيرانِ.

۶۸- عَيْنِ الْخَطَا حَسَبِ النَّصِّ:

- ۱) تَوَجَّدَ فِي إيرانِ صِنَاعَاتٌ يَدَوِيَّةٌ!
- ۲) إيرانُ تُصَدِّرُ كُلَّ النَّفْطِ وَ الْغَازِ إِلَى الْبُلْدَانِ الصِّنَاعِيَّةِ!
- ۳) قَامَتِ مُنْظَمَةُ الْيُونِسْكَو بِتَسْجِيلِ مَدُنٍ وَ مَنَاطِقٍ فِي قَائِمَةِ الثَّرَاثِ الْعَالَمِيِّ!
- ۴) يُجْذِبُ كَثِيرٌ مِنَ السَّائِحِينَ بِسَبَبِ تَسْجِيلِ بَعْضِ مَنَاطِقِ إيرانِ فِي قَائِمَةِ الثَّرَاثِ الْعَالَمِيِّ!

۶۹- عَيْنِ سَوْأَلًا لَيْسَ جَوَابُهُ فِي النَّصِّ:

- ۱) بِمَاذَا إيرانُ مَشْهُورَةٌ؟
- ۲) فِي أَيِّ شَيْءٍ لِإيرانِ تَجَارِبٌ كَثِيرَةٌ؟
- ۳) هَلْ يُمَكِّنُ لِإيرانِ أَنْ تَحْصُلَ عَلَى ثَرْوَةٍ مِنَ السِّيَاحَةِ؟
- ۴) لِمَ سَجَلَتْ مُنْظَمَةُ الْيُونِسْكَو بَعْضَ مَدُنٍ وَ مَنَاطِقِ إيرانِ فِي قَائِمَةِ الثَّرَاثِ الْعَالَمِيِّ؟

■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي نَوْعِيَةِ الْكَلِمَتَيْنِ وَ مَحَلِّمَا الْإِعْرَابِيِّ (۷۰ وَ ۷۱)

۷۰- «تُصَدِّرُ»

- ۱) فَعْلٌ مُضَارِعٌ - لِلْمَفْرَدِ الْمُؤَنَّثِ الْغَائِبِ - مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ (مِنْ بَابِ تَفْعِيلٍ) - مَعْلُومٌ - مَتَعَدٌّ / خَيْرٌ
- ۲) فَعْلٌ - مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ (مِنْ بَابِ تَفْعُلٍ) - مُضَارِعٌ لِلْمَفْرَدِ الْمُؤَنَّثِ الْغَائِبِ - مَعْلُومٌ - لَازِمٌ / خَيْرٌ وَ مَبْتَدِئَةٌ «هِيَ»
- ۳) فَعْلٌ مُضَارِعٌ - مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ (مِنْ بَابِ تَفْعِيلٍ) - لِلْمَفْرَدِ الْمُؤَنَّثِ الْغَائِبِ - مَجْهُولٌ - مَتَعَدٌّ / خَيْرٌ
- ۴) فَعْلٌ - مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ (مِنْ بَابِ تَفْعُلٍ) - مَعْلُومٌ - مَتَعَدٌّ - لِلْمَفْرَدِ الْمَذْكَرِ الْمُخَاطَبِ / خَيْرٌ وَ مَبْتَدِئَةٌ «هِيَ» وَ مَبْنِيٌّ

۷۱- «الإنتاج»

- (۱) اسم - مفرد - مؤنث - معرب - على وزن «افتعال» / مضاف إليه و مجرور
 (۲) جمع مکسر - معرب - مذکر - مصدر على وزن «انفعال» / مضاف إليه و مضافه «أماكن»
 (۳) اسم - مفرد - مذکر - معرب - مصدر على وزن «إفعال» / مضاف إليه و مجرور بالكسرة
 (۴) اسم - مذکر - معرب - جمع سالم للمؤنث - على وزن «إفعال» / مضاف إليه و مجرور بالكسرة

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۷۲ - ۷۵)

- ۷۲- عین الخطأ في ضبط حركات الكلمات المعينة: @Azmoonha_Azmayeshi
 (۱) خُمُسُ سُكَّانِ الْعَالَمِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ!
 (۲) كَانَتْ سُمِّيَّةٌ بِانْتِظَارِ وَالدَّيْهَا!
 (۳) حَبَّرَتْ هَذِهِ الظَّاهِرَةَ النَّاسِ!
 (۴) يَسْتَخْرِجُ الْإِنْسَانُ النَّفْطَ!
 ۷۳- عین فعلاً مصدره على وزن «مفاعلة»:
 (۱) هِيَ صَدَّرَتْ قِسْمًا مِنَ النَّفْطِ!
 (۲) يُشَاهِدُ النَّاسُ غَيْمَةً سَوْدَاءَ!
 (۳) يَنْتَفِعُ بِهَا النَّاسُ جَمِيعًا!
 (۴) تُسْتَخْدَمُ آلَاتٌ لِتَقْلِيلِ الضَّغْطِ!
 ۷۴- عین الصحيح في تعيين «مفعول»:
 (۱) يَأْخُذُ النَّاسُ الْأَسْمَاكَ لِطَبْخِهَا!
 (۲) الْإِسْلَامُ يَحْتَرِّمُ الْأَدْيَانَ الْإِلَهِيَّةَ!
 (۳) هُمْ شَاهَدُوا الْمَصَابِيحَ فِي الْبَحْرِ!
 (۴) أَرْسَلَ الْعُلَمَاءُ فَرِيقًا لِيَزِيَارَةَ الْمَكَانِ!
 ۷۵- عین ما فيه الجار و المجرور:
 (۱) يُؤَكِّدُ الْقُرْآنُ عَلَى حُرِّيَّةِ الْعَقِيدَةِ!
 (۲) أَيْمُنُ أَنْ نَرَى مَطَرَ السَّمَكِ؟
 (۳) يَحْفَرُ عَمَّالٌ هَذِهِ الْمَزْرَعَةَ بِنْرًا!
 (۴) جَمَالُ الْعِلْمِ نَشْرُهُ!

- ۷۶- کدام موارد درباره شیوه کار تاریخ‌نگاری هرودت، درست است؟
- الف - نتوانسته از انگیزه‌ها و جهت‌گیری‌های خود نسبت به برخی موضوعات جلوگیری کند.
 ب - وی با استفاده از تجربیات و دستاوردهای فلسفه و ادبیات، تاریخ‌نگاری را ارتقاء بخشید.
 ج - به تأثیر جغرافیا بر تاریخ و رویدادهای تاریخی توجه خاصی نشان داده است.
 د - وی در گزارش روایت‌های خود، از منابع و اسناد دولتی بهره‌مند بوده است.
- (۱) «الف» و «ب» (۲) «ج» و «د» (۳) «الف» و «ج» (۴) «ب» و «د»
- ۷۷- کدام گزینه درباره مفهوم خط زمان درست است؟
- (۱) ابزاری است که سبب می‌شود تا محقق بتواند ارتباط تاریخ و جغرافیا را به‌خوبی درک کند.
 (۲) نوعی گاه‌شماری است که از طریق آن می‌توان محدوده زمانی هر حکومت تاریخی را مشخص کرد.
 (۳) وسیله‌ای است که از طریق آن می‌توان ترتیب علت - معلولی رویدادهای پیش از تاریخ را بررسی کرد.
 (۴) نموداری است که به‌وسیله آن می‌توان رویدادهای یک دوره را به‌ترتیب زمان وقوع آن‌ها بر روی نمودار نشان داد.
- ۷۸- در کدام گزینه، زمان وقوع رویدادهای تاریخی زیر، به‌درستی مقایسه شده است؟
- الف - گسترش قلمرو آشوکا به سرتاسر هند
 ب - شورش چندراگوپتا بر ضد یونانیان
 ج - تصرف شمال غرب هند توسط داریوش هخامنشی
 د - بنیان‌گذاری سلسله موریا
- (۱) «د» قبل از «ج» و بعد از «ب» رخ داده است.
 (۲) «الف» قبل از «ب» و بعد از «ج» رخ داده است.
 (۳) «ج» قبل از «ب» و بعد از «الف» روی داده است.
 (۴) «ب» قبل از «الف» و بعد از «ج» روی داده است.
- ۷۹- در یک موقعیت فرضی، در مورد مورخی که در قرن ششم قبل از میلاد می‌زیسته است، کدام گزینه درست است؟
- (۱) او شاهد تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی با مرکزیت روم غربی بود.
 (۲) این مورخ هم‌زمان با رواج مردم سالاری در یونان به ویژه آتن به سر می‌برده است.
 (۳) او شاهد ظهور فیلسوفان بزرگی مانند سقراط، افلاطون و ارسطو در یونان بوده است.
 (۴) وی در دوره‌ای به سر می‌برده که جنگ‌های پلوپونزی میان دولت شهرهای آتن و اسپارت در گرفته بود.
- ۸۰- کدام‌یک از موارد زیر جزء دلایل ضعف تاریخ‌نگاری در ایران باستان محسوب می‌شود؟
- الف - علاقه و عادت ایرانیان به حفظ سینه‌به‌سینه مطالب در قرن‌ها و حتی هزاره‌ها
 ب - هجوم مکرر اقوام بیگانه به سرزمین ایران و توجه آریاییان به سنت شفاهی
 ج - مقبولیت سنت شفاهی نسبت به سنت کتابت در میان ایرانیان
 د - فقدان وجود مورخان بزرگ در میان ایرانیان همانند یونان و روم
- (۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

۸۱- کدام گزینه به مهم‌ترین دستاوردهای کاوش‌های باستان‌شناسی و تحقیقات درباره تاریخ ایران در دوپست سال گذشته اشاره می‌کند؟

- (۱) امکان تشخیص داستان‌های خیالی از اسطوره
- (۲) آغاز فعالیت‌های باستان‌شناسان غربی در دوره افشاریه
- (۳) شناسایی بهتر و بیشتر سلسله‌های پادشاهی ماد تا ساسانیان
- (۴) اعطای امتیاز کاوش‌های باستان‌شناسی در دوره قاجار به اروپاییان

۸۲- شورش کورش کوچک در آسیای صغیر، هم‌زمان با حکومت کدام‌یک از شاهان هخامنشی بود؟

- (۱) اردشیر دوم
- (۲) داریوش سوم
- (۳) اردشیر سوم
- (۴) خشایارشا

۸۳- محققى به پژوهش درباره ایران در دوران هخامنشیان پرداخته، کدام مورد درباره نتایج پژوهش او درست است؟

- (۱) یکی از ویژگی‌های هنر هخامنشی، طبیعت‌گرایی بود.
- (۲) دوره هخامنشی یکی از دوران‌های درخشان موسیقی ایران است.
- (۳) زبان ایلامی به عنوان زبان اول نوشتاری در دوره هخامنشی استفاده می‌شد.
- (۴) هخامنشیان در قلعه‌سازی تبحر زیادی داشتند و برای مقابله با آشوریان قلعه‌های مستحکمی می‌ساختند.

۸۴- کدام گزینه از الواح گلی کشف شده از خزانه تخت جمشید درباره حکومت هخامنشیان استخراج شده است؟

- (۱) رشد بازرگانی میان شهرها و مناطق تحت فرماندهی
- (۲) تولید اشیاء و موارد مورد نیاز کاخ شاهی در کارگاه‌های متعلق به شاه
- (۳) فرمان احداث جاده شاهی توسط داریوش یکم
- (۴) دستور داریوش یکم برای ضرب سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص

۸۵- در کدام گزینه به آثار معماری دوره اشکانی اشاره شده است؟

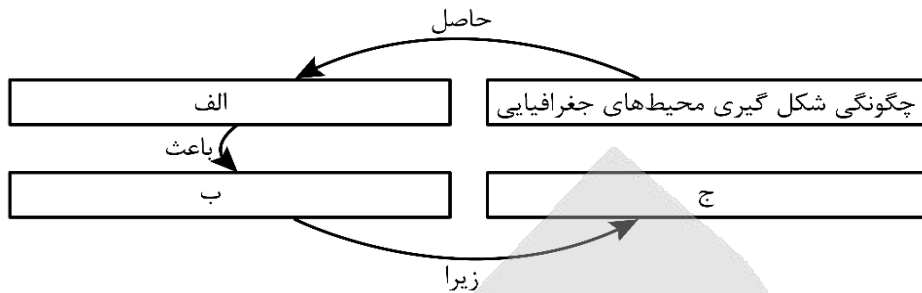
- الف - در ساخت کاخ آپادانا از نقش برجسته‌های بین‌النهرین و به ویژه نقش برجسته آشوری الهام گرفته شده است.
- ب - کاخ فیروزآباد در کنار رود دجله ساخته شد.
- ج - معبد آناهیتا در کنگاور استان کرمانشاه به تقلید از یونانیان ساخته شده است.
- د - هنر گچ‌بری در بناهای کوه خواجه به نهایت ظرافت رسید.

- (۱) «الف» - «ب»
- (۲) «ب» - «ج»
- (۳) «الف» - «د»
- (۴) «ج» - «د»

۸۶- کدام عبارت موارد «الف»، «ب» و «ج» در تصویر زیر را به ترتیب کامل می‌کند؟

- (۱) روابط اجزای طبیعت با یکدیگر - مطالعه همه‌جانبه پدیده‌ها در یک ناحیه - پدیده‌های هر مکان کمتر بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند.
- (۲) روابط متقابل انسان و محیط - مطالعه همه‌جانبه پدیده‌ها در یک ناحیه - پدیده‌های هر مکان کمتر بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند.
- (۳) روابط اجزای طبیعت با یکدیگر - استفاده از دید ترکیبی و کل‌نگری در بررسی موضوعات - اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.
- (۴) روابط متقابل انسان و محیط - استفاده از دید ترکیبی و کل‌نگری در بررسی موضوعات - اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.

۸۷- با توجه به متن زیر، پاسخ کدام پرسش‌های مطرح شده در گزینه‌ها به‌درستی و به‌ترتیب داده شده است؟
 «در سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای، مهاجرت از روستاها به شهر رخ داد»

- (۱) چه موقع - چه کسانی - چرا - چطور
- (۲) چه موقع - کجا - چطور - چه چیز
- (۳) کجا - چه کسانی - چرا - چه چیز
- (۴) کجا - چه کسانی - چطور - چرا

۸۸- با توجه به موارد زیر کدام مورد در رابطه با ایران به‌درستی بیان شده است؟

- الف - محل دقیق هر پدیده یا مکان، با توجه به طول و عرض جغرافیایی، موقعیت مطلق یا ریاضی آن مکان است.
- ب - محل قرارگیری هر مکان، نسبت به پدیده‌های طبیعی یا انسانی پیرامون خود، موقعیت نسبی آن مکان است.
- (۱) مورد «الف» با تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات کشاورزی و محیط زیست ایران و مورد «ب» با بزرگترین منبع انرژی جهان ارتباط دارد.
- (۲) مورد «الف» با ارزش و نقش ارتباطی خلیج فارس بین سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا و مورد «ب» با ارزش‌های فرهنگی سیاسی مرتبط است.
- (۳) مورد «ب» با تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات کشاورزی و محیط زیست ایران و مورد «الف» با گستردگی ایران در طول شرقی مرتبط است.
- (۴) مورد «ب» با ارزش و نقش ارتباطی خلیج فارس بین سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا و مورد «الف» سبب توجه کانون صادرکنندگان کالا شده است.

۸۹- با توجه به موارد زیر که هر کدام مربوط به یکی از مناطق کوهستانی کشور می‌باشد، کدام مورد به‌درستی بیان شده است؟

الف - منطقه دارای گنبد نمکی

ب - منطقه دارای گل‌فشان

ج - منطقه دارای کوه‌های مرکزی

(۱) مورد «الف» در دوره کواترنر، فعالیت‌های آتشفشانی داشته است و مورد «ب» دارای توده‌های نفوذی آذرین است.

(۲) به توده‌های نفوذی آذرین در مورد «ج»، کوه‌های مرکزی گفته می‌شود و مورد «الف» تا شمال تنگه هرمز ادامه دارد.

(۳) در «ب» رشته کوه‌های بشاگرد وجود دارد و یکی از رئوس منطقه «ج»، کوه بزمان در سیستان و بلوچستان است.

(۴) قله تخت سلیمان در مورد «الف» وجود دارد و مورد «ج» بر اثر برخورد صفحه عربستان به اوراسیا ایجاد شده است.

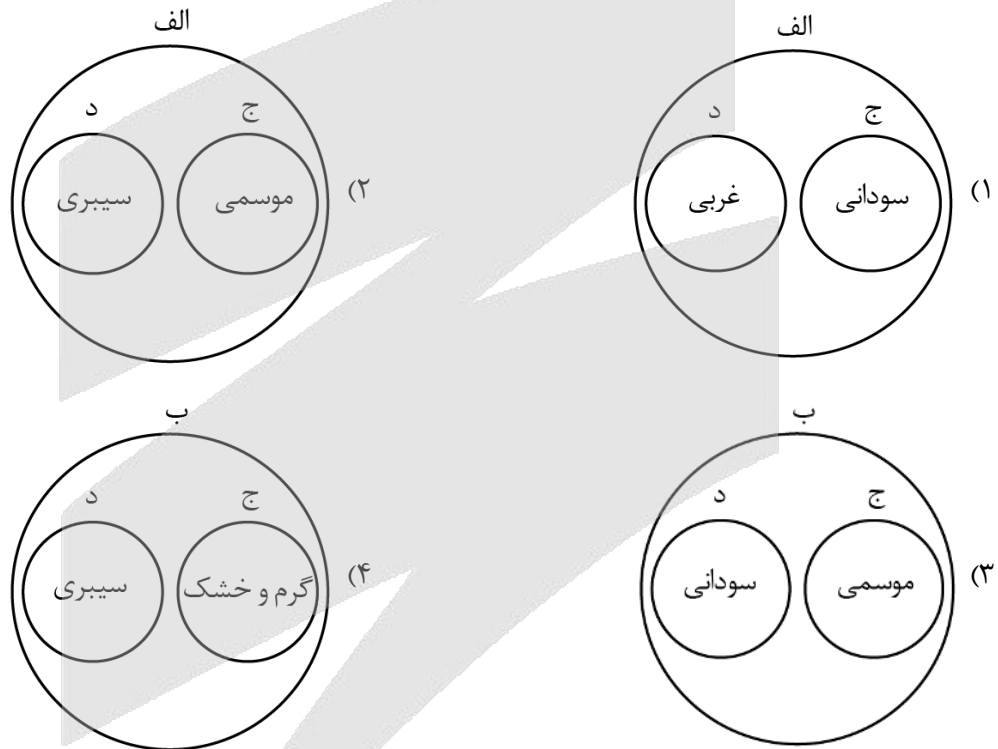
۹۰- با توجه به خصوصیات توده‌های هوای ورودی به کشور و موارد زیر، کدام تصویر به‌درستی ترسیم شده است؟

الف - در دوره سرد سال وارد کشور می‌شود.

ب - در دوره گرم سال وارد کشور می‌شود.

ج - جهت نفوذ آن از نیمه جنوبی کشور است.

د - جهت نفوذ آن از نیمه شمالی کشور است.

۹۱- با توجه به موارد زیر، دریاچه‌های از نظر زمانی و از نظر مکانی قرار دارند.

الف: نیریز ب: هامون ج: جازموریان د: مهارلو»

(۱) «الف» و «د» - در دو دسته قرار می‌گیرند - در دو استان متفاوت از کشور

(۲) «ب» و «ج» - در یک دسته قرار می‌گیرند - در استان‌های متفاوتی از یک کشور

(۳) «ب» و «د» - در دو دسته قرار می‌گیرند - در استانی یکسان از کشور

(۴) «الف» و «ب» - در یک دسته قرار می‌گیرند - در دو استان متفاوت از کشور

۹۲- کدام مورد مطابق با عبارت زیر تدوین شده است؟

«مطالعه مهاجرت در بحث تغییرات جمعیت بسیار مهم است.»

(۱) این موضوع در جغرافیای طبیعی مورد مطالعه قرار گرفته و نشان دهنده تأثیر بیشتر مهاجرت‌های جمعی و گروهی در تغییرات جمعیتی است.

(۲) این موضوع در جغرافیای طبیعی مورد مطالعه قرار گرفته و نشان دهنده اهمیت بیشتر مهاجرت روستاییان به شهرها در تغییرات جمعیتی است.

(۳) این موضوع در جغرافیای انسانی مورد مطالعه قرار گرفته و نشان دهنده تأثیر بیشتر مهاجرت‌های جمعی و گروهی در تغییرات جمعیتی است.

(۴) این موضوع در جغرافیای انسانی مورد مطالعه قرار گرفته و نشان دهنده اهمیت بیشتر مهاجرت روستاییان به شهرها در تغییرات جمعیتی است. @Azmoonha_Azmayeshi

۹۳- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه به روند زمانی از تأسیس استان‌های جدید در کشور اشاره دارد؟

الف: البرز ب: گلستان ج: اردبیل د: قم»

(۱) «الف» بعد از «د» تأسیس شده و در حد فاصل «ج» و «ب» خراسان‌های شمالی، رضوی و جنوبی ایجاد گردیدند.

(۲) «ب» قبل از «د» تأسیس شده و در حد فاصل «الف» و «ج» استان قزوین ایجاد گردیده است.

(۳) «ج» قبل از «الف» تأسیس شده و در حد فاصل «د» و «ب» استان قزوین ایجاد گردیده است.

(۴) «د» بعد از «ج» تأسیس شده و در حد فاصل «الف» و «ب» استان گلستان ایجاد گردیده است.

۹۴- در ارتباط با «قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه که در ایران شناخته شده است» کدام عبارت درست است؟

الف - محلی است که فعالیت اغلب ساکنان آن به زمین وابسته است و بیشتر آنها به کشاورزی اشتغال دارند.

ب - وجود کوه‌های البرز و زاگرس و نیز دشت‌های پست و هموار مجاور، شرایط مناسبی را برای آنها فراهم کرده است.

ج - اجزای آن شامل خانه‌ها، مزارع، چراگاه‌ها، باغ‌ها، مکان‌های عمومی، مساجد، شبکه معابر یا راه‌ها است.

د - کمتر از ۲ درصد جمعیت کشوری را تشکیل می‌دهند و ۲۵ درصد واحد دامی کشور را به خود اختصاص داده‌اند.

(۱) موارد «الف» و «ج» برخلاف موارد «ب» و «د» به درستی بیان شده است.

(۲) موارد «ب» و «ج» برخلاف موارد «الف» و «د» به درستی بیان شده است.

(۳) موارد «الف» و «د» برخلاف موارد «ب» و «ج» به درستی بیان شده است.

(۴) موارد «ب» و «د» برخلاف موارد «الف» و «ج» به درستی بیان شده است.

۹۵- کدام عبارت در ارتباط با مورد «الف» درست است؟

«سازمان گردشگری جهانی ایران را از این نظر در رتبه دهم جهانی قرار داده است.»

مورد اول: تنوع زیستی ایران با وجود زیست‌بوم‌های بسیار گوناگون گیاهی و جانوری برای گردشگری علمی و طبیعت‌گردی بسیار مناسب است.

مورد دوم: وجود تمدنی با ریشه‌هایی در اعماق تاریخ، از قبل از میلاد تاکنون، کشور ما را به یکی از خاستگاه‌های تمدن بشری تبدیل نموده است.

مورد سوم: وجود مراکز گوناگون فرهنگی مانند موزه‌ها، جشنواره‌ها، نمایشگاه‌ها و غیره که هرکدام مقصد بسیاری از گردشگران داخلی و خارجی است.

مورد چهارم: پیکره‌بندی طبیعی این سرزمین، برخورداری از موقعیت دریایی و خشکی، وجود کوه‌های بلند و غیره گردشگری زمین‌گردی را ایجاد کرده است.

(۱) مورد اول و سوم برخلاف مورد دوم و چهارم به‌درستی بیان شده است.

(۲) مورد اول و چهارم برخلاف مورد دوم و سوم به‌درستی بیان شده است.

(۳) مورد دوم و سوم برخلاف مورد اول و چهارم به‌درستی بیان شده است.

(۴) مورد دوم و چهارم برخلاف مورد اول و سوم به‌درستی بیان شده است.

- ۹۶- کدام گزاره به ملاک تقسیم دانش منطق به دو حیطة اصلی اشاره کرده است؟
- (۱) تعریف و استدلال از تصور و تصدیق تشکیل شده‌اند. (۲) تصور و تصدیق از تعریف و استدلال تشکیل شده‌اند.
 (۳) هدف علم منطق، جلوگیری از خطاهای اندیشه است. (۴) روش علم منطق، شناسایی و دسته‌بندی مغالطه‌ها است.
- ۹۷- در کدام گزینه نوع دلالت به کار رفته با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟
- (۱) امروز زنگ تفریح، همه کلاس در حیاط جمع شده بودند.
 (۲) به تو گفته بودم اگر این‌طور درس بخوانی، مدرسه از تو ناراضی خواهد شد.
 (۳) شخصیت پدرم همیشه الگوی زندگی من است و او مثل کوه، یار و پشتیبان من بوده.
 (۴) به خاطر ریزش برخی از دیوارهای اصلی و برای تعمیرات، کارخانه، فعلاً در مرخصی قرار دارد.
- ۹۸- کدام گزینه درست است؟
- (۱) مفهوم چیزی است که قابلیت اشاره کردن دارد. (۲) هر مفهومی تنها دارای یک مصداق خارجی است.
 (۳) مفهوم آن است که بر مصداق خارجی منطبق است. (۴) معنایی که از الفاظ درک می‌شود، همان مفهوم است.
- ۹۹- کدام تعریف، جامع و مانع است؟
- (۱) شتر: حیوان پستاندار دو کوهانه (۲) مسلمان: انسان معتقد به خداوند یکتا
 (۳) صفت: واژه‌ای که یک اسم را توصیف می‌کند (۴) خانواده: افرادی که در یک محیط با هم زندگی می‌کنند
- ۱۰۰- با توجه به انواع استدلال، کدام گزینه عبارت صحیحی را بیان می‌کند؟
- (۱) با داشتن نمونه‌های تصادفی و متفاوت، تمامی شرایط برای قطعی شدن استقرای تعمیمی فراهم است.
 (۲) بیت «بعد از این در عوض اشک، دل آید بیرون / آب چون کم شود، از چشمه گل آید بیرون» استقرای تعمیمی است.
 (۳) چنانچه مقدمه استدلال یک قانون کلی و نتیجه آن قطعی باشد، استدلال از نوع تعمیمی است که در علوم تجربی کاربرد دارد.
 (۴) ممکن است نتیجه استقرای تمثیلی و استقرای تعمیمی یکسان باشد، اما روش هر یک از آنها برای رسیدن به نتیجه متفاوت است.
- ۱۰۱- با توجه به عبارت «ز بهرام و زهره‌ست ما را گزند / نشاید گذشتن ز چرخ بلند» کدام گزینه درست است؟
- (۱) شامل یک قضیه حملی از نوع موجب است که موضوع و محمول در آن به ترتیب آمده است.
 (۲) محمول در مصراع اول «گزند زنده به ما» می‌باشد که بر «بهرام و زهره» حمل شده است.
 (۳) موضوع در مصراع دوم «چرخ بلند» است و محمول نیز «نشاید گذشتن از آن» می‌باشد.
 (۴) مصراع اول و دوم، دارای نسبت ایجابی هستند؛ اما یکی از آنها، جمله انشایی می‌باشد.
- ۱۰۲- اگر قضیه «هیچ الف ب نیست» صادق باشد، قضایای کدام گزینه به ترتیب صادق و کاذب خواهند بود؟
- (۱) هر الف ب است - بعضی الف ب است. (۲) بعضی الف ب نیست - هر الف ب است.
 (۳) بعضی الف ب است - هر الف ب است. (۴) هر الف ب است - بعضی الف ب نیست.
- ۱۰۳- اگر قضیه «بعضی ج د است»، مقدمه اول یک قیاس اقترانی معتبر باشد و بدانیم که «ج» حد وسط است؛ کدام گزینه می‌تواند مقدمه دیگر آن قیاس باشد؟
- (۱) بعضی ج ب است. (۲) هر ج ب است. (۳) هر ب ج است. (۴) بعضی ب ج نیست.

۱۰۴- قضایای زیر به ترتیب کدام یک از انواع قضیه شرطی منفصل هستند؟

- این موجود یا انسان است یا غیر حیوان.
- انسان یا غیر شیعه است یا مسلمان.
- او یا نمره زیر ۱۵ می‌گیرد یا قبول می‌شود.

- (۱) مانعه‌الرفع - مانعه‌الجمع - مانعه‌الجمع
(۲) مانعه‌الجمع - مانعه‌الرفع - مانعه‌الجمع
(۳) مانعه‌الرفع - مانعه‌الرفع - مانعه‌الرفع
(۴) مانعه‌الجمع - مانعه‌الرفع - مانعه‌الرفع

۱۰۵- در کدام گزینه احتمال بروز مغالطه «بزرگ‌نمایی - کوچک‌نمایی» وجود دارد؟

- (۱) من زیاد اهل مطالعه کتاب نیستم؛ اما با سواد اندک هم می‌توان فهمید که سیگار کشیدن ضرر دارد.
(۲) از شما که حدود ۱۰۰ مقاله در زمینه حقوق خانواده نوشته‌اید بعید است که بخواهید از همسر خود طلاق بگیرید.
(۳) حمله جنگنده‌های دشمن به مناطق مرزی، نقض آشکار حقوق بشردوستانه بود؛ چرا که هزاران کشته و زخمی بر جای گذاشت.
(۴) در انتخابات شورای مدرسه، بیش از ۹۰ درصد از دانش‌آموزان به محمد رأی دادند؛ می‌توان گفت که او مقبولیت گسترده‌ای در مدرسه دارد.

۱۰۶- کدام پرسش به‌نحو دقیق‌تری قابلیت بررسی در دانش فلسفه را دارد؟

- (۱) آیا «زمان» مستقل از ذهن انسان وجود دارد یا ساخته ذهن است؟
(۲) آیا حرکت سیارات بر اثر نیروی گرانش خورشید است؟
(۳) آیا حقیقت، چیزی فراتر از مجموعه‌ی قوانین فیزیکی است یا نه؟
(۴) آیا بدن انسان برای ادامه حیات به ویتامین D نیاز دارد؟

۱۰۷- فیلسوفی را در نظر بگیرید که در سیاست با لیبرالیسم مخالف است؛ درباره او کدام گزاره را با اطمینان می‌توان پذیرفت؟

- (۱) این فیلسوف با آزادی‌های بی‌حد و مرز فردی و رشد افراطی سرمایه‌داری مخالف است.
(۲) فیلسوف مذکور از پیروان اصالت جامعه بوده و رستگاری جامعه را در اولویت امور قرار می‌دهد.
(۳) رشد اقتصادی از نظر این فیلسوف، صرفاً با تعاونی‌های اقتصادی و گسترش بیمه‌ها امکان‌پذیر است.
(۴) انسان از نظر این فیلسوف، بدون جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کند، دارای شخصیت مستقل نمی‌باشد.

۱۰۸- کدام عبارت درست است؟

- (۱) اندیشیدن فیلسوفانه، در نتیجه مرور چپستی باورهای انسان در طول زندگی به دست می‌آید.
(۲) رسیدن به آزاداندیشی تنها در صورتی امکان‌پذیر است که همه باورهای انسان، درست باشند.
(۳) ورود به دانش فلسفه، شرط اساسی برای رسیدن به آزاداندیشی و کسب شخصیت مستقل محسوب نمی‌شود.
(۴) در نتیجه فهمیدن اهداف زندگی دیگران، ریشه‌های فکری آن‌ها را کشف می‌کنیم و به عقایدشان پی می‌بریم.

۱۰۹- کدام گزینه درباره تالس درست است؟

- (۱) از نظر او جهان در باطن خود دارای وحدت بوده و از عنصری واحد تشکیل شده است.
(۲) در آثار باقی مانده خود تأکید دارد که آب مبدأ همه عناصر موجود در هستی است.
(۳) درباره اینکه چرا آب را مبدأ همه عناصر موجود در هستی می‌داند، دلیلی ارائه نداد.
(۴) مهم‌ترین اندیشمندی در یونان بود که به تبیین عقلانی مباحث فلسفی پرداخت.

۱۱۰- ملتوس در دادگاه به کدام یک از گزاره‌های زیر درباره سقراط اشاره نکرد؟

- (۱) سقراط با افکار خود، جوانان آتن را گمراه می‌کند.
- (۲) سقراط، منکر خدایان یونانی است.
- (۳) سقراط، در پی تحریف اسرار آسمان‌ها و زمین است.
- (۴) سقراط، خورشید و ماه را نمی‌پرستد.

۱۱۱- کدام عبارت درباره معرفت‌شناسی نادرست است؟

- (۱) معرفت‌شناسی در آغاز ظهور فلسفه، جزئی از فلسفه یا مباحث فلسفی نبوده است.
- (۲) توجه ویژه کانت به معرفت‌شناسی سبب شد تا فیلسوفان بیشتری بدان بپردازند.
- (۳) فیلسوف نظریه پرداز در هستی‌شناسی، ضرورتاً درباره معرفت‌شناسی دیدگاهی دارد.
- (۴) علت استقلال معرفت‌شناسی، طرح پرسش‌های جدی و جدید و دیدگاه‌های مختلف است.

۱۱۲- کدام گزینه درباره ابزارهای مختلف شناخت درست است؟

- (۱) استفاده‌های مختلف از اشیای مختلف صرفاً کار حس است.
- (۲) معرفت شهودی نیازی به وساطت تجربه و استدلال عقلی ندارد.
- (۳) نسبت میان شهود وحیانی و معرفت قلبی، عموم و خصوص من وجه است.
- (۴) شناخت عقلی چون از تجربه و حس استفاده نمی‌کند، همواره درست است.

۱۱۳- کدام یک از گزاره‌های زیر به بهترین نحو دیدگاه پراگماتیسم را در مواجهه با مفهوم «حقیقت» بازتاب می‌دهد؟

- (۱) حقیقت همچنان که در قالب یک ایده ثابت و غیرقابل تغییر باقی می‌ماند، تنها از طریق تجزیه و تحلیل انتزاعی و منطقی قابل دستیابی است و ارتباط مستقیم با تجربه‌های عملی دارد.
- (۲) حقیقت تنها زمانی وجود دارد که یک باور به‌طور عملی و ملموس در زندگی روزمره به نتیجه قابل مشاهده‌ای منجر شود؛ بنابراین معیار درستی هر ایده به کارآمدی آن در عمل بستگی دارد.
- (۳) حقیقت در قالب یک ساختار ثابت و جهان‌شمول وجود دارد که مستقل از زمان و مکان قابل کشف نیست و هرگونه تغییر در آن تنها به دلیل فایده‌های علمی متفاوت آن موضوع است.
- (۴) حقیقت صرفاً یک امر شخصی است که به اراده و خواست فرد بستگی دارد و هیچ‌گونه ارتباطی با دنیای بیرون ندارد؛ در واقع چیزی را باید حقیقت دانست که در عمل سودمند باشد.

۱۱۴- کدام عبارت قابل پذیرش است؟

- (۱) اگر یک فیلسوف، نفس را چیزی فرعی نسبت به بدن تلقی نکند، پس قطعاً به دو ساحتی بودن انسان اعتقاد دارد.
- (۲) اراده آزاد انسان در برهان کانت، به‌عنوان پیش‌فرض قرار گرفته و نفس مجرد از ماده او را اثبات عقلانی می‌کند.
- (۳) از دیدگاه ابن‌سینا، اموری همچون اخلاق، دوستی، نفرت و عشق، نشان‌دهنده وجود نفس مجرد از ماده است.
- (۴) از نظر حکمت متعالیه روح انسانی آخرین درجه تکاملی است که اشیاء جهان هستی می‌توانند به آن برسند.

۱۱۵- چرا فیلسوفان مسلمان علاقه‌مندی به فضیلت‌ها را شرط کافی برای انتخاب آن‌ها نمی‌دانند؟ زیرا

- (۱) تمایلات روحی انسان قوی نیستند.
- (۲) گاهی عقل انسان فضیلت‌ها را خوب و زیبا نمی‌داند.
- (۳) امکان تلاقی میان تمایلات مادی و روحی وجود دارد.
- (۴) تمایل انسان به فضیلت حاصل زندگی اجتماعی است و ذاتی نیست.

۱۱۶- تولیدکننده‌ای در طول سال گذشته یک سوم از محصولات تولیدی خود را به قیمت هر واحد ۴۵۰ تومان فروخته است و دو سوم دیگر محصولات را به قیمت هر واحد ۶۸۰ تومان به فروش رسانده است. اگر تعداد محصولات تولید شده ۹۰۰ واحد باشد و هزینه تولید یک سوم محصولات هر واحد ۵۶ تومان و هزینه تولید دو سوم دیگر هر واحد ۱۲۵ تومان باشد؛ آنگاه:

الف - درآمد این تولیدکننده در سال گذشته چقدر بوده است؟

ب - سود تولیدکننده چقدر بوده است؟

(۱) ۵۴۳,۰۰۰ تومان - ۹۱,۸۰۰ تومان سود (۲) ۴۰۸,۰۰۰ تومان - ۴۵۱,۲۰۰ تومان سود

(۳) ۴۰۸,۰۰۰ تومان - ۹۱,۸۰۰ تومان سود (۴) ۵۴۳,۰۰۰ تومان - ۴۵۱,۲۰۰ تومان سود

۱۱۷- ۳ نفر (افراد A, B و C) کل سهام یک شرکت فرضی را خریداری کرده‌اند. اگر ارزش هر سهم ۱۰۰ تومان باشد و اگر نفر سوم (C) مبلغ ۵۵۰۰ تومان برای خرید سهام هزینه کرده باشد و مالک ۲۵ درصد از سهام شرکت باشد، آنگاه:

الف - کل سرمایه شرکت چند تومان است؟

ب - اگر فرد دوم (B) مالک ۳۵ درصد از سهام شرکت باشد، آنگاه چند تومان برای خرید سهام هزینه کرده است؟

ج - اگر سود شرکت در پایان سال ۸۵۰ تومان باشد، سهم فرد اول (A) از سود چند تومان است؟

د - تعداد سهام‌های ارائه شده توسط شرکت کدام است؟

ه - تعداد سهام خریداری شده توسط فرد C کدام است؟

(۱) ۱۱۰۰۰ تومان - ۷۷۰۰ تومان - ۴۳۰ تومان - ۲۲۰ سهم - ۴۵ سهم

(۲) ۲۲۰۰۰ تومان - ۷۷۰۰ تومان - ۳۴۰ تومان - ۲۲۰ سهم - ۵۵ سهم

(۳) ۲۲۰۰۰ تومان - ۶۵۰۰ تومان - ۴۳۰ تومان - ۱۱۰ سهم - ۴۵ سهم

(۴) ۱۱۰۰۰ تومان - ۶۵۰۰ تومان - ۳۴۰ تومان - ۱۱۰ سهم - ۵۵ سهم

۱۱۸- چه تعداد از عبارات زیر کاملاً درست هستند؟

الف - خریداران عمده کالاها و خدمات (مثل خریدهای دولتی)، مزایده و فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، مناقصه برگزار می‌کنند.

ب - افزایش قیمت قند (با فرض ثابت بودن قیمت چای)، موجب انتقال نقطه تقاضای چای به سمت چپ بالای منحنی تقاضا می‌شود.

ج - در بازار انحصاری خرید یا فروش، هیچ‌یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار نیستند.

د - در بازار عوامل تولید، پول از سمت بنگاه‌ها به سوی خانوارها جریان می‌یابد.

(۱) یک (۲) سه (۳) دو (۴) چهار

محل انجام محاسبات

۱۱۹- به ترتیب مالیات بر مصرف کدام یک از انواع محصولات در دنیا بسیار شایع است و کدام یک از انواع مالیات، بر اساس قیمت و ارزش کالاها یا بر اساس ویژگی‌ها و مشخصات آنها دریافت می‌شود؟

(۱) مالیات بر مصرف کیسه‌های پلاستیکی - مالیات بر مصرف

(۲) مالیات بر سوخت‌های آلاینده - مالیات بر حقوق

(۳) مالیات بر مصرف محصولات تنباکویی - تعرفه‌های گمرکی

(۴) مالیات بر سوخت‌های تجدیدپذیر - تعرفه‌های گمرکی

۱۲۰- اگر سه کشور پاکستان، مالزی و اندونزی به یک اندازه از نیروی کار، سرمایه و دانش فنی برخوردار باشند و فقط برنج و ذرت در این سه کشور با قیمت‌های یکسان تولید بشوند:

- هر سه کشور اگر همه عوامل تولیدشان را با اشتغال کامل برای تولید ذرت به کار بگیرند، پاکستان ۲۵۰ واحد، مالزی ۱۴۰ واحد و اندونزی ۱۲۰ واحد می‌توانند تولید بکنند.

- هر سه کشور اگر همه عوامل تولیدشان را با اشتغال کامل برای تولید برنج به کار بگیرند، پاکستان ۸۶ واحد، مالزی ۱۱۹ واحد و اندونزی ۷۵ واحد می‌توانند تولید بکنند.

با توجه به مندرجات بالا کدام گزینه درباره این سه کشور صحیح است؟

(۱) مالزی در تولید ذرت مزیت مطلق دارد.

(۲) مالزی در تولید ذرت و پاکستان در تولید برنج مزیت مطلق دارند.

(۳) اندونزی در تولید ذرت مزیت نسبی دارد.

(۴) پاکستان در تولید برنج مزیت نسبی دارد.

۱۲۱- در یک کشور فرضی ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ نفر از افراد ۱۵ سال و بالاتر شاغل‌اند و ۱۴,۵۰۰,۰۰۰ نفر از افراد فعال جامعه در جست‌وجوی کار هستند. حداقل چند نفر دیگر باید شاغل شوند تا نرخ بیکاری ۵ درصد شود؟

۱۲,۵۳۵,۰۰۰ (۲)

۱۲,۵۲۵,۰۰۰ (۱)

۱۲,۲۵۳,۰۰۰ (۴)

۱۲,۵۵۲,۰۰۰ (۳)

محل انجام محاسبات

۱۲۲- با توجه به جدول زیر:

کشور	سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۲۰۱۷	سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۲۰۱۸	نرخ تورم
A	؟	۴۵,۳۷۶	۲ برابر نرخ تورم کشور B
B	۳,۲۵۰	۳,۷۰۵	؟
C	۱۷۸,۰۰۰	؟	$\frac{1}{7}$ برابر نرخ تورم کشور B

الف - سطح عمومی قیمت‌ها در کشور A در سال ۲۰۱۷ چند واحد پولی است؟

ب - سطح عمومی قیمت‌ها در کشور C در سال ۲۰۱۸ چند واحد پولی است؟

$$۱۸۱,۵۶۰ - ۳۵,۴۵۰ \quad (۲)$$

$$۱۸۱,۵۶۰ - ۳۴,۲۵۰ \quad (۱)$$

$$۱۸۵,۱۶۰ - ۳۴,۲۵۰ \quad (۴)$$

$$۱۸۵,۱۶۰ - ۳۵,۴۵۰ \quad (۳)$$

۱۲۳- اگر تولید کل در کشور فرضی Y طی سه سال متوالی برابر با ۶۲۰,۵۰۰، ۷۹۸,۳۰۰ و ۸۹۲,۷۰۰ میلیارد دلار باشد و پس از انتخاب سال اول به عنوان سال پایه، تولید کل به ترتیب به ۶۲۰,۵۰۰، ۷۷۰,۰۰۰ و ۸۲۳,۰۰۰ میلیارد دلار تغییر کند، در این صورت: @Azmoonha_Azmayeshi

الف - نرخ رشد اسمی سال دوم نسبت به سال اول چقدر است؟

ب - نرخ رشد واقعی سال سوم نسبت به سال دوم چقدر خواهد بود؟

$$۲۵/۶\% - ۶/۲\% \quad (۲)$$

$$۲۶/۸\% - ۶/۲\% \quad (۱)$$

$$۲۸/۶\% - ۶/۹\% \quad (۴)$$

$$۲۹/۲\% - ۶/۹\% \quad (۳)$$

محل انجام محاسبات

۱۲۴- کدام مورد به ترتیب، مراحل انجام خرید مقایسه‌ای را کامل می‌کند؟

مراحل خرید مقایسه‌ای		
مرحله	نام مرحله	تعریف
اول	الف	شامل بیان اینکه واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید.
دوم	ب	شامل مواردی که می‌تواند مشکل را رفع و یا مسئله را حل کند.
سوم	تعیین معیارها	ج
چهارم	ارزیابی	د
پنجم	هـ	انتخاب گزینه نهایی

(۱) تعریف مسئله - تصمیم‌گیری - معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است. - شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف - فهرست گزینه‌ها

(۲) فهرست گزینه‌ها - تعریف مسئله - شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف - معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است. - تصمیم‌گیری

(۳) تعریف مسئله - فهرست گزینه‌ها - معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است. - شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف - تصمیم‌گیری

(۴) تعریف مسئله - تصمیم‌گیری - شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف - معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است. - فهرست گزینه‌ها

۱۲۵- فردی در انتهای سال پس از پرداخت واجبات مالی خود ۱۲۰ میلیون تومان برایش باقی ماند. او ۱۵۰۰ ورقه سهام خرید و در پایان سال همه سهام خود را به مبلغ ۴۵۰ میلیون تومان فروخت. اگر منبع درآمد او فقط از طریق سرمایه‌گذاری در بازار بورس باشد و کل هزینه‌هایش ۱۵۰ میلیون تومان شده باشد، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب (از راست به چپ)، کدام است؟

الف - قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

ب - قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟

ج - خمس سالیانه او چند میلیون تومان است؟

(۱) الف: ۷۵,۰۰۰ تومان ب: ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال ج: ۳۶ میلیون

(۲) الف: ۸۰,۰۰۰ تومان ب: ۳۰۰,۰۰۰ ریال ج: ۴۵ میلیون

(۳) الف: ۷۵,۰۰۰ تومان ب: ۳۰۰,۰۰۰ ریال ج: ۴۵ میلیون

(۴) الف: ۸۰,۰۰۰ تومان ب: ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال ج: ۳۶ میلیون

محل انجام محاسبات

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه دوازدهم

پیشخوانی پایه دوازدهم

ویژه کنکوری های ۱۴۰۵

دفترچه شماره ۳

پنجشنبه ۳ مهر ماه ۱۴۰۴

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۳۰ سؤال ۳۰ دقیقه	۱۰ دقیقه	۱۰	۱	۱۰	زبان و ادبیات فارسی	۱
	۱۰ دقیقه	۲۰	۱۱	۱۰	زبان عربی	۲
	۱۰ دقیقه	۳۰	۲۱	۱۰	فلسفه	۳

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرایبی، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

بودجه بندی دروس این آزمون

فلسفه ۲

هستی و چیستی، جهان ممکنات،
جهان علی و معلولی
درس‌های ۱، ۲ و ۳
صفحه‌های ۱ تا ۲۱

سهم در کنکور: ۲ سؤال

زبان عربی ۳

من الأشعار المنسوبة إلى
الإمام عليّ (ع)
درس ۱
صفحه‌های ۱ تا ۱۸

سهم در کنکور: ۲ سؤال

علوم و فنون ادبی ۳

فصل اول
صفحه‌های ۱۰ تا ۴۰

سهم در کنکور: ۳-۴ سؤال

استراتژی و هدف گذاری با ماز در تابستان ۱۴۰۴

پیش‌خوانی ۲۵ درصد از مباحث پایه دوازدهم

پنج آزمون پیش‌خوانی (در هر آزمون، ۵ درصد پیشروی بیشتر)

یک آزمون جمع‌بندی و ارزیابی پیشرفت تابستانی

شما می‌توانید به صورت اختیاری به سؤالات این دفترچه (پیش‌خوانی پایه دوازدهم) پاسخ دهید.

در صورت پاسخ‌دهی تراز و کارنامه جدا برای مباحث پایه دوازدهم دریافت می‌کنید.

ویژه دانش آموزان پیش‌تاز

- ۱- در هریک از موارد زیر به ترتیب، معرف کدام چهره ادبی است؟
 - نویسنده مقلد سبک سعدی
 - نگارنده مجموعه نوشته‌های طنزآمیز سیاسی - اجتماعی
 - تصنیف سرای عصر مشروطه
 - اولین نمایش نامه نویس عصر مشروطه
- (۱) قائم مقام فراهانی - علامه دهخدا - عارف قزوینی - میرزا آقا تبریزی
 (۲) فرخی یزدی - سید اشرف‌الدین گیلانی - عارف قزوینی - ناظم‌الاسلام کرمانی
 (۳) قائم مقام فراهانی - سید اشرف‌الدین گیلانی - فرخی یزدی - ناظم‌الاسلام کرمانی
 (۴) فرخی یزدی - علامه دهخدا - عارف قزوینی - میرزا آقا تبریزی
- ۲- انتساب چند اثر به پدیدآورنده آن، درست ذکر شده است؟
 «مخزن الاسرار: نظامی عروضی» - (مرزبان‌نامه: سعدالدین وراوینی) - (قابوس‌نامه: کیکاووس) - (سرگذشت حاجی بابای اصفهانی: میرزا حبیب اصفهانی) - (امثال و حکم: میرزا حسن خان بدیع) - (تاریخ بیداری ایرانیان: ناظم‌الاسلام کرمانی)»
- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج
- ۳- وزن عروضی کدام مورد با سروده زیر یکسان است؟
 «دعای یوسف شیراز اگر وسط باشد
 (۱) چو عطر نغمه کز چنگم تراود
 (۲) نه روی شب و ستاره می‌بینم
 (۳) مباد سبزی ایامش آن که از سر کین
 (۴) تو خود تأمل سعدی نمی‌کنی که بینی
- ۴- هجاهای کدام بیت، به دو شیوه همسان و ناهمسان دسته‌بندی می‌شود؟
 (۱) اکنون شکسته‌بال‌تر از مرغ آفتاب
 (۲) تشبیه دهانت نتوان کرد به غنچه
 (۳) وصف رخ چو ماهش در پرده راست ناید
 (۴) من دوست می‌دارم جفا کز دست جانان می‌برم
- ۵- همه ابیات زیر را می‌توان به دو گونه دسته‌بندی هجایی کرد و وزن دوری به دست آورد، به جز:
 (۱) گر خاطر شریف رنجیده شد ز حافظ
 (۲) باری به حکم کرم بر حال ما بنگر
 (۳) گرت هست سر ما سر و ریش بجنبان
 (۴) ماهی نتافت همچو تو از برج نیکوئی
- ۶- آرایه‌های کدام ابیات در مقابل آن کاملاً درست است؟
 (۱) می برد مصرع حافظ دلم از دست حزین
 (۲) در چاه شب غافل مشو در دلو گردون دست زن
 (۳) موسی طُور عشقم در وادی تمنا
 (۴) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم
- هزار بار زلیخای دل جوان بشود»
 بتاب آرام در ابر هـوا شو
 نه صبح و سپیده‌های زیبا را
 نهال نازک این باغ را تبر زد و رفت
 که هیچ بار ندیدت که سیر شد ز تأمل
- از بیم شب به سوی تو پرواز می‌کنم
 هرگز نبود غنچه بدین تنگ دهانی
 مطرب بزن نوایی، ساقی بده شرابی
 طاقت نمی‌دارم ولی افتان و خیزان می‌روم
- باز آ که توبه کردیم از گفته و شنیده
 کافتد که بار دگر بر خاک ما گذری
 و گر عاشق شاهی روان باش به میدان
 سروی نخاست چون قدت از جو بیار حسن
- تکیه بر عهد گل و باد صبا نتوان کرد (تضمین - مراعات نظیر)
 یوسف گرفت آن دلو را از چاه سوی جاه شد (تضمین - جناس)
 مجروح لن ترانی چون خود هزار دارم (تضمین - تلمیح)
 کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی (تلمیح - جناس)

- ۷- کدام گزینه آرایه «تلمیح» به کار نرفته است؟
- (۱) در دیرم دمی حاضر نبیند
 (۲) به یاد روی شیرین بیت می گفت
 (۳) اندرین ملک پادشاه دل است
 (۴) هان تالب شیرین نستاند دلت از دست
- ۸- در ابیات کدام گزینه ترتیب آرایه‌های «تشبیه، مراعات نظیر، تلمیح، تضمین» به درستی آمده است؟
- الف: چون برآمد ماه روی از مطلع پیراهنش
 ب: خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم
 ج: شاهد که در میان نبود شمع گو بمیر
 د: این جواب آن غزل صائب که می گوید اسیر
 ه: توان ز زخم گرفتن عیار جوهر تیغ
- (۱) «ب»، «ج»، «ه»، «الف»
 (۲) «د»، «الف»، «ج»، «ب»
 (۳) «ج»، «الف»، «ه»، «د»
 (۴) «ه»، «ب»، «الف»، «د»
- ۹- از میان ابیات زیر به ترتیب در چند بیت آرایه «تضمین» و در چند بیت آرایه «تلمیح» دیده می شود؟
- الف: تازه کردی روش حافظ شیراز، «حزین»
 ب: چون سکندر تشنه لب بسیار دارم هر طرف
 ج: حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی
 د: از خون دل نوشتم، نزدیک دوست نامه
 ه: همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی
- (۱) دو - دو
 (۲) یک - سه
 (۳) یک - چهار
 (۴) یک - دو
- ۱۰- همه گزیننه‌های زیر با مصراع «ما چو نایبم و نوا در ما ز توست» تناسب مفهومی دارند، به جز:
- (۱) ز یزدان دان نه از ارکان که کوتاه دیدگی باشد
 (۲) روی کسی سرخ نشد بی مدد لعل لب
 (۳) ما چو شطرنجیم اندر برد و مات
 (۴) خلق چو مرغابیان زاده ز دریای جان
- ز مسجد سوی خمّارم فرستد
 چو آتش تیشه می زد کوه می سفت
 در ره سدره بارگناه دل است
 کان کز غم او کوه گرفت از کمر افتاد
- چشم بد را گفتم الحمدی بدم پیرامنش
 کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی
 چون هست اگر چراغ نباشد منور است
 خواب چون گردد گران بیدار می سازد مرا
 ز جوی شیر بود حال کوهکن روشن
- که ز انفاس خوشش بوی کسی می آید
 گرچه در ظلمت نهان چون آب حیوان مانده ام
 من از آن روز که در بند توام آزادم
 ائی رأیت دهرأ، من هجرک القیامه
 به پیام آشنایی بنوازد آشنا را
- که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان بینی
 بی تو اگر سرخ بود از اثر غازه (= سرخاب) شود
 برد و مات ما ز توست ای خوش صفات
 کی کند این جا مقام مرغ کز آن بحر خاست؟

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۱۱ - ۱۶)

- ۱۱- ﴿مَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا﴾: هر کس ...
- ۱) از حدود خداوند تجاوز کند، به خویشتن ستم کرده است؛ نمی دانی شاید خدا پس از آن، پیشامدی نو پدید آورد.
 - ۲) از مرزهای الهی [پا] فراتر نهد، به خودش ظلم کرده است و تو نمی دانی کاش خداوند بعد از این، امری نو بوجود آورد.
 - ۳) به مرزهای خداوند تعدی کند، خودش ستمکار است؛ نمی دانی شاید خداوند از آن پس باعث پدید آمدن پیشامدی شود.
 - ۴) از حدود خداوند تجاوز کند، به خود ظلم کرده است؛ آیا می دانی که خداوند بعد از آن، امری تازه پدید می آورد.
- ۱۲- «خُلِقَ اللَّهُ نِظَامَ الطَّبِيعَةِ بِشَكْلِ أَنْ فِي كُلِّ ذَرَّةٍ قَدْ انطوى عالمٌ آخرٌ ولُنكشِفُه!»:
- ۱) خداوند نظام طبیعت را به شکلی آفرید که در هر ذره‌ای، دنیای دیگری پیچیده شده است و باید آن را کشف کنیم!
 - ۲) نظام طبیعت توسط خدا به شکلی آفریده شده که در هر ذره‌ای، عالمی دیگر وجود دارد که باید کشف کنیم!
 - ۳) خدا نظام طبیعی را به نحوی آفریده است که در هر ذره‌ای، دنیایی دیگر به هم پیچیده شده است برای اینکه آن را کشف کنیم!
 - ۴) خداوند نظام طبیعت را طوری خلق کرد که در هر ذره‌ای، دنیای دیگری پیچیده می شود پس آن را کشف می کنیم!
- ۱۳- «خُلِقَ النَّاسُ مِنْ لَحْمٍ وَ عَظْمٍ فَهُمْ يَفْتَخِرُونَ بِأَعْمَالِهِمُ الْحَسَنَةَ لِأَنَّ التَّفَاخُرَ بِالنَّسَبِ مَذْمُومٌ!»:
- ۱) مردم از استخوان و گوشت خلق شدند، پس به اعمال خوبشان افتخار کرده و مباهات به اصل و نسب در نظرشان مذموم است! @Azmoonha_Azmayeshi
 - ۲) مردم از گوشت و استخوان آفریده شده‌اند و به کارهای نیکشان افتخار می کنند، زیرا فخر فروشی به خویشاوندی نکوهیده است!
 - ۳) مردمان را از گوشت و استخوان آفریده است، درحالی که آنان به کارهای حسنه خود فخر می ورزند و بالیدن به اصل خود را مذموم می دانند!
 - ۴) مردم از گوشت و استخوان خلق شده‌اند و به اعمال نیک افتخار می کنند، چون فخر فروشی به خویشاوندی کاری نکوهیده می باشد!
- ۱۴- «كُلُّ طَعَامٍ لَا يُذْكَرُ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ فَإِنَّمَا هُوَ دَاءٌ وَ لَا بَرَكَةَ فِيهِ!»:
- ۱) تمام غذاهایی که بر آن‌ها اسم خدا برده نشود، بیماری است و هیچ برکتی در آن‌ها وجود ندارد!
 - ۲) هر غذایی که نام خداوند بر آن ذکر نشود، آن فقط بیماری است و هیچ برکتی در آن نیست!
 - ۳) هر غذایی که نام خداوند را بر آن یاد نکنی، حتماً بیماری و درد است و هیچ برکتی ندارد!
 - ۴) هر غذایی که بر آن نام الله ذکر نشده باشد، بی شک بیماری است و برکتی در آن نیست!
- ۱۵- «امید است مشتری در خرید کالاها مصمم باشد!»:
- ۱) لیت المشتري في شراء الأجناس مُتَرَدِّدًا!
 - ۲) لعلَّ المشتري عازمٌ في شراء البضائع!
 - ۳) لعلَّ المشتري عازماً في شراء البضاعة!
 - ۴) كَأَنَّ المشتري في شراء بضائع مُصَمِّمٌ!
- ۱۶- عین الصحیح فی المقصود من عبارة «أبیتنی کنت قد أعلم ولدی ألا یحزن علی کل صعوبات یواجهها فی حیاته!»:
- ۱) أرجو تعلیم عدم الحُزن إلی ولدی علی صعوبات یواجهها!
 - ۲) لا یمكن لی أن أعلم إبنی عدم الحزن علی مصائب یواجهها!
 - ۳) عدم الحُزن علی کل الصعوبات عملٌ صعبٌ لولدی!
 - ۴) ولدی یقدر أن یعلمنی عدم الحزن علی الصعوبات!

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱۷ - ۲۰)

- ۱۷- عین عبارة فيها حرفٌ يرفع الإبهام:
 (۱) علينا أن نشكر الله لكثنا قد لا نرى أنعمه!
 (۲) إن الله يحبّ مؤمنين يصبرون عند الغضب!
 (۳) لعلنا نعيش في العالم الذي لا عداوة فيه!
 (۴) ليتني سافرتُ إلى العراق لزيارة امير المؤمنين (ع)!
- ۱۸- عین الصحيح عن لا النافية للجنس:
 (۱) لا الحيوان في ساحة البيت الذي يعيش أخي فيه!
 (۲) لا بومة لا تُشاهد في النهار لأنها تطير في الليل!
 (۳) لا مشترى مُتردّد في شراء بضائع هذا المتجر!
 (۴) لا مُعلم جالساً على كرسيّ الصّفوف لأتهم في الممرّ!
- ۱۹- عین عبارة فيها حرفٌ من الحروف المشبهة بالفعل:
 (۱) إن تزرع الخير في الدنيا فلن تحصد الشرّ في الآخرة!
 (۲) كان المؤمنون لا يسبون أعدائهم في الحرب!
 (۳) وصلتُ إلى السوق لكن ما رأيتُ صديقي هناك!
 (۴) قلتُ لتلاميذي إنهم من خير التلاميذ في مدرستهم!
- ۲۰- ما هو المقصود من هذه العبارة؟
 «لعلنا نقدر أن نصر مظلومي العالم في هذه الأيام»
 (۱) في هذه الأيام نصر المظلومين ليس مقدوراً لنا!
 (۲) في هذه الأيام نحن قد نستطيع أن نصر المظلومين!
 (۳) لا مرة يقدر أن ينصر مظلومي العالم في هذه الأيام!
 (۴) نحن لا نرجو أن نقدر على نصر مظلومي العالم في هذه الأيام!

- ۲۱- کدام یک از گزاره‌های زیر با مغایرت وجود و ماهیت، سازگار است؟
- (۱) وجود و ماهیت در عالم ذهن، دو چیز هستند.
 - (۲) هستی و چیستی، در عالم خارج، مغایرت دارند.
 - (۳) وجود و ماهیت، اجزای تشکیل دهنده واقعیت هستند.
 - (۴) هستی و چیستی، جنبه‌های عینی موجودات هستند.
- ۲۲- مناسب‌ترین نتیجه‌گیری از گام سوم در تشخیص مغایرت میان وجود و ماهیت چیست؟
- (۱) در اطراف ما برخی امور وجود دارند که از چیستی آن‌ها اطلاع نداریم.
 - (۲) در ذهن ما، ماهیت‌هایی هستند که از وجود آن‌ها بی‌اطلاع هستیم.
 - (۳) وجود و ماهیت، در واقع جنبه‌های مختلف از یک چیز واحد هستند.
 - (۴) در جهان خارج، دو امر جداگانه به نام هستی و چیستی وجود دارند.
- ۲۳- نوع حمل در کدام یک از گزینه‌های زیر، متفاوت است؟
- (۱) تقویم، از جنس کاغذ است.
 - (۲) دایره، شکل هندسی است.
 - (۳) انسان، دارای وجود است.
 - (۴) اسب، به رنگ سیاه است.
- ۲۴- کدام یک از عبارتهای زیر درباره توماس آکوئیناس درست است؟
- (۱) بنیان‌گذار اصل مغایرت وجود و ماهیت در اروپا محسوب می‌شود.
 - (۲) فلسفه او بیشتر متکی بر نظرات ابن‌سینا و تا حدودی ابن رشد بود.
 - (۳) زمینه‌ساز آشنایی اولیه فیلسوفان اروپایی با فلسفه ارسطو بود.
 - (۴) سبب آشنایی فلاسفه غرب با اندیشه‌های عرفانی ابن‌سینا شد.
- ۲۵- کدام گزینه درباره ذات یک ماهیت ممکن‌الوجود درست است؟
- (۱) نه اقتضای وجود دارد، نه اقتضای عدم.
 - (۲) هم اقتضای وجود دارد، هم اقتضای عدم.
 - (۳) اقتضای وجود ندارد، ولی اقتضای عدم دارد.
 - (۴) اقتضای وجود دارد، ولی اقتضای عدم ندارد.
- ۲۶- رابطه محمول با موضوع در کدام یک از گزینه‌های زیر، امکانی است؟
- (۱) مربع دایره، ممکن‌الوجود است.
 - (۲) دریای حیوه، ممتنع‌الوجود بالغیر است.
 - (۳) کوه دماوند، ممکن‌الوجود بالذات است.
 - (۴) مجموع زوایای داخلی یک مثلث، ۱۸۰ درجه است.
- ۲۷- کدام عبارت درباره واجب‌الوجود بالغیر درست است؟
- (۱) امکان ذاتی آن ماهیت به کلی از بین رفته است.
 - (۲) سلب وجود از اینگونه ماهیت‌ها، امکان‌پذیر نیست.
 - (۳) رسیدنش به مرحله وجوب، قطعاً معلول دیگری است.
 - (۴) به این دلیل که به وجود آمده، به مرحله وجوب رسیده است.
- ۲۸- کدام تعریف برای «علت» مناسب‌تر است؟
- (۱) چیزی که در وجودش به دیگری وابسته نیست.
 - (۲) آنچه که به دیگری هستی می‌دهد.
 - (۳) چیزی که به مرحله وجوب ذاتی رسیده است.
 - (۴) آنچه که موجود دیگری به آن وابسته است.

۲۹- کدام مورد، نتیجه باور به اصل وجوب علی و معلولی است؟

- (۱) نگهداری نهال توسط باغبان و آبیاری آن
(۲) انتظار برداشت گندم از یک بذر خاص
(۳) پیگیری علت هر پدیده در مواجهه با آن
(۴) اعتقاد به وجود نظم دقیق بین حوادث جهان

۳۰- کدام مورد، عبارت زیر را هماهنگ با دیدگاه دکارت کامل می‌کند؟

- «انسان بارها و بارها دیده است که با آمدن خورشید، زمین روشن می‌شود؛ و...»
(۱) علت، به‌عنوان یک حالت روانی، در ذهنش نقش بسته است.
(۲) دریافته است که میان برخی پدیده‌ها رابطه‌ای ضروری برقرار است.
(۳) با استدلال عقلی به این رسیده است که خورشید، علت روشن شدن زمین است.
(۴) بر اساس آنچه به‌طور مادرزادی می‌داند، نتیجه گرفته است که خورشید، علت روشن شدن زمین است.

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه دوازدهم

مرور و تثبیت مباحث پایه

ویژه کنکوری‌های ۱۴۰۵

دفترچه پاسخ

پنجشنبه ۳ مهرماه ۱۴۰۴

- ✓ پاسخنامه سریع؛ برای بررسی فوری بعد از آزمون
- ✓ تحلیل تمام گزینه‌های هر سؤال؛ برای بررسی سؤالاتی که پاسخ نادرست داده‌اید
- ✓ نکات و درسنامه‌های آموزشی؛ برای یادگیری کامل مباحث هر سؤال
- ✓ مشاوره تستی؛ برای یادگیری انواع روش‌های حل تست
- ✓ استراتژی آزمون؛ برای یادگیری مدیریت زمان و مدیریت جلسه آزمون

دیس	مسئول درس	طراحان	ویراستاران
ریاضی	محمد نوربخش	محمد نوربخش - سعید عزیزخانی - امیر زراندوز محمد یگانه - حمیدرضا سجودی	ریحانه تک - نرجس تیمناک داوود بوالحسنی - علی فلاح
زبان و ادبیات فارسی	حسن وسکری	حسن وسکری - مهدی ضیایی - علی امیرسلیمانی افشین محی‌الدین - مجتبی بلاغتی ابوالفضل غلامی - مهران قندی - فاطمه حمیدی	فاطمه عباسی - اعظم نوری نیا محمد رزمی - محمد جواد بانسی
علوم اجتماعی	الهام میرزایی	الهام میرزایی - فروغ تیموریان - آزاده میرزایی الهام رضایی - بهزاد اندرز	آزاده میرزایی - کوثر رعدی محمد حسین هاشمی
روان‌شناسی	الهه همایون زاده	الهه همایون زاده - حمیدرضا توکلی مژده طالب	علی رضانی - احسان کلاته امیرحسین محمدپور نیوشا حسینی
زبان عربی	هاله کریمی	هاله کریمی - کاظم غلامی - محمدعلی تابانفر محمدعلی کاظمی نصرآبادی - روح‌الله گلشن	مریم آقایی - کیارش پورمهدی سید دانیال محمدی نیا
تاریخ	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند - منصوره حاجی زاده کیان کیانی دوست - رویا بهیاد	سارا خداوردیان - مریم خسروی سیدمهدی کیانفر - محمدرسانی
جغرافیا	آزاده میرزایی	فرشید مشعرپور - سید مصطفی دهنوی کیان کیانی دوست	زهرا فروغی - مریم خسروی عرفان جمشیدی
فلسفه و منطق	امیرمحمد نصیری	امیرمحمد نصیری - حسن صدری - کیمیا طهماسبی الهه فاضلی - محمد قربانی - محمد کشوری	کیمیا طهماسبی - حسن صدری ساناز نامداری
اقتصاد	آرش بدری	سارا شریفی - آرش بدری - کوثر رعدی احمد منصوری - امیر محمدبیگی	فاطمه ایزی - آفرین ساجدی فاطمه شوشتی - مرتضی عزیزی کیمیا یوسفیان

تیم اجرایی و تولید آزمون

مرضیه بنیانی یگانه پورابراهیم آتنا عبدالرحیم زاده
سرپرست آزمون: فائزه زارع

یک تیم با بیش از ۵۰۰ نفر در حال کار هستند تا آزمون‌های ماز با حداکثر کیفیت حاضر بشن و به شما کمک کنن و مسیر موفقیت رو براتون ساده‌تر کنن. همیشه از نظرات و کامنت‌های خوبتون انرژی می‌گیریم. مرسی که همراهمون هستین.

راستی! حتماً در نظرسنجی آزمون شرکت کنین و نظرات و پیشنهاداتتون رو برامون بنویسین.

دکتر رسول خنجری - واحد آزمون ماز

استرس کنکور چیست؟

«ترس» ریشه در نادانی داره. وقتی شب وارد باغی تاریک می‌شی، هر صدایی برات ترسناکه چون نمی‌دونی اطرافت چه خبره. اما همون باغ در روز و روشنایی، پر از آرامشه. راه کم کردن ترس توی تاریکی اینه که یه چراغ دست بگیر و مطمئن قدم برداری تا برسی به ته باغ، جایی که یه کلبه گرم و نرم منتظرت باشه. مسیر کنکور هم برای خیلی‌ها تاریک و ناشناخته‌ست. این همون دلیله که استرس سراغت میاد. ما توی ماز تلاش کردیم مسیر رو برات روشن کنیم، چون خودمون این راه رو رفتیم و بارها هم کنار دانش‌آموزا تجربه‌اش کردیم. حالا قراره تجربه‌هامون رو به تو هم منتقل کنیم تا این مسیر برات روشن‌تر و امن‌تر باشه.

چرا باید استرس کنکور رو کنترل کنیم؟

وقتی هیجان منفی مثل ترس یا خشم بر ذهن مسلط می‌شه، مغز دیگه از همه ظرفیت خودش استفاده نمی‌کنه. این واکنش یه ریشه تکاملی داره: اجداد ما وقتی با حیوانات درنده روبه‌رو می‌شدن، باید فوری و بدون فکر واکنش نشون می‌دادن. همون «واکنش بدون فکر» هنوز هم توی وجود ما هست. نتیجه‌اش چیه؟ وقتی استرس زیاد می‌گیری، توی مطالعه یا جلسه کنکور، رفتارت غریزی و شتابزده میشه. راندمانت میاد پایین. در حالی که اگر آرامش داشته باشی، می‌تونی از تمام توان مغزت استفاده کنی. البته یه مقدار استرس لازمه تا انگیزه تلاش داشته باشی، ولی زیادش مخربه.

چطور استرس کنکور رو کنترل کنیم؟

کنترل استرس یعنی نه سرکوبش کنی، نه بذاری فلجت کنه؛ بلکه یاد بگیر باهاش کنار بیای. ذهن با برنامه‌ریزی درست آروم میشه، بدن با تمرین‌هایی مثل تنفس عمیق و شبیه‌سازی آزمون. همین ترکیب ساده باعث میشه استرس به‌جای دشمن، تبدیل به نیروی محرک بشه.

۱ آزمون شبیه‌سازی کنکور بده

هرچی بیشتر توی شرایط مشابه کنکور قرار بگیری، روز اصلی کمتر غافلگیر می‌شی. این تکرار باعث میشه محیط آزمون برات آشنا بشه و استرست کم بشه.

۲ مباحث درسی رو اولویت‌بندی کن

توی کنکور قرار نیست همه کتابا رو کامل جواب بدی. حتی نفر اول هم همه‌چیو درست نمی‌زنه. پس اول سراغ اونایی برو که:

- ساده‌تر و قابل‌فهم‌ترن و می‌تونن قطعی بهشون جواب بدی.
- بودجه‌بندی بالاتری دارن (هر سال سؤال بیشتری ازشون میاد).
- پیش‌نیاز مباحث دیگه هستن (یاد نگرفتنشون جلوی چند فصل دیگه رو هم می‌بنده).

یادت باشه کنکور مثل دوی سرعت نیست که فقط کسی برنده باشه که اول برسه؛ کنکور یه رقابته که حتی یک تست درست بیشتر می‌تونه جایگاهت رو تغییر بده. خیلیا توی این مسیر، درگیر وسواس "همه کتابا باید تموم بشه" می‌شن، در حالی که هیچ تضمینی وجود نداره. مهم اینه که اون چیزی رو که خوندی، بتونی سر جلسه درست استفاده کنی. پس به جای استرس بابت حجم باقی‌مونده، روی "به‌کارگیری مباحث خونده‌شده" تمرکز کن. یادت باشه ذهنت گاهی برای تنبلی دنبال بهانه می‌گرده ("حالا که خیلی مونده ولش کن")، حواست باشه گول نخوری.

۴ تکنیک تنفسی ۴-۷-۸

این تکنیک یه ابزار فوری برای آرام شدن بدنه. روشش اینطوره:
 ۴ ثانیه با بینی نفس عمیق بکش.
 ۷ ثانیه نفس رو نگه دار.
 ۸ ثانیه خیلی آرام با دهان بیرون بده.
 این چرخه رو ۱۰ تا ۱۵ بار انجام بدی، ضربان قلبت کم می‌شه و آرامش می‌گیری. اما نکته مهم اینه که فقط روز آزمون یادت نیفته! باید از قبل تمرین کرده باشی تا بدن و مغزت عادت کنن. حتی می‌تونی شب قبل از خواب یا بعد از یه مطالعه سنگین انجام بدی.

۵ انتظار معقول از خودت داشته باش

بزرگ‌ترین منبع استرس برای خیلی از داوطلب‌ها، توقعات غیرواقعیه. مثلاً کسی که تراز ۸۰۰۰ داره، می‌خواد توی یک هفته به ۱۰۰۰۰ برسه؛ این فقط فشار میاره و نتیجه معکوس میده. کنکور یه ماراتنه، نه دویدن سرعتی. باید قدم به قدم پیشرفت کنی. پیشرفت کوچیک ولی پایدار، خیلی مطمئن‌تر از پرش‌های غیرواقعیه. پس به جای اینکه کمال‌گرا باشی و همیشه خودتو سرزنش کنی، واقع‌بین باش و از پیشرفت‌های کوچیک لذت ببر. همین باعث می‌شه استرست کمتر و انگیزت بیشتر بشه.

یه نکته مهم درباره کنکور امروز

استرس کنکور الان خیلی کمتر از قبل شده. چون سال‌ها پیش همه‌چیز فقط به همون چند ساعت جلسه کنکور بستگی داشت. اما الان ۶۰ درصد قبولی به سابقه تحصیلی ربط داره. همین باعث میشه فشار کنکور به تنهایی کمتر بشه و استرس مدیریت پذیرتر.

جمع‌بندی آخر...

استرس مثل سابه‌ست: همیشه همراهته، اما می‌تونی بادگیری چطور باهات کناربیای. بخشیش طبیعی و مغیره، بخشیش اضافی و مخرب. با تمرین‌هایی که گفتیم، می‌تونی قسمت اضافی رو کنترل کنی.
 یادت باشه کنکور فقط یه رقابته، نه یه کشتی‌رانی. کسی برنده‌ست که بتونه مسیر رو با آرامش طی کنه، نه کسی که بدون استرس باشه.

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

کل کتاب ریاضی و آمار (۱)

بودجه‌بندی
این آزمون

ریاضی و آمار دهم ۷ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

۱- قطر مربعی $3\sqrt{6}$ است. محیط مربع کدام است؟

۱۶ $\sqrt{3}$ (۴)

۱۰ $\sqrt{3}$ (۳)

۱۲ $\sqrt{3}$ (۲)

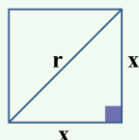
۸ $\sqrt{3}$ (۱)

(آسان - معادله و مسائل توصیفی - محاسباتی - ۱۰۰)

پاسخ: گزینه ۲

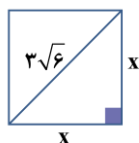

نکته

در مربعی به ضلع x قطر مربع برابر $x\sqrt{2}$ است. به طور مثال مربعی به ضلع ۳، قطری برابر $3\sqrt{2}$ دارد.

رابطه فیثاغورث $\rightarrow x^2 + x^2 = r^2 \Rightarrow 2x^2 = r^2 \Rightarrow \sqrt{2}x = r$

طبق رابطه فیثاغورث: $x^2 + x^2 = (3\sqrt{6})^2 \Rightarrow 2x^2 = 54$

$\Rightarrow x^2 = 27$ طول ضلع مثبت است. $\rightarrow x = \sqrt{27} = 3\sqrt{3}$

\Rightarrow محیط مربع $= 4x = 4 \times 3\sqrt{3} = 12\sqrt{3}$

۲- کدام یک از معادله‌های زیر دارای جواب‌های $x = \frac{-1}{3}$ و $x = 3$ است؟

$2x^2 - 7x + 3 = 0$ (۲)

$2x^2 - 5x - 3 = 0$ (۱)

$2x^2 + 7x + 3 = 0$ (۴)

$2x^2 + 5x - 3 = 0$ (۳)

(متوسط - حل معادله درجه ۲ با اتحادها - محاسباتی - ۱۰۰)

پاسخ: گزینه ۱

بازسازی معادله درجه دوم از ریشه‌ها: فرمول‌ها و نکات کلیدی

اگر α و β دو ریشه معادله درجه دوم باشند، معادله آن به صورت $(x - \alpha)(x - \beta) = 0$ نوشته می‌شود و هر مضربی از آن نیز مانند $k(x - \alpha)(x - \beta) = 0$ می‌تواند معادله موردنظر باشد.

روش اول

معادله درجه دومی که جواب‌های آن $x = 3$ و $x = \frac{-1}{3}$ باشد به صورت $(x - 3)(x - (-\frac{1}{3})) = 0$ یا هر مضربی از آن است. پس با ساده کردن

معادله نوشته شده داریم:

$(x - 3)(x + \frac{1}{3}) = 0$ اتحاد جمله مشترک $\rightarrow x^2 + (\frac{1}{3} - 3)x - 3 \times \frac{1}{3} = 0$

$\Rightarrow x^2 - \frac{5}{3}x - 1 = 0$ معادله را در ۳ ضرب می‌کنیم $\rightarrow 3x^2 - 5x - 3 = 0$

چون معادله دارای دو ریشه حقیقی متمایز است، پس $\Delta > 0$ و طبق $S = \frac{-b}{a}$, $P = \frac{c}{a}$ داریم: $S = \frac{5}{2}$, $P = \frac{-3}{2}$ که فقط در گزینه ۱ صدق می‌کند.

دام تستی

اگر به اشتباه معادله را به صورت $(x-3)(x-\frac{1}{3})=0$ بنویسیم به جواب گزینه ۲ و اگر به اشتباه به صورت $(x+3)(x-\frac{1}{3})=0$ بنویسیم به جواب گزینه ۳ می‌رسیم.

۳- معادله $m^2 - 1 = (3x-1)^2$ یک ریشه مضاعف دارد. مجموع مقدار m و آن ریشه مضاعف کدام گزینه می‌تواند باشد؟

- (۱) $-\frac{2}{3}$ (۲) $-\frac{4}{3}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{2}{3}$

(متوسط - حل معادله با اتحادها - محاسباتی - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۱

تحلیل ریشه‌های معادله درجه دوم $(ax+b)^2 = k$: نقش پارامتر k در تعیین ماهیت ریشه‌ها

(۱) مقدار k مثبت باشد ($k > 0$) ← معادله دو ریشه ساده به صورت $x_1 = \frac{\sqrt{k}-b}{a}$ و $x_2 = \frac{-\sqrt{k}-b}{a}$ دارد.

(۲) مقدار k برابر صفر باشد ($k = 0$) ← معادله یک ریشه مضاعف به صورت $x = \frac{-b}{a}$ دارد.

(۳) مقدار k منفی باشد ($k < 0$) ← معادله ریشه حقیقی ندارد، چون سمت چپ تساوی نامنفی است.

با توجه به درسنامه داریم:

$$m^2 - 1 = 0 \Rightarrow m^2 = 1 \Rightarrow m = \pm 1$$

برای به دست آوردن ریشه مضاعف معادله داریم:

$$(3x-1)^2 = 0 \Rightarrow 3x-1=0 \Rightarrow 3x=1 \Rightarrow x = \frac{1}{3}$$

در نهایت داریم:

$$\begin{cases} \text{حالت اول} \\ m = 1 \\ x = \frac{1}{3} \Rightarrow m + x = 1 + \frac{1}{3} = \frac{4}{3} \end{cases}$$

$$\begin{cases} \text{حالت دوم} \\ m = -1 \\ x = \frac{1}{3} \Rightarrow m + x = -1 + \frac{1}{3} = -\frac{2}{3} \end{cases}$$

در گزینه‌ها مقدار $-\frac{2}{3}$ وجود دارد، پس $-\frac{2}{3}$ را انتخاب می‌کنیم.

۴- در مورد معادله $\frac{11}{x^2-4} + \frac{x+3}{2-x} = \frac{2x-3}{x+2}$ کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) یک ریشه مضاعف دارد. (۲) یک ریشه ساده دارد. (۳) دو ریشه ساده دارد. (۴) ریشه حقیقی ندارد.

ابتدا مخرج‌ها را تجزیه کرده و بین آن‌ها مخرج مشترک می‌گیریم و در تک‌تک عبارات ضرب می‌کنیم تا مخرج‌ها از بین بروند:

$$\frac{11}{(x-2)(x+2)} + \frac{x+3}{2-x} = \frac{2x-3}{x+2} \quad \begin{array}{l} \text{مخرج مشترک} = (x-2)(x+2) \\ \text{طرفین ضربدر مخرج مشترک} \end{array}$$

$$\frac{11(x-2)(x+2)}{(x-2)(x+2)} + \frac{(x+3)(x-2)(x+2)}{2-x} = \frac{(2x-3)(x-2)(x+2)}{x+2}$$

$$\Rightarrow 11 - \frac{x^2+5x+6}{(x+3)(x+2)} = \frac{2x^2-7x+6}{(x-2)(x-2)} \Rightarrow 11 - x^2 - 5x - 6 = 2x^2 - 7x + 6$$

$$\Rightarrow 3x^2 - 2x + 1 = 0 \Rightarrow \Delta = 4 - 12 = -8$$

در معادله درجه دوم حاصل، دلتا منفی است، بنابراین ریشه حقیقی ندارد.

مشابه این سوال در کنکور سراسری سال ۱۳۹۹ داخل کشور آمده است.

مجموع ریشه‌های معادله $\frac{2x-1}{x+2} - \frac{x-3}{x-2} = \frac{2}{3}$ ، کدام است؟

۱۲ (۴)

۶ (۳)

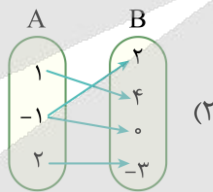
۴ (۲)

-۴ (۱)

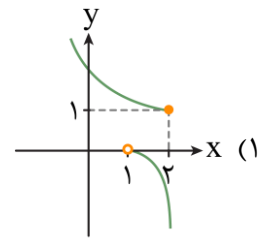
پاسخ: گزینه ۴

۵- کدام یک از رابطه‌های زیر تابع می‌باشد؟

(۲)

(۱)

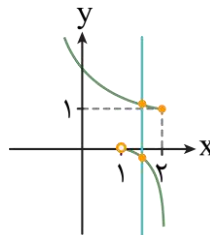
x	1	-3	1	2
y	-1	2	0	4

(۴)

$$f = \{(-1, -1)\} \quad (۳)$$

بررسی گزینه‌ها:

۱) تابع نیست، زیرا خطی موازی محور لایها وجود دارد که نمودار رابطه را در بیش از یک نقطه قطع می‌کند.

۲) تابع نیست؛ زیرا نمودار پیکانی در صورتی تابع است که از هر عضو مجموعه اول (دامنه) دقیقاً یک پیکان خارج شده باشد.

در صورتی که در رابطه داده شده در این گزینه از عدد -۱ در مجموعه A دو پیکان خارج شده است (به عددهای ۲ و ۰ وارد شده است).

تابع است؛ زیرا در نمایش زوج مرتبی رابطه‌ای تابع است که مؤلفه‌های اول آن‌ها برابر نباشد، اما اگر مؤلفه‌های اول دو زوج مرتب برابر باشند، باید مؤلفه‌های دوم آن‌ها نیز برابر باشند تا رابطه تابع باشد.

پس $f = \{(-1, -1)\}$ یک تابع است؛ زیرا فقط یک زوج مرتب است (در واقع مؤلفه اول برابری در آنها وجود ندارد).

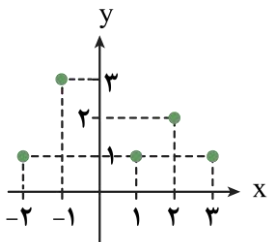
تابع نیست؛ زیرا اگر داده‌های جدول را به صورت زوج‌های مرتب بنویسیم، خواهیم داشت:

$$f = \{(1, -1), (-3, 2), (1, 0), (2, 4)\}$$

ملاحظه می‌شود که مؤلفه‌های اول دو زوج مرتب $(1, -1)$ و $(1, 0)$ برابر بوده (عدد 1)، اما مؤلفه‌های دوم آن‌ها برابر نیست، پس تابع نمی‌باشد. در نتیجه: فقط گزینه 3 تابع است.

6- با توجه به نمودار تابع f ، مجموع اعضای دامنه تابع f کدام است؟

- ۲ (۱)
- ۸ (۲)
- ۳ (۳)
- ۶ (۴)

(آسان - مفهوم تابع - نموداری - 1002)

پاسخ: گزینه 3

دامنه و برد تابع از روی نمودار

برای به دست آوردن دامنه تابع کافی است مجموعه طول نقاط را مشخص کنیم و برای به دست آوردن برد تابع کافی است مجموعه عرض نقاط را مشخص کنیم.

$$D_f = \{-2, -1, 1, 2, 3\}$$

$$\text{مجموع اعضای دامنه} = -2 - 1 + 1 + 2 + 3 = 3$$

دام تستی

اگر به اشتباه مجموع برد تابع $\{1, 2, 3\}$ را محاسبه کنیم، به گزینه 4 می‌رسیم.

7- نمودار تابع خطی f از نقطه تلاقی دو خط به معادلات $2y + x - 1 = 0$ و $y = -2x + 2$ گذشته و موازی با خط گذرا از مبدأ مختصات و نقطه $(1, -2)$ رسم شده است. این خط محور y ها را با کدام عرض قطع می‌کند؟

- ۱ (۱)
- ۳ (۲)
- ۲ (۳)
- ۴ (۴)

(خیلی دشوار - نمودار تابع خطی - محاسباتی - 1002)

پاسخ: گزینه 3

ابتدا نقطه تلاقی دو خط را با استفاده از حل دستگاه دو معادله دو مجهول به دست می‌آوریم:

$$-2 \times \begin{cases} 2y + x = 1 \\ y + 2x = 2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -4y - 2x = -2 \\ y + 2x = 2 \end{cases} \Rightarrow -3y = 0 \Rightarrow y = \frac{0}{-3} = 0$$

مقدار y را به دلخواه در یکی از معادلات دستگاه قرار داده تا x حاصل شود.

$$2y + x = 1 \xrightarrow{y=0} 2(0) + x = 1 \Rightarrow x = 1 \Rightarrow A(1, 0)$$

حال شیب خط گذرا از دو نقطه مبدأ $(0, 0)$ و $(1, -2)$ را به دست می‌آوریم:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{-2 - 0}{1 - 0} = \frac{-2}{1} = -2 \xrightarrow{\text{دو خط موازیند}} m' = m = -2$$

چون تابع خطی f با خط گذرا از این دو نقطه موازی است، پس شیب آن نیز -2 می‌باشد.

حال باید ضابطه تابع خطی f که از نقطه $A(1,0)$ گذشته و شیب آن -2 است را به دست آوریم:

$$y - y_A = m'(x - x_A) \Rightarrow y - 0 = -2(x - 1) \Rightarrow y = -2x + 2 \Rightarrow f(x) = -2x + 2$$

برای تعیین محل برخورد نمودار تابع f با محور عرض‌ها، کافی است $f(0)$ را به دست آوریم؛ پس عدد صفر را در معادله قرار می‌دهیم:

$$\xrightarrow{x=0} f(0) = -2(0) + 2 = 0 + 2 = 2$$

۱) برای تعیین محل برخورد خط با محور عرض‌ها، در معادله خط به جای x ، عدد صفر قرار داده تا y حاصل شود، یعنی نقطه $(0, y)$

۲) برای تعیین محل برخورد خط با محور طول‌ها، در معادله خط به جای y ، عدد صفر قرار داده تا x حاصل شود، یعنی نقطه $(x, 0)$

۸- اگر خط $x=2$ محور تقارن سهمی به معادله $y = -x^2 + (k-1)x - m$ باشد و این سهمی محور x ها را در نقطه‌ای به طول -1 قطع کند، عرض رأس سهمی کدام است؟

۹ (۴)

۶ (۳)

-۴ (۲)

-۱ (۱)

(متوسط - نمودار تابع درجه ۲ - محاسباتی - ۱۰۰۲)

پاسخ: گزینه ۴

$$y = f(x) = -x^2 + (k-1)x - m \xrightarrow{\text{ضرایب سهمی}} a = -1, b = k-1, c = -m$$

$$\text{محور تقارن: } x = \frac{-b}{2a} \xrightarrow{x=2} 2 = \frac{-(k-1)}{2(-1)} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین می‌کنیم}} -4 = -k+1 \Rightarrow k = 5$$

مقدار k را در معادله سهمی قرار داده و خواهیم داشت:

$$\xrightarrow{k=5} \text{معادله سهمی: } y = -x^2 + (5-1)x - m \Rightarrow y = f(x) = -x^2 + 4x - m$$

چون سهمی محور x ها را در نقطه‌ای به طول -1 قطع می‌کند؛ یعنی در نقطه $(-1, 0)$. پس این نقطه را در سهمی جایگزین نموده تا m به دست آید:

$$f(-1) = 0 \Rightarrow 0 = -(-1)^2 + 4(-1) - m \Rightarrow 0 = -1 - 4 - m \Rightarrow m = -5$$

$$\xrightarrow{\text{معادله سهمی}} y = -x^2 + 4x + 5 \Rightarrow a = -1, b = 4, c = 5$$

با توجه به اینکه معادله محور تقارن (طول رأس) با طول رأس برابر هستند و در صورت سؤال محور تقارن را داده، پس $x=2$ را در معادله جایگزین می‌کنیم.

حال برای تعیین عرض رأس سهمی، ابتدا طول رأس را به دست آورده و آن را در معادله سهمی قرار می‌دهیم:

$$\text{طول رأس: } x_s = \frac{-b}{2a} \Rightarrow x_s = \frac{-4}{2(-1)} = \frac{-4}{-2} = 2$$

$$\text{عرض رأس سهمی: } y_s = f(2) = -(2)^2 + 4(2) + 5 = -4 + 8 + 5 = 9$$

۹- چند تا از موارد زیر صحیح است؟

الف: پارامتر از جامعه به دست می‌آید و آماره از نمونه و مقدار هر دو همواره ثابت است.

ب: داده‌ها واقعیت‌هایی درباره یک چیزند که در محاسبه، استنباط یا برنامه‌ریزی به کار می‌روند.

ج: متغیر به هر ویژگی از اشخاص یا اشیاء که قرار است بررسی شود، می‌گویند.

د: در گردآوری داده‌ها به روش مشاهده به افراد پاسخگو نیاز است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - آمارگیری و گردآوری - مفهومی - ۱۰۰۳)

بررسی موارد:

الف) پارامتر مشخصه عددی است که توصیف‌کننده جنبه‌های خاص از جامعه است و در صورتی که داده‌های کل جامعه در اختیار باشند، قابل محاسبه است و مقدار آن ثابت است. اما آماره از داده‌های نمونه به دست می‌آید و از نمونه‌ای به نمونه دیگر متغیر است، پس مورد الف نادرست است.

پ) درست است.

ج) درست است.

د) در روش مشاهده برای گردآوری داده‌ها به فرد پاسخگو نیازی نیست، پس مورد (د) نادرست است.

۱۰- مجموع میانگین، میانه و مد داده‌های ۱۷ و ۲۷ و ۳۲ و ۴۱ و ۲۳ و ۳۴ و ۳۲ و ۲۵ و ۳۲ و ۲۷، کدام است؟

۹۱/۵ (۴)

۹۰/۵ (۳)

۹۰ (۲)

۸۹ (۱)

(متوسط - معیارهای گرایش به مرکز - محاسباتی - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

برای به دست آوردن میانه داده‌ها، ابتدا باید داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کنیم:

۱۷, ۲۳, ۲۵, ۲۷, ۲۷, ۳۲, ۳۲, ۳۲, ۳۴, ۴۱

چون تعداد داده‌ها زوج است، پس میانه برابر میانگین دو داده وسطی است:

$$\text{میانه} = \frac{۲۷ + ۳۲}{۲} = ۲۹/۵$$

برای محاسبه میانگین مجموع داده‌ها را بر تعداد داده‌ها تقسیم می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{۱۷ + ۲۳ + ۲۵ + ۲ \times ۲۷ + ۳ \times ۳۲ + ۳۴ + ۴۱}{۱۰} = \frac{۲۹۰}{۱۰} = ۲۹$$

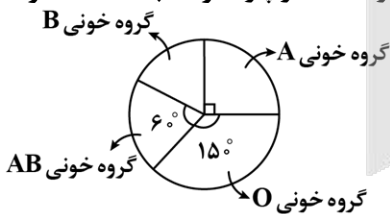
مد داده‌ای است که بیشترین فراوانی را دارد، پس:

مد = ۳۲

$$\Rightarrow \text{میانگین} + \text{میانه} + \text{مد} = ۲۹ + ۲۹/۵ + ۳۲ = ۹۰/۵$$

۱۱- می‌دانیم ۲۱۰ نفر از اعضای یک جامعه آماری که نمودار دایره‌ای‌اش داده شده گروه خونی A دارند. مقدار پارامتر نسبت تعداد افراد دارای گروه خونی B به تعداد کل افراد جامعه کدام است؟

 $\frac{۲}{۳}$ (۲)

 $\frac{۱}{۶}$ (۴)

 $\frac{۲}{۵}$ (۱)

 $\frac{۱}{۴}$ (۳)

(خیلی دشوار - نمودار دایره‌ای - مفهومی / کاربردی - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۴

نکات مهم

(۱) مجموع زوایای مرکزی در هر نمودار دایره‌ای ۳۶۰° است.

(۲) مقدار مجهول در نمودار دایره‌ای را همواره می‌توانیم به کمک تناسب به دست آوریم.

(۳) پارامتر، یک مشخصه عددی است که ویژگی خاصی را در جامعه آماری نشان می‌دهد.

ابتدا زاویه مرکزی گروه خونی B را به دست می‌آوریم:

$$\hat{B} + \underbrace{۶۰^\circ + ۱۵^\circ + ۹۰^\circ}_{۳۰۰^\circ} = ۳۶۰^\circ \Rightarrow \hat{B} = ۳۶۰^\circ - ۳۰۰^\circ = ۶۰^\circ$$

حالا به کمک یک تناسب، تعداد افراد را با مقدار زاویه‌ها مربوط می‌کنیم:

$$\frac{\text{تعداد افراد گروه خونی B}}{\text{تعداد کل افراد}} = \frac{\text{زاویه گروه خونی B}}{\text{زاویه کل}} = \frac{60^\circ}{360^\circ} = \frac{1}{6}$$

۱۲- اگر $16, a-6, 9, 4$ به ترتیب مربع انحراف از میانگین داده‌های $10, a, 3, 4$ باشد، واریانس داده‌ها کدام است؟

- (۱) ۸ (۲) $\frac{8}{5}$ (۳) ۹ (۴) $\frac{7}{5}$

(خیلی دشوار - انحراف معیار - محاسباتی - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۴

مربع انحراف از میانگین داده x_i برابر با $(x_i - \bar{x})^2$ ، بنابراین داریم:

$$(4 - \bar{x})^2 = 4 \xrightarrow{\text{جذر}} 4 - \bar{x} = \pm 2 \Rightarrow \begin{cases} 4 - \bar{x} = 2 \Rightarrow \bar{x} = 2 \\ 4 - \bar{x} = -2 \Rightarrow \bar{x} = 6 \end{cases}$$

$$(3 - \bar{x})^2 = 9 \xrightarrow{\text{جذر}} 3 - \bar{x} = \pm 3 \Rightarrow \begin{cases} 3 - \bar{x} = 3 \Rightarrow \bar{x} = 0 \\ 3 - \bar{x} = -3 \Rightarrow \bar{x} = 6 \end{cases}$$

اشتراک جواب‌های بالا برابر ۶ می‌باشد، پس $\bar{x} = 6$ است، در نتیجه:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{N} \Rightarrow \frac{4 + 3 + a + 10}{4} = 6 \Rightarrow a + 17 = 24 \Rightarrow a = 7$$

مربع انحراف از میانگین داده‌ها $\xrightarrow{a=7} 4, 9, 1, 16$

$$\sigma^2 = \frac{4 + 9 + 1 + 16}{4} = \frac{30}{4} = \frac{7}{5}$$

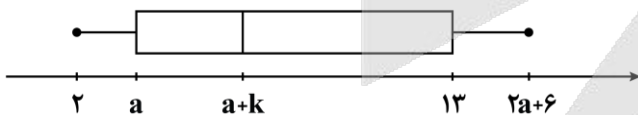
اگر n مشاهده را به صورت x_1, x_2, \dots, x_n داشته باشیم، واریانس آن‌ها را با نماد σ^2 نشان می‌دهند که به صورت زیر تعریف می‌گردد:

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}$$

مربع انحراف از میانگین هر داده مانند x_1 برابر با $(x_1 - \bar{x})^2$ می‌باشد که همان میانگین است.

۱۳- در نمودار جعبه‌ای زیر دامنه تغییرات برابر $5k-1$ و اختلاف چارک‌های سوم و دوم برابر ۵ است. اختلاف چارک‌های دوم و اول کدام است؟

کدام است؟

- (۱) ۲
(۲) ۳
(۳) ۴
(۴) ۵

(متوسط - نمودار جعبه‌ای - محاسباتی - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۲

با توجه به اطلاعات مسئله دامنه تغییرات یعنی اختلاف کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین داده برابر $5k-1$ است، بنابراین:

$$2a + 6 - 2 = 5k - 1 \Rightarrow 2a - 5k = -5 \quad (1)$$

از طرفی اختلاف چارک‌های دوم و سوم برابر ۵ است، بنابراین:

$$13 - a - k = 5 \Rightarrow -a - k = -8 \quad (II)$$

$$\xrightarrow{I, II} \begin{cases} 2a - 5k = -5 \\ -2a - 2k = -16 \end{cases} \Rightarrow -7k = -21 \Rightarrow k = 3$$

$$\xrightarrow{k=3} \begin{matrix} -a - k = -8 \\ -a - 3 = -8 \end{matrix} \Rightarrow a = 5$$

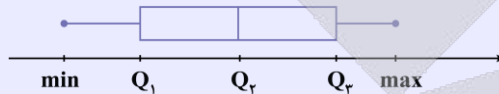
اول چارک = $a = 5$

دوم چارک = $a + k = 5 + 3 = 8$

$$\Rightarrow Q_2 - Q_1 = 8 - 5 = 3$$

رسم نمودار جعبه‌ای بر اساس چارک‌ها

برای رسم نمودار جعبه‌ای مقادیر چارک‌ها را به دست آورده و نمودار را به صورت زیر رسم می‌کنیم:

۱۴- در یک نمودار راداری، اگر به تعداد متغیرها ۳ متغیر جدید اضافه کنیم، از زاویه بین دو شعاع متوالی ۲۰ درجه کاسته می‌شود. تعداد متغیرها در ابتدا چقدر بوده است؟

- ۱۰ (۴) ۹ (۳) ۸ (۲) ۶ (۱)

(دشوار - نمودار راداری - محاسباتی - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۱

در نمودار راداری برای به دست آوردن زاویه بین دو شعاع متوالی از رابطه $\alpha = \frac{360^\circ}{n}$ استفاده می‌کنیم که در آن n تعداد متغیرهاست.

فرض کنیم در ابتدا n متغیر داشته است. پس در حالت جدید $n + 3$ متغیر داریم.

با توجه به نکته در حالت اول $\frac{360^\circ}{n}$ و در حالت جدید $\frac{360^\circ}{n+3}$ درجه زاویه بین دو شعاع متوالی است. با توجه به فرض مسئله داریم:

$$\frac{360^\circ}{n} - \frac{360^\circ}{n+3} = \frac{20^\circ}{1} \xrightarrow{\text{صورت و مخرج طرف دوم را در ۱۸ ضرب می‌کنیم}} \frac{360^\circ}{n} - \frac{360^\circ}{n+3} = \frac{360^\circ}{18}$$

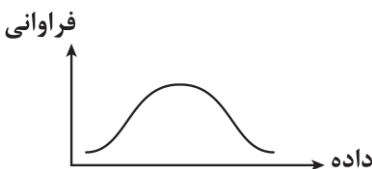
$$360^\circ \left(\frac{1}{n} - \frac{1}{n+3} \right) = \frac{360^\circ}{18} \Rightarrow \frac{1}{n} - \frac{1}{n+3} = \frac{1}{18}$$

$$\Rightarrow \frac{n+3-n}{n^2+3n} = \frac{1}{18} \Rightarrow \frac{3}{n^2+3n} = \frac{1}{18} \Rightarrow n^2+3n-54=0$$

$$\Rightarrow (n-6)(n+9)=0 \Rightarrow \begin{cases} n=6 \text{ ق ق} \\ n=-9 \text{ غ ق ق} \end{cases}$$

تعداد متغیرها همواره عددی مثبت و طبیعی است.

۱۵- در داده‌هایی که به شکل مقابل هستند، میانگین ۱۱ و واریانس ۴ است. تقریباً چند درصد داده‌ها بین اعداد ۹ و ۱۵ واقع هستند؟

- ۸۲ (۱)
۶۸ (۲)
۹۶ (۳)
۷۸ (۴)

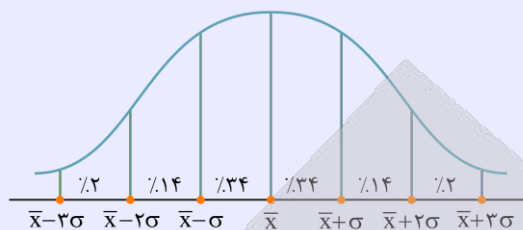

(متوسط - توزیع و چارک - مفهومی - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۱

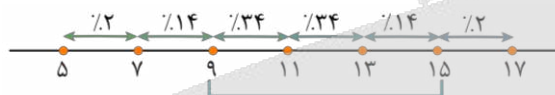
توزیع نرمال و قانون ۶۸-۹۵-۹۹.۷: درک درصد پخش داده‌ها اطراف میانگین

چند نتیجه مهم از نمودار:

۱) حدوداً ۶۸ درصد داده‌ها بین $\bar{x} - \sigma$ و $\bar{x} + \sigma$ قرار دارند.۲) حدوداً ۹۵ درصد داده‌ها بین $\bar{x} - 2\sigma$ و $\bar{x} + 2\sigma$ قرار دارند.۳) حدوداً ۹۹/۹ درصد داده‌ها (کل داده‌ها) بین $\bar{x} - 3\sigma$ و $\bar{x} + 3\sigma$ قرار دارند.

$$\sigma^2 = 4 \Rightarrow \sigma = \sqrt{4} = 2$$

میانگین داده‌های نرمال برابر با ۱۱ و انحراف معیار هم برابر ۲ است، حالا خواهیم داشت:

$$\text{درصد مطلوب} = 34 + 34 + 14 = 82$$

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

علوم و فنون ادبی ۱
کل کتاب

بودجه بندی
این آزمون

کتاب دهم حدوداً ۷ تست از ۳۰ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

۱۶- کدام گزینه در ارتباط با نثر فارسی در سده‌های پنجم و ششم نادرست است؟

- ۱) در ابتدای قرن پنجم با دوره بلوغ نثر فارسی مواجه می‌شویم و در نیمه قرن پنجم و اوایل قرن ششم آن را در حال پختگی و کمال می‌یابیم.
- ۲) نثر موزون در این دوره به اوج رسید. ویژگی اصلی نثر موزون به کارگیری سجع است؛ بنابراین، نثر موزون یا آهنگین با بهره‌گیری از جمله‌های کوتاه، خود را به شعر نزدیک می‌کند.
- ۳) خواجه عبدالله انصاری، نثر موزون را به کمال رساند؛ چنان‌که می‌توان آثار وی را سرآمد همه نثرهای موزون فارسی شمرد.
- ۴) دوره رواج نثر فنی، قرن ششم هجری است و نخستین نمونه آن کتاب «کلیله و دمنه» از ابوالمعالی نصرالله منشی است که در اواسط نیمه اول قرن ششم تألیف شد.

(متوسط - سبک سده پنجم و ششم - خط به خط - ۱۰۱۰)

پاسخ: گزینه ۱

در نیمه قرن پنجم با دوره بلوغ نثر فارسی مواجه می‌شویم و در قرن ششم و اوایل قرن هفتم آن را در حال پختگی و کمال می‌یابیم.

۱۷- کدام گزینه درباره اوضاع ادبی در «قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم» صحیح است؟

- ۱) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها در شعر این دوره آغاز گشت.
- ۲) شعر حکمی و اندرزی که در دوره پیش به وجود آمده بود در این دوره به پختگی رسید.
- ۳) شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و ناصر خسرو، قوت و استحکام یافت.
- ۴) شعر مدحی یا مدیحه‌سرایی در این دوره به وجود آمد.

(متوسط - تاریخ ادبیات پیش از اسلام - خط به خط - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۱

داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها در شعر این دوره آغاز گشت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) در این دوره به وجود آمد ولی در دوره سلجوقیان به پختگی رسید.
- ۳) شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت.
- ۴) شعر مدحی یا مدیحه‌سرایی نیز که از آغاز ادب فارسی به پیروی از شعر عربی معمول گشته بود، در این دوره، با شاعران بزرگ درباری و مدح پادشاهان و رجال دربار جایگاه خود را پیدا کرد.

۱۸- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات، درست است؟

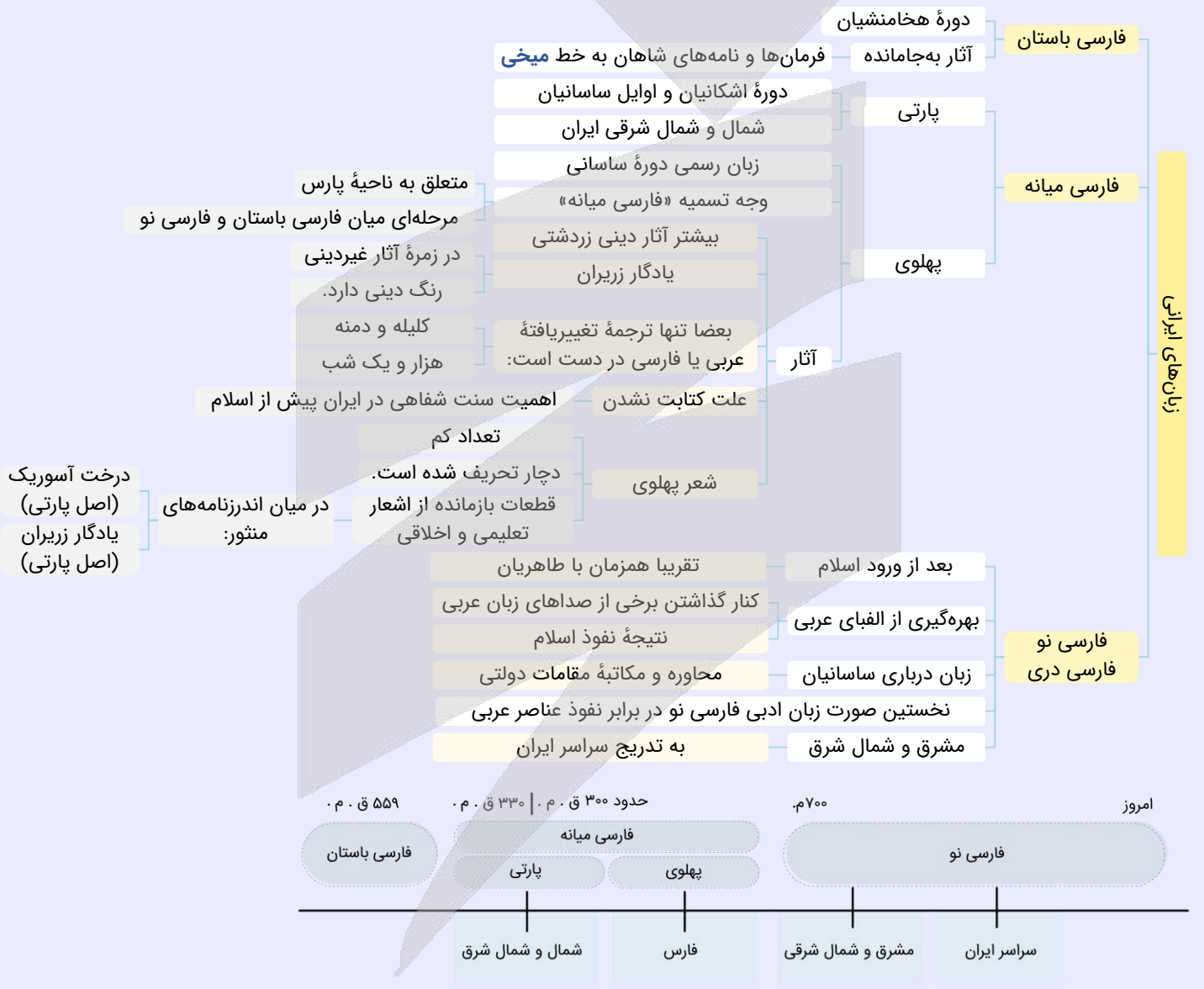
- ۱) آثار ادبی منثور و منظوم زبان پهلوی، از میان رفته است، ولی ترجمه عربی و فارسی بعضی از آن‌ها مانند «یادگار زیران» در دست است.
- ۲) زبان پارتی، در دوره اشکانیان رایج بود و تا اواخر دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است.
- ۳) در سه قرن نخست هجری بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون عربی، وارد فارسی دری شد.
- ۴) تا پایان سلطنت مسعود، دربار غزنویان به وجود شاعران بزرگ فارسی‌گوی - که در اواخر عهد سامانی تربیت یافته بودند؛ مانند عنصری، فرخی و منوچهری - آراسته بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ «یادگار زیران» از قطعات بازمانده زبان پهلوی به شمار می‌رود؛ اگرچه آنچه باقی‌مانده، دچار تحریف‌هایی شده است.
- ۲ زبان پارسی، در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است.
- ۳ در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون عربی، وارد فارسی دری شد.

تاریخ ادبیات پیش از اسلام

- زبان ایرانیان پیش از اسلام: فارسی/پارسی
- حفظ آثار فرهنگی - ادبی به شکل **سینه‌به‌سینه**: اوستا را موبدان از حفظ می‌خواندند. در دوره **ساسانی** به **نگارش** درآمد.
- گروه زبان‌های ایرانی: مجموعه زبان‌های ایران و مناطق هم‌جوار آن از قدیم‌ترین روزگاران که ویژگی‌های مشترکی دارند.

۱۹- متن زیر از کدام اثر انتخاب شده است و به کدام دوره تاریخی تعلق دارد؟

- «برهه چنان دانست که او حاجتِ خانه خواهد خواست، و به دلش اندر بود که اگر حاجت خانه خواهد، بدو بخشد. پس عبدالمطلب گفت که دو بیست اُشتر از آن من بیاورده‌اند، بفرمای تا اُشتران من باز دهند.»
- (۱) ترجمه تفسیر طبری - دوره سامانی
(۲) تاریخ بلعمی - دوره سامانی
(۳) کیمیای سعادت - دوره غزنوی و سلجوقی
(۴) تاریخ بیهقی - دوره غزنوی و سلجوقی

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - سبک خراسانی - خط به خط - ۱۰۰۷)

عبارت صورت سؤال از کتاب «ترجمه تفسیر طبری» انتخاب شده است که از نمونه‌های موفق دوره سامانی به شمار می‌رود.

- ۲۰- چند مورد از موارد زیر، مربوط به ویژگی‌های ادبی شعر سبک خراسانی است؟
- قافیه و ردیف بسیار ساده است.
 - شعر واقع‌گراست و توصیفات عمدتاً طبیعی، ساده، محسوس و عینی است.
 - قالب‌های مسمط، ترکیب‌بند و مثنوی به تدریج در این دوره شکل می‌گیرند.
 - استفاده از آرایه‌های ادبی در شعر این دوره بسیار رایج است.
 - حذف افعال به قرینه

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - سبک خراسانی - خط به خط - ۱۰۰۷)

تنها مورد «۱» مربوط به ویژگی‌های ادبی شعر سبک خراسانی است.

بررسی سایر موارد:

- شعر واقع‌گراست و توصیفات عمدتاً طبیعی، ساده، محسوس و عینی است. ← ویژگی فکری شعر سبک خراسانی
- قالب‌های مسمط، ترکیب‌بند و مثنوی به تدریج در این دوره شکل می‌گیرند. ← قالب ترجیع‌بند به تدریج در این دوره شکل می‌گیرد، نه ترکیب‌بند!
- استفاده از آرایه‌های ادبی در شعر این دوره بسیار رایج است. ← استفاده از آرایه‌های ادبی، طبیعی و در حداعتدال است.
- حذف افعال به قرینه ← ویژگی نثر سبک غزنوی و سلجوقی (این ویژگی یک ویژگی زبانی است، نه ادبی).

۲۱- در ابیات کدام گزینه آرایه واژه‌آرایی به کار رفته است؟

- الف: رود راهی شد به دریا، کوه با اندوه گفت
ب: چشم انتظار حادثه‌ای ناگهان مباحث
ج: این چیست که چون دلهره افتاده به جانم
د: بعد از این در دل من، شوق رهایی هم نیست
ه: خدای عرش جهان را چنین نهاد نهاد
و: خاطرات تو و دنیای مرا سوزاندند
- (۱) «ب»، «ج»، «د» (۲) «الف»، «د»، «و»
(۳) «ب»، «الف»، «ج» (۴) «د»، «ه»، «و»

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - واج آرایی و واژه آرایی - خط به خط - ۱۰۰۳)

ابیات گزینه «۲» آرایه تکرار یا واژه‌آرایی دارند.

بررسی موارد:

- (الف) «دریا» تکرار دارد.
- (پ) «زندگی» تکرار دارد.

تکرار ندارد. (ج)

«این» تکرار دارد. (د)

آرایه «تکرار» ندارد؛ زیرا «تهاد» اول به معنای «تهادن و بناکردن» است و «تهاد» دوم، به معنای «ذات» و «سرشت» است. (ه)

«تو» تکرار دارد. (و)

نکته

تفاوت واژه‌آرایی با جناس تام در آن است که در **واژه‌آرایی** یک لفظ دو یا چند بار با **معنای یکسان** در متن می‌آید، اما در **جناس تام** یک لفظ با **معناهای متفاوت** تکرار می‌شود.

دام تستی

واژه‌آرایی ممکن است مبحث ساده‌ای به نظر بیاید، اما در تست‌های مربوط به آن طراحان عموماً به جناس تام نظر دارند. شما باید به معنای الفاظ تکرار شده دقت کنید تا دریابید که آن الفاظ با معنای یکسان تکرار شده‌اند یا با معناهای متفاوت.

از

۲۲- آرایه‌های نوشته‌شده در برابر کدام گزینه کاملاً درست است؟

- الف: یکی را سغد و خوارزم و چغان دارد
ب: با چشم نیم‌خواب تو خشمم آیدم همی
ج: سماع اهل دل آواز ناله سعدی است
د: جز یاد تو بر خاطر من نگذرد ای جان
- (۱) «الف» - «ب»
(۲) «الف» - «ج»
(۳) «ب» - «ج»
(۴) «ب» - «د»
- یکی را شام و مصر و قیروان داد (مراعات نظیر - موازنه)
از چشم‌های نرگس و چندان وقاحتش (واژه‌آرایی - جان‌بخشی)
چه جای زمزمه‌ عنده لب و سجع حُمام (= کبوتر) (واج‌آرایی - سجع)
با آن که به یک‌باره‌ام از یاد بهشتی (واژه‌آرایی - جناس)

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - جناس - خط به خط - ۱۰۱۲)

واژه «چشم» تکرار شده است؛ پس واژه‌آرایی دارد. (پ)

واژه «یاد» تکرار شده است؛ پس واژه‌آرایی دارد. (د)

بررسی سایر موارد:

الف) بین «سغد، خوارزم، چغان، شام، مصر و قیروان» تناسب یا مراعات نظیر مشهود است؛ چون همگی اسامی شهر هستند.

موازنه در بیت برقرار نیست؛ چون بین «خوارزم و چغان» در مصراع اول با «مصر و قیروان» در مصراع دوم سجع متوازن یا متوازی وجود ندارد.

ج) واج‌آرایی در مصوت کوتاه «ب» مشهود است.

آرایه سجع در بیت دیده نمی‌شود.

از

۲۳- به ترتیب در کدام بیت موازنه و در کدام بیت ترصیع به کار رفته است؟

- الف: همه شب ابر گریان بر سر رام (رامین)
ب: تیغش به فلک باز دهد طالع بد را
ج: سلاح تو همین باران و آب است
د: خبر گردیم و خود بوده خبرجوی
- (۱) «ج» - «د»
(۲) «الف» - «ب»
(۳) «ب» - «الف»
(۴) «ب» - «د»
- همه شب باد پیچان در بر رام (رامین)
حکمش به عمل باز برد عامل جان را
سلاح او همه پولاد ناب است
سمر گردیم و خود بوده سمرگوی

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - موازنه و ترصیع - خط به خط - ۱۰۰۹)

موازنه دارد. (پ)

تیغش	به	فلک	بازدهد	طالع	بد	را
↕	↕	↕	↕	↕	↕	↕
حکمش به	عمل	بازبرد	عامل	جان	را	

۵) ترصیع دارد:

خبر	گردیم	و خود	بوده	خبرجوی
↕	↕	↕	↕	↕
سمر	گردیم	و خود	بوده	سمرگوی

بررسی سایر موارد:

الف) این بیت موازنه دارد؛ زیرا بین تمام کلمات غیر تکراری سجع متوازی یا متوازن برقرار است.

ج) ترصیع و موازنه ندارد؛ زیرا کلمات «تو» و «باران» در مصراع اول با کلمات «او» و «پولاد» در مصراع دوم سجعی ندارند.

۲۴- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«من ترک فضل و فاضلی کردم به عشق از کاهلی»

کز عشق شه کم بیشی است وز عشق شه بیشی است کم»

۱) واژه‌آرایی - جناس همسان - تضاد - مراعات نظیر

۲) تکرار - اشتقاق - واج‌آرایی - سجع

۳) جناس همسان - تضاد - تکرار - تشبیه

۴) تشبیه - مراعات نظیر - جناس همسان - اشتقاق

(آسان - جناس - خط به خط - ۱۰۱۲)

پاسخ: گزینه ۲

تکرار یا واژه‌آرایی در مصراع دوم بین «عشق، شاه، کم، بیش، است» مشهود است.

بین «فضل» و «فاضلی» اشتقاق وجود دارد.

تکرار صامت /ش/ واج‌آرایی به وجود آورده است.

بین «فاضلی» و «کاهلی» سجع متوازی برقرار است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

آرایه‌های جناس همسان و تشبیه در بیت دیده نمی‌شود.

۲۵- نوع جناس ذکر شده مقابل کدام بیت نادرست است؟

۱) ای یار به انکار سوی ما نگران

۲) قوت صبرم چو کوهی بود از آن کاهی نماند

۳) با تو اگر حسود دعوی کند چه سود

۴) بار غمت غیر من کس نتواند کشید

زیرا که نخورده‌ای از آن رطل گران (جناس ناهمسان افزایشی)

بس که عشقش می‌دهد بر باد جو جو خرمنش (جناس ناهمسان اختلافی)

بی‌شعله کی کند انگشت اخگری (جناس ناهمسان افزایشی)

بر دل سلمان بنه آن همه تا می‌کشد (جناس ناهمسان افزایشی)

(دشوار - جناس - خط به خط - ۱۰۱۲)

پاسخ: گزینه ۱

بین «نگران» و «گران» نمی‌تواند جناس وجود داشته باشد؛ زیرا این دو واژه در سه واج اختلاف دارند:

ن-ا-اگ-ا-آ-ا-ان

-ا-اگ-ا-ا-ا-ان

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) بین «کوهی» و «کاهی» و نیز «بود» و «باد» جناس ناهمسان اختلافی به کار رفته است.

۳) بین «حسود» و «سود» جناس ناهمسان افزایشی وجود دارد.

۴) بین «بار» و «بر» جناس ناقص افزایشی برقرار است.

۲۶- نوع سجع در کدام گزینه متفاوت با سایر گزینه‌ها است؟

وآنکه بیا با عاشقان هم‌خانه شو؛ هم‌خانه شو
وآنکه شراب عشق را پیمان‌ه شو؛ پیمان‌ه شو
فانی شو و چون عاشقان افسانه شو؛ افسانه شو
گر می‌شوی در کوی او مردانه شو مردانه شو

- ۱) هم خویش را بیگانه کن، هم خانه را ویرانه کن
- ۲) رو سینه را چون سینه‌ها هفت آب شو از کینه‌ها
- ۳) چون جان تو شد در هوا، ز افسانه شیرین ما
- ۴) رویی مبین جز روی او، سویی مشو جز سوی او

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - سجع - خط به خط - ۱۰۰۶)

سجع در همه گزینه‌ها به استثنای بیت گزینه «۳» از نوع «متوازی» است. در گزینه «۳» سجع به کار رفته «مطرف» است.

سجع گزینه «۳»: هوا، ما ← سجع مطرف

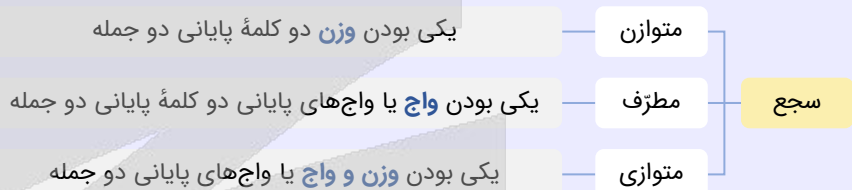
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) بیگانه، ویرانه: سجع متوازی
- ۲) سینه‌ها، کینه‌ها: سجع متوازی
- ۴) روی، سوی، کوی: سجع متوازی

موازنه و ترصیع

برای آموختن موازنه و ترصیع بهتر است مروری بر مبحث سجع داشته باشیم:

سجع الزاماً بین دو جمله یا بیشتر در نثر رخ می‌دهد، اما در شعر هم می‌تواند بین دو مصراع برقرار شود. آرایه سجع چنان‌که در نمودار زیر می‌بینید بر سه نوع است:

ارزش موسیقایی سجع متوازی از سجع‌های مطرف و متوازن بیشتر است.

۲۷- قافیه در کدام گزینه نادرست است؟

نه بهر کیسه، از بهر گهر داشت
که بسپردند گنجی شایگان
نه ترک دلاور سه پیل سترگ
که چون می‌گردد این فیروزه پرگار

- ۱) اگر گوهر فروش اینجا گذر داشت
- ۲) از آن کردند در کنجی نهانت
- ۳) بیامد دمان تا بر آن سه ترک
- ۴) تو همچون نقطه درمانی در این کار

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - قافیه - خط به خط - ۱۰۱۱)

در گزینه «۳» حروف اصلی قافیه یکسان نیست و دو کلمه، حرف روی مشترک ندارند: در مصراع اول حروف اصلی قافیه «رک» و در مصراع دوم «رگ» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) واژه‌های قافیه: گذر، گهر
 - ۲) واژه‌های قافیه: نهانت، شایگان
 - ۴) واژه‌های قافیه: کار، پرگار
- حروف اصلی قافیه: «ر»
حروف اصلی: «ان»
حروف اصلی: «ار»
حرف الحاقی: «ت»

۲۸- در کدام گزینه قاعدهٔ قافیه متفاوت است؟

- ۱) بگفت این و جام عقیقی بخواست
 - ۲) تو فرزندی و تاج و تختم تو راست
 - ۳) اگر بر دلم رحمت آری نکوست
 - ۴) بگفتا مپرس از من این ماجرا
- که بی باده کار طرب نیست راست
که جز با تو پیوند کردن خطاست
که برقی است امشب که بر بام اوست
پسندیدم آنچه او پسندد مرا

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - قافیه - خط به خط - ۱۰۱۱)

در گزینهٔ «۱» قاعده متفاوت با سایر گزینه‌هاست و قاعدهٔ «۲» حاکم است: است (مصوت بلند «ا» + صامت + صامت) در سایر گزینه‌ها قافیه بر اساس قاعدهٔ «۱» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) ردیف: ست (است)	کلمات قافیه: «را» و «خطا»	حرف قافیه: مصوت بلند /آ/
۳) ردیف: ست (است)	کلمات قافیه: «نکو» و «او»	حرف قافیه: مصوت بلند /او/
۴) ردیف ندارد.	کلمات قافیه: «ماجرا» و «مرا»	حرف قافیه: مصوت بلند /آ/

۲۹- با در نظر گرفتن علامت‌های هجایی مصراع‌های زیر، کدام مصراع متفاوت با سایر گزینه‌ها است؟

- ۱) مرغان قفس را المی باشد و شوقی
- ۲) تا شب نرود صبح پدیدار نباشد
- ۳) آن را که بصارت نبود یوسف صدیق
- ۴) سخنی ز عشق گویند و در او اثر نباشد

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - هماهنگی پاره‌های کلام - خط به خط - ۱۰۰۵)

علامت هجایی گزینهٔ «۴»:

سُ خَ نِ زِ عِشْ قِ گو یَ نِ دُ دَ رُو اَ ثَر نَ با شَد
U U - U - U U - U - U - - -

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مَر غَا نِ قَ قَس رَا اَلْ مِی بَا شَ دُ شُ وِ قِ U U - - U U - - U U - -
۲) تَا شَب نَ رَ وَد صُب ح پَ دِی دَا ر نَ با شَد U U - - U U - - U U - -
۳) اَن رَا کَ بَ صَا رَت نَ بَ وَد یُو سُ فِ صِد دِیْق U U - - U U - - U U - -

میانبر

در بعضی از تست‌های این‌چنینی می‌توان با بررسی هجای اول گزینهٔ صحیح را یافت. مثلاً در این تست هجای اول تمام گزینه‌ها بلند است، اما هجای اول گزینهٔ ۴ کوتاه است.

۳۰- علامت هجایی کدام مصراع نادرست است؟

- ۱) اگر هوشمندی به معنی گرای: -U--U--U--U-
- ۲) عجب نیست از گل که خندد به سروی: --U--U--U--U-
- ۳) خلوتم چراغان کن، ای چراغ روحانی: ---U-U---U-U-
- ۴) الا یا ایها السّاقی ادر کاسا و ناولها: ---U---U---U---U-

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - هماهنگی پاره‌های کلام - خط به خط - ۱۰۰۵)

گزینهٔ «۳» نادرست تقطیع شده است:

خَل وَ تَمَّ چ | را غان کُن | ای چ را غ | رو حا نی
 - U - U - | - - - | U - U - - -

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) ا گر هو | ش مَن دی | ب مَع نی | گَ رای
 - U - - | - - U | - - U - -
- ۲) ع جَب نی | ست از گُل | ک خَن دَد | ب سَر وی
 - U - - | - - U | - - U - -
- ۴) ا لا یا ای | ی هَس سا قی | ا در کء سَن | و نا وِل ها
 - U - - - | - - - U | - - - U - -

۳۱- با توجه به نظم و ترتیب هجاها، با کدام واژه‌ها می‌توان جای خالی را پر کرد؟

«قادری مگر آزار من» زان که گر شمشیر بر فرقم»

- ۱) جانم ستانی تو - نشانی جای هیچ انکار نیست
 ۲) برکشتن من یا - می‌زنی مطلوب نیست
 ۳) بر هر چه می‌خواهی - نهی آزار نیست
 ۴) بر جان زنی هر دم - مثال تاج نیست

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - وزن شعر فارسی - خط به خط - ۱۰۰۸)

قادری بر هر چه می‌خواهی مگر آزار من | زان که گر شمشیر بر فرقم نهی آزار نیست

قا د ری بَر | هَر چ می خا | هی مَ گر آ | زا ر مَن
 - U - - | - - U - - | - - U - -

زان کِ گر شَم | شی ر بَر فَر | قَم ن هی آ | زا ر نیست
 - U - - | - - U - - | - - U - -

۳۲- کدام گزینه با بیت «چندان که گفتم غم با طبیبان / درمان نکردند مسکین غریبان» تناسب مفهومی دارد؟

- ۱) هنوز با همه دردم امید درمان است
 ۲) چند نصیحت کنند بی‌خبرانم به صبر
 ۳) دردی از حسرت دیدار تو دارم که طبیب
 ۴) خوش است درد که باشد امید درمانش

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - قافیه - خط به خط - ۱۰۱۱)

در گزینه «۳» همانند صورت سؤال سخن از این است که «درد عشق درمان‌پذیر نیست» و می‌گوید: از فراق تو دردی دارم که هیچ طبیبی توانایی درمان آن را ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) با وجود این همه درد، امید به درمان دارم؛ زیرا شب‌های یلدا نهایتاً پایانی دارند.
 ۲) بی‌خبران مرا به صبر توصیه می‌کنند، اما صبر درمان درد من نیست.
 ۴) تحمل دردی که امیدی به درمان آن باشد آسان است، همان‌طور که بیابانی که پایان داشته باشد دراز نیست.

۳۳- مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- ۱) مکن تا توانی دل خلق ریش
 ۲) پادشاهی که طرح ظلم افکند
 ۳) جزای نیک و بد خلق با خدای انداز
 ۴) مبین کز ظلم جباری کم‌آزاری ستم بیند
- وگر می‌کنی می‌کنی بیخ خویش
 پای دیوار ملک خویش بکند
 که دست ظلم نماند چنین دراز که هست
 ستمگر نیز روزی کشته تیغ ستم گردد

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - جناس - خط به خط - ۱۰۱۲)

مفهوم همه گزینه‌ها این است که «ظلم گریبان گیر ظالم می‌شود»، اما در گزینه «۳» می‌گوید: پاداش نیکی و بدی را به خدا بسپار؛ زیرا ظلم پایدار نمی‌ماند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ به مردم ظلم نکن و اگر ظلم کنی، خودت را نابود کرده‌ای.
- ۲ پادشاهی که ظلم می‌کند بنیان حکومت خود را ویران می‌سازد.
- ۴ ظلم تنها به ستم‌دیدگان آسیب نمی‌زند و نهایتاً گریبان گیر ظالم می‌شود.

۳۴ - کدام گزینه با بیت «گر عزم جفا داری سر در رهت اندازم / و راه وفا گیری جان در قدمت ریزم» تناسب مفهومی دارد؟

- ۱ مرا جفا و وفای تو پیش یکسان است
 - ۲ وفا و عهد نگه دار و از جفا بگذر
 - ۳ گر دوست واقف است که بر من چه می‌رود
 - ۴ خوب رویان جفاپیشه وفا نیز کنند
- که هرچه دوست پسندد به جای دوست نکوست
به حق آن که نیام یار بی‌وفا ای دوست
باک از جفای دشمن و جور رقیب نیست
به کسان درد فرستند و دوا نیز کنند

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - موازنه و ترصیع - مفهومی - ۱۰۰۹)

در این گزینه همانند صورت سؤال سخن از «یکسان بودن وفا و جفای معشوق برای عاشق» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ به حق اینکه من بی‌وفا نیستم، در حق من وفا کن و جفا مکن!
- ۳ اگر دوست جفای دشمن و رقیب را بر من روا می‌داند، از آن‌ها باکی نیست!
- ۴ زیارویان جفاکار، اهل نیکی هم هستند و همراه با درد، درمان هم می‌کنند!

۳۵ - کدام گزینه با بیت «کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را / کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را» تناسب مفهومی دارد؟

- ۱ شور غم عشقش چنین حیف است پنهان داشتن
 - ۲ آن پری کز خلق پنهان بود چندین روزگار
 - ۳ عشق سعدی نه حدیثی است که پنهان ماند
 - ۴ تو با این حسن نتوانی که روی از خلق درپوشی
- در گوش نی رمزی بگو تا برکشد آواز را
باز می‌بینم که در عالم پدیدار آمده است
داستانی است که بر هر سر بازاری هست
که همچون آفتاب از جام و حور از جامه پیدایی

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - وزن شعر فارسی - مفهومی - ۱۰۰۸)

مفهوم این بیت همانند صورت سؤال این است که «خداوند همواره آشکار است» و می‌گوید «تو قابل پنهان شدن نیستی؛ زیرا مانند می در جام و حوران بهشتی در جامه آشکار هستی».

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ سزاوار نیست که عشق پنهان بماند و باید آن را آشکار کرد!
- ۲ معشوق که مانند پریان مدتی پنهان بود، دوباره آشکار شده است!
- ۳ عشق سعدی قابل پنهان کردن نیست و کل شهر از آن باخبرند!

بودجه بندی
این آزمونمباحث کل کتاب جامعه‌شناسی (۱)
صفحه‌های ۱ تا ۱۴۲سهم در
کنکور

درس‌های اول تا شانزدهم مجموعاً ۴ الی ۵ تست از ۱۵ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

۳۶- در ارتباط با کنش و ورزش کردن به ترتیب «تندرستی»، «مورد تحسین دیگران قرار گرفتن» و «ورزش حرفه‌ای» مربوط به کدام یک از پیامدهای این کنش است؟

- (۱) غیرارادی - وابسته به اراده کنشگر - وابسته به اراده دیگری
(۲) ارادی - وابسته به اراده دیگری - وابسته به اراده کنشگر
(۳) غیرارادی - وابسته به اراده دیگری - وابسته به اراده کنشگر
(۴) ارادی - وابسته به اراده کنشگر - وابسته به اراده دیگری

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - کنش‌های ما - مفهومی - ۱۰۰)

بررسی موارد:

- تندرستی ← پیامد غیرارادی کنش
- مورد تحسین دیگران قرار گرفتن ← پیامد ارادی (وابسته به اراده دیگری)
- ورزش حرفه‌ای ← پیامد ارادی (وابسته به اراده کنشگر)

پیامدهای غیرارادی	پیامدهای ارادی		کنش
	وابسته به اراده دیگری	وابسته به اراده کنشگر	
تندرستی	مورد تحسین دیگران قرار گرفتن	ورزش حرفه‌ای و ورزشکار حرفه‌ای شدن	ورزش کردن

۳۷- به ترتیب به «کنش اجتماعی و پیامدهای آن»، «کوچک‌ترین پدیده اجتماعی» و «پدیده‌های مطلوب و خواستنی مورد توجه و پذیرش» چه می‌گویند؟

- (۱) جامعه‌پذیری - پدیده‌های خرد - ارزش‌های اجتماعی
(۲) پدیده اجتماعی - کنش اجتماعی - ارزش‌های اجتماعی
(۳) جامعه‌پذیری - کنش اجتماعی - هنجارهای اجتماعی
(۴) پدیده اجتماعی - پدیده‌های خرد - هنجارهای اجتماعی

پاسخ: گزینه ۲

(آسان - کنش و پدیده‌های اجتماعی - مفهومی - ۱۰۰)

بررسی موارد:

- به کنش اجتماعی و پیامدهای آن، پدیده اجتماعی می‌گویند.
- کنش اجتماعی خردترین (کوچک‌ترین) پدیده اجتماعی است.
- ارزش‌های اجتماعی، آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند.

ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند و پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند تا از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه، ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل کنند.

۳۸- کدام یک از عبارتهای زیر به تأثیر جهان ماوراءطبیعی بر جهان اجتماعی اشاره دارد؟

- (۱) انسان‌ها برای مقابله با زلزله، خانه‌های خود را به گونه‌ای می‌سازند که در برابر زلزله مقاوم باشند.
(۲) آلودگی طبیعت و محیط زیست، نتیجه کارهای شتاب‌زده و نابخردانه انسان‌ها است.
(۳) در مناطقی با آب‌وهوای خشک، انسان‌ها راه‌هایی برای رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب ابداع می‌کنند.
(۴) شناخت خداوند و فرشتگان، آرمان‌ها و ارزش‌های آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آن‌ها را دگرگون می‌سازد.

(متوسط - جهان‌های اجتماعی - مفهومی - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی
- ۲ تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی
- ۳ تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی

هر یک از موجوداتی که بیرون جهان اجتماعی قرار دارند؛ یعنی موجودات طبیعی و ماوراءطبیعی به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند، در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

۳۹- به ترتیب، هر یک از پدیده‌های زیر را از حیث «اندازه و دامنه» و «عینی و ذهنی» بودن مشخص کنید.

الف - آزادی بیان

ب - نظام اقتصادی

ج - دید و بازدید عید نوروز

۱) ذهنی و کلان - کلان و ذهنی - خرد و عینی

۳) ذهنی و محسوس - کلان و محسوس - محسوس و خرد

۲) محسوس و کلان - کلان و محسوس - محسوس و خرد

۴) نامحسوس و ذهنی - کلان و نامحسوس - نامحسوس و متوسط

دشوار - اجزاء و لایه‌های جهان اجتماعی - مفهومی - ۱۰۰۴

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

آزادی بیان: یک مفهوم ذهنی است؛ زیرا یک ارزش اجتماعی محسوب می‌شود و از طرف دیگر، یک پدیده اجتماعی کلان است؛ زیرا در سطح گسترده‌ای وجود دارد.

پ) نظام اقتصادی: پدیده‌ای کلان، ذهنی و گسترده است.

ج) دید و بازدید عید نوروز: از کنش‌های اجتماعی افراد است، پس پدیده‌ای خرد و همچنین محسوس (عینی) است.

اجزای جهان اجتماعی

✓ اندازه و دامنه: پدیده‌های اجتماعی، اجزای جهان اجتماعی‌اند و می‌توان آنها را بر اساس اندازه و دامنه از یکدیگر تفکیک کرد. به این ترتیب، طیفی در جهان اجتماعی ترسیم می‌شود که در یک‌سوی آن، پدیده‌های اجتماعی خرد (کوچک) مانند کنش‌های اجتماعی افراد و در سوی دیگر آن، پدیده‌های کلان (بزرگ) مانند فرهنگ و جامعه قرار دارند.

✓ ابعاد ذهنی و عینی: تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند؛ از این رو هیچ یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند؛ اما همه پدیده‌های اجتماعی، بُعد محسوس و عینی ندارند. پدیده‌های اجتماعی را از جهت عینی و محسوس بودن یا ذهنی و نامحسوس بودن نیز می‌توان در یک طیف قرار داد.

۴۰- هر یک از ویژگی‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از انواع جهان‌های اجتماعی است؟

الف - همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند.

ب - جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد.

ج - بعضی جوامع در مسیر واحد پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با آنها، عقب مانده‌اند.

۱) جهان‌های اجتماعی در طول هم - جهان‌های اجتماعی در عرض هم - جهان‌های اجتماعی در عرض هم

۲) جهان‌های اجتماعی در طول هم - جهان‌های اجتماعی در عرض هم - جهان‌های اجتماعی در طول هم

۳) جهان‌های اجتماعی در عرض هم - جهان‌های اجتماعی در طول هم - جهان‌های اجتماعی در عرض هم

۴) جهان‌های اجتماعی در عرض هم - جهان‌های اجتماعی در طول هم - جهان‌های اجتماعی در طول هم

بررسی موارد:

الف) ویژگی جهان‌های اجتماعی در طول هم

ب) ویژگی جهان‌های اجتماعی در عرض هم

ج) ویژگی جهان‌های اجتماعی در طول هم

جهان‌های اجتماعی در طول هم

همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را طی می‌کنند.

همه آن‌ها شبیه موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند.

همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند. بعضی از آن‌ها در این مسیر واحد، پیشرفته‌ترند و برخی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب مانده‌اند.

جوامع عقب‌مانده باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

جهان‌های اجتماعی در عرض هم

جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد.

فرهنگ‌ها و تمدن‌ها بر اساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند.

برخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی بعد از مدتی از بین می‌روند.

مردم‌شناسان بر همین اساس از جهان‌های اجتماعی مختلف همچون غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند.

۴۱- کدام عبارت در ارتباط با ویژگی‌های جهان متجدد از نظر ماکس وبر درست است؟

- ۱) در این جهان، علوم تجربی با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می‌دهد - این جهان فقط علمی را که با روش‌های فراتجربی به دست می‌آیند، علم می‌شناسد.
- ۲) در این جهان کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم انسانی تعقیب می‌کنند، رواج می‌یابند - این جهان علمی که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند را علم می‌شناسد.
- ۳) رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی تنگ می‌کند - جهان متجدد در جهت برخورداری از زندگی دنیوی و تسلط انسان بر این عالم گام برمی‌دارد.
- ۴) انسان‌ها در این جهان اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌شوند که همه ابعاد وجودی آن‌ها را احاطه کرده است - در این جهان، آدمیان برای رسیدن به اهداف خود از علوم انسانی استفاده می‌کنند.

بررسی گزینه‌ها:

۱) درست - نادرست (جهان متجدد علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌شناسد).

۲) نادرست (کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند، رواج می‌یابد). - درست

۳) درست - درست

۴) درست - نادرست (در این جهان، آدمیان برای رسیدن به اهداف خود از علوم تجربی استفاده می‌کنند).

جهان متجدد فقط علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند و علمی را که از روش‌های فراتجربی (عقلانی و وحیانی) استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد. با افول این دسته از علوم، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری که پدیده‌هایی فراتجربی‌اند و با علوم تجربی قابل مطالعه نیستند، از دست می‌رود و داوری درباره این پدیده‌ها، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.

۴۲- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب چیست؟

- الف - در چه صورتی علوم اجتماعی می‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی داوری کند؟
 ب - حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی، با چه چیزی شناخته می‌شود؟
 ج - در چه صورتی مردم می‌توانند فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی خود را کاهش دهند؟
- ۱) اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند - با داوری درباره درست یا غلط بودن ارزش‌ها - اگر مردم واقعیت‌ها را بر اساس ارزش‌ها ارزیابی کنند.
 ۲) اگر علم را به معنای تجربی آن محدود کند - با علم متناسب با همان لایه - اگر مردم راهی برای ارزیابی آرمان‌ها داشته باشند.
 ۳) اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند - با علم متناسب با همان لایه - اگر مردم مطابق آرمان‌های خود عمل کنند.
 ۴) اگر علم را به معنای تجربی آن محدود کند - با داوری درباره درست یا غلط بودن ارزش‌ها - اگر مردم مطابق با ارزش‌های خود عمل کنند.

(متوسط - قلمرو واقعی و آرمانی - خط به خط - ۱۰۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

- الف) علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند، می‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی داوری کند.
 ب) حق یا باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی، با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود.
 ج) اگر مردم مطابق آرمان‌های خود عمل کنند، فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه خود را کاهش می‌دهند.

۴۲- کدام یک از عبارات‌های زیر به ترتیب درباره تأثیر «بعد اجتماعی بر بعد نفسانی» درست و درباره تأثیر «بعد نفسانی بر بعد اجتماعی» نادرست و درست است؟

- ۱) یک انسان با تقوا، جهانی را تغییر می‌دهد - جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود - در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوه زندگی اجتماعی مردم متفاوت است.
 ۲) جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود - ترشح بیش از اندازه غده تیروئید موجب عصبانی شدن انسان می‌شود - زندگی اجتماعی انسان‌ها طبیعت را تهدید می‌کند.
 ۳) در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوه زندگی اجتماعی مردم متفاوت است - یک انسان با تقوا، جهانی را تغییر می‌دهد - برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند.
 ۴) جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود - برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند - یک انسان با تقوا جهانی را تغییر می‌دهد.

(دشوار - هویت فردی و اجتماعی - مفهومی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۴

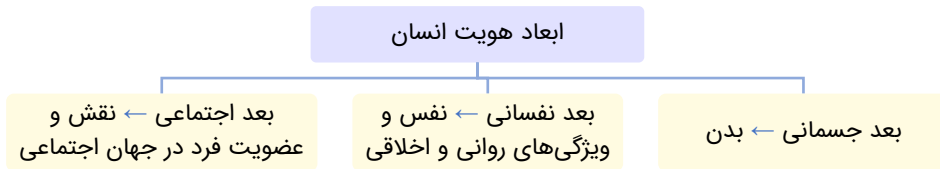
بررسی گزینه‌ها:

- ۱) نادرست (تأثیر بعد نفسانی بر بعد اجتماعی) - نادرست (تأثیر بعد اجتماعی بر بعد نفسانی) - نادرست (تأثیر بعد طبیعی بر بعد اجتماعی)
 ۲) درست - نادرست (تأثیر بعد جسمانی بر بعد نفسانی) - نادرست (تأثیر بعد اجتماعی بر بعد طبیعی)
 ۳) نادرست (تأثیر بعد طبیعی بر بعد اجتماعی) - درست - نادرست (تأثیر بعد نفسانی بر بعد جسمانی)
 ۴) درست - نادرست (تأثیر بعد نفسانی بر بعد جسمانی) - درست

بررسی موارد:

- جهان طبیعی ↔ جهان نفسانی
- جهان طبیعی ↔ جهان اجتماعی
- جهان طبیعی ↔ جهان نفسانی

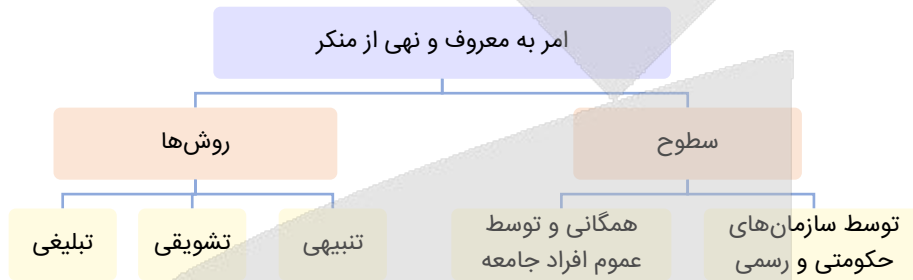
۴۴- در جهان اسلام، امر به معروف و نهی از منکر در چه فرایندهایی نقش مهمی دارد و دارای چه نتایجی است؟

- (۱) اقناع و تبلیغ - فردی و اجتماعی
- (۲) جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - دنیوی و معنوی
- (۳) اقناع و تبلیغ - دنیوی و معنوی
- (۴) جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - فردی و اجتماعی

(آسان - باز تولید هویت اجتماعی - خط به خط - ۱۰۰۹)

پاسخ: گزینه ۲

در جهان اسلام، امر به معروف و نهی از منکر در فرایندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارد و دارای آثار فردی و اجتماعی است و نتایج معنوی و دنیوی بسیاری است.

۴۵- کدام گزینه، ترتیب درست موارد زیر را در ارتباط با موقعیت اجتماعی افراد در جوامع فئودالی نشان می‌دهد؟

- الف - پذیرش معیار فایده‌مندی توسط عموم مردم
 - ب - بی‌اعتبار ساختن اشراف
 - ج - پیدایش فرهنگ فایده‌گرایی
 - د - ارزیابی گروه‌های دیگر بر اساس مفید بودن یا نبودن آن‌ها توسط طبقه متوسط
 - هـ - ارزیابی انسان‌ها صرفاً بر اساس ملاک فایده‌مند بودن
- (۱) «د» ← «ب» ← «ج» ← «ه» ← «الف»
- (۲) «د» ← «ب» ← «الف» ← «ج» ← «ه»
- (۳) «ه» ← «الف» ← «ج» ← «ب» ← «د»
- (۴) «ج» ← «الف» ← «د» ← «ب» ← «ه»

(دشوار - تغییرات هویت اجتماعی - مفهومی - ۱۰۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

طبقه سوم جوامع فئودالی همان طبقه متوسط بود که جهت کسب اعتبار برای خودش، به ارزیابی گروه‌های دیگر بر اساس مفید بودن یا نبودن آن‌ها «د» پرداخت و با ارزیابی اشراف با معیار فایده‌مندی آن‌ها را بی‌اعتبار ساخت؛ «ب» زیرا خود را تولیدکننده و مفید و اشراف را مصرف‌کننده و سربار جامعه معرفی می‌کرد. پذیرش این معیار توسط عموم مردم، «الف» به پیدایش فرهنگ فایده‌گرایی منجر شد «ج» که همه انسان‌ها را صرفاً بر اساس همین ملاک ارزیابی می‌کرد. «ه» این روند به شکل‌گیری جوامعی انجامید که در آن‌ها وضعیت اقتصادی افراد، موقعیت اجتماعی آن‌ها را معین می‌کرد و سایر ویژگی‌های هویتی به آن وابسته می‌شد.

موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی داشت.

برخی ارباب و گروهی رعیت بودند.

در این جوامع، طبقه‌ای از مردم عادی هم وجود داشت که نه اشراف بودند و نه رعیت. به همین دلیل از آنان به طبقه سوم یاد می‌شد که شامل صراف، بنا، کفاش و ... بود.

این طبقه هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود ولی به علت فواید و کارکردهایی که داشتند، تحمل می‌شدند.

در جوامع فئودالی

۴۶- هر یک از ویژگی‌های زیر مربوط به کدام مفهوم است؟

- تغییرات اجتماعی عمیق و کلان

- انکار معنا برای زندگی انسان

- فاصله گرفتن از اجتماع و تمرکز بر شدت ریاضت و سختی خود

- ترک کردن داوطلبانه جامعه و گذراندن زندگی به عبادت و تفکر در دیر

(۱) تحول اجتماعی - خودکشی - راهبه - انسان مقدس

(۲) تعارض فرهنگی - پوچ‌انگاری - مرتاض - خواهر روحانی

(۳) تحول اجتماعی - پوچ‌انگاری - سادو - راهبه

(۴) تعارض فرهنگی - خودکشی - انسان مقدس - خواهر روحانی

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - علل درونی تحولات هویتی - خط به خط - ۱۰۱۱)

بررسی موارد:

- اگر تغییرات اجتماعی را به دو دسته تغییرات سطحی و عمیق یا خرد و کلان تقسیم کنیم، تغییرات عمیق و کلان را تحول اجتماعی می‌گویند. در تحول اجتماعی، یک جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌شود.

- پوچ‌انگاری به معنای انکار معنا برای زندگی انسان یا ناتوان دانستن انسان در یافتن معنای زندگی است.

- مرتاض (سادو) در زبان سانسکریت به معنی انسان مقدس است. آن‌ها از اجتماع فاصله می‌گیرند و به شدت بر ریاضت و سختی خود تمرکز دارند.

- راهبه‌ها یا خواهر روحانی به کسانی گفته می‌شود که داوطلبانه جامعه را ترک کرده و زندگی را به عبادت و تفکر در صومعه یا دیر می‌گذرانند.

جهان اجتماعی که متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد عمل نکند، به پرسش‌های آن‌ها درباره معنای زندگی و مرگ پاسخ ندهد، از این پرسش‌ها غفلت کند یا به پوچ‌انگاری برسد؛ نشاط زندگی را از دست می‌دهد و با انواع مختلف آسیب‌ها مانند یأس، ناامیدی و خودکشی افراد روبه‌رو می‌شود.

۴۷- سرایت کردن دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی، در تعامل با جهان‌های دیگر، در چه حالتی رخ می‌دهد؟

(۱) اگر جهان اجتماعی برای عقل و عقلانیت اعتباری قائل نباشد.

(۲) اگر جهان اجتماعی به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند.

(۳) اگر جهان اجتماعی علاوه بر ارزش‌ها و عقاید، به هنجارها و شیوه زندگی خود پشت کند.

(۴) اگر جهان اجتماعی بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند.

پاسخ: گزینه ۴

(آسان - علل بیرونی تحولات هویتی - خط به خط - ۱۰۱۲)

اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سرایت می‌کند و در صورتی که به مرور زمان به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند، دچار تحولات هویتی می‌شود.

جهان اجتماعی‌ای که در مسیر تحولات هویتی، ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی دیگری را قبول کند، به آن ملحق می‌شود. جهان اسلام در رویارویی با فرهنگ‌های دیگر، زمینه تحولات هویتی آن‌ها را پدید می‌آورد. بسیاری از فرهنگ‌ها همانند مصر و ایران و ... در تعامل با جهان اسلام، عقاید و ارزش‌های توحیدی آن را پذیرفتند و به آن ملحق شدند.

۴۸- در رابطه با هویت ایرانی در گذر زمان کدام عبارت درست است؟

(۱) ایران سرزمینی است که بیش از هشت هزار سال قدمت دارد و در آن همواره اقوام مختلفی زندگی کرده‌اند. - فارسی دری به عنوان زبان دوم جهان اسلام مرزهای امپراتوری‌های گورکانی و عثمانی را درنوردید و در مناطق مختلف جهان اسلام گسترش یافت.

(۲) هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام مشرکانه و در مواردی آمیخته با اساطیر بود - فارسی دری از دیرباز به عنوان زبان فرهنگی دربار ایران، زبان رسمی مشترک اقوام مختلفی بود که در سرزمین پهناور ایران زندگی می‌کردند.

(۳) اقوام مختلف ایرانی در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند - ایرانیان مسلمان معارف و هنرهای تولید کردند که سایر مسلمانان برای دستیابی به آن‌ها، نیازمند آموختن زبان فارسی بودند.

(۴) عقاید و ارزش‌های توحیدی اسلام، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت و هویت ایرانی جای خود را به هویت اسلامی داد - ایرانیان پس از آشنایی با اسلام به تفسیر توحیدی از هویت خویش دست یافتند.

(آسان - هویت ایرانی در تاریخ - خط به خط - ۱۰۱۳)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) نادرست (بیش از هفت هزار سال) - درست
- ۲) نادرست (هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود) - نادرست (از دیرباز به عنوان زبان سیاسی دربار ایران)
- ۳) درست - درست
- ۴) نادرست (هویت ایرانی به صورت بخشی از هویت جهان اسلام درآمد) - درست

نکته

فارسی دری در مناطق مختلف جهان اسلام از هندوستان و تبت تا آسیای صغیر و شبه جزیره بالکان گسترش یافت. حکیمان و شاعرانی چون مولوی، سعدی، حافظ و ... خدمات بی‌نظیری انجام دادند که موجب گسترش زبان فارسی در جهان اسلام شد.

۴۹- هر یک از مؤلفه‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام بُعد از ابعاد خانواده است؟

- قداست خانواده
- امنیت
- امید به زندگی
- نگرش به ازدواج

- ۱) تشکیل خانواده - موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌ها - اقتصاد، معیشت، امور رفاهی و مسکن - فرزندآوری
- ۲) دین و ارزش‌های اخلاقی - نظام حقوقی خانواده - اقتصاد، معیشت، امور رفاهی و مسکن - تشکیل خانواده
- ۳) تشکیل خانواده - موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌ها - سلامت - فرزندآوری
- ۴) دین و ارزش‌های اخلاقی - نظام حقوقی خانواده - سلامت - تشکیل خانواده

(دشوار - هویت ایرانی و خانواده - خط به خط - ۱۰۱۴)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

- قداست خانواده ← دین و ارزش‌های اخلاقی
- امنیت ← نظام حقوقی خانواده
- امید به زندگی ← سلامت
- نگرش به ازدواج ← تشکیل خانواده

۵۰- در جایگاه‌های «الف»، «ب»، «ج» و «د» به ترتیب کدام موارد قرار می‌گیرد؟

- ۱) پولیتی - استبدادی - موناشری - دموکراسی
- ۲) جمهوری - تیرانی - دموکراسی - موناشری
- ۳) پولیتی - تیرانی - الیگارش - آریستوکراسی
- ۴) جمهوری - استبدادی - آریستوکراسی - الیگارش

شبهه حکومت	بر اساس فضیلت	بر اساس خواست و میل افراد
تعداد حاکمان	-	ب
فرد	د	ج
اکثریت	الف	-

(متوسط - انواع نظام سیاسی - خط به خط - ۱۰۱۵)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

شبهه حکومت	بر اساس فضیلت	بر اساس خواست و میل افراد
تعداد حاکمان	موناشری	تیرانی (استبدادی)
فرد	آریستوکراسی	الیگارش
اکثریت	پولیتی (جمهوری)	دموکراسی

- الف) پولیتی (جمهوری)
- ب) تیرانی (استبدادی)
- ج) الیگارش
- د) آریستوکراسی

بودجه‌بندی
این آزمون

مباحث کل کتاب روان‌شناسی
صفحه‌های ۸ تا ۲۰۶

سهم در
کنکور

درس‌های اول تا هشتم مجموعاً ۱۵ تست کنکور را پوشش داده است.

- ۵۱- کدام یک از عبارات‌های زیر در خصوص «روش تجربی در کسب معرفت و آگاهی» درست است؟
- الف - استفاده از عقل همان استفاده از استدلال‌های منطقی و روش‌های تجربی است.
ب - اگرچه منابع مختلف با هم اشتراکاتی دارند، اما هریک حوزه منحصر به فرد خود را تشکیل داده‌اند.
ج - چهار منبع کسب دانش، تکمیل‌کننده جنبه‌های مختلف آگاهی و معرفت هستند.
د - انسان‌ها برای پاسخ به سؤالات خود از منابع مختلف کسب آگاهی و معرفت استفاده می‌کنند.
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ب» - «د» (۴) «ج» - «د»

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی - خط به خط - ۱۱۰۱)

بررسی موارد نادرست:

الف) روش تجربی روشی مستقل برای کسب آگاهی است.

پ) منابع مختلف اشتراکی با هم ندارند، اما مکمل یکدیگرند.

منابع و روش‌های کسب آگاهی و معرفت

- عقل (روش‌های فلسفی، استدلال‌های منطقی و ...)
- شهود و دریافت درونی و ...
- استناد به وحی، آیات الهی، سخن و عمل بزرگان دین
- تجربه (روش‌های علم تجربی)

منابع روش‌های کسب آگاهی و معرفت

۵۲- کدام مورد در خصوص ایلیای ۱۵ ساله و رادین ۸ ساله، درست است؟

- (۱) ایلیا علی‌رغم نظارت بر روند تفکر خود، به نظرات دیگران حساس بوده و تحمل کمی در شنیدن انتقادها دارد.
(۲) رادین معمولاً از لحاظ هیجانی و احساسی تحریک‌پذیر و بی‌ثبات است و از همه چیز انتقاد و عیب‌جویی می‌کند.
(۳) ایلیا در انجام فعالیت‌های روزمره‌اش، به دلیل توجه به احتمالات و شرایط پیش‌بینی‌نشده، دارای توجه پراکنده است.
(۴) رادین این توانایی را دارد که اطلاعات را به صورت کلی و خلاصه‌شده، رمزگردانی کرده و در موقع لزوم آن را به کار گیرد.

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - رشد جسمانی، شناختی و هیجانی نوجوانی - مفهومی - ۱۱۰۲)

ایلیا در سن نوجوانی و رادین در سن کودکی قرار دارد؛ در گزینه «۲» تحریک‌پذیری و عیب‌جویی، در گزینه «۳»، توجه پراکنده و در گزینه «۴»، رمزگردانی کلی و خلاصه، نادرست است.

۵۳- در یک پژوهش از دو فرد خواسته شد تا پس از شنیدن صدایی خاص، آن را گزارش کنند، با توجه به نتایج آزمایش کدام گزینه صحیح نیست؟

فرد	علامت	ردیابی علامت	ردیابی نشدن علامت
الف	حاضر	۲	۴
	غایب	۵	۳
ب	حاضر	۴	۱
	غایب	۳	۰

- (۱) فرد «الف» ۲ بار اصابت و ۳ بار رد درست داشته است.
 (۲) فرد «ب» ۴ بار تصمیم درست و ۱ بار هشدار کاذب داشته است.
 (۳) فرد «الف» ۵ بار هشدار کاذب و فرد «ب» ۴ بار اصابت داشته است.
 (۴) فرد «ب» رد درست نداشته و فرد «الف» ۴ بار از دست دادن محرک هدف داشته است.

پاسخ: گزینه ۲

(خیلی دشوار - توجه و تمرکز - خط به خط - ۱۱۰۳)

فرد «ب» ۱ بار محرک هدف را از دست داده است و تعداد هشدار کاذب این فرد ۳ تا است.

علامت	ردیابی علامت	ردیابی نشدن علامت
حاضر	اصابت یا تصمیم درست	از دست دادن محرک هدف
غایب	هشدار کاذب	رد درست

کارکردهای توجه

ردیابی علامت، گوش به زنگی و جست و جوی سه کارکرد عمده توجه هستند:

۱- **ردیابی درست علامت:** در هر موقعیت توجه، دو نوع علامت وجود دارد:

علامت هدف: علامتی که فرد باید انتخاب کند و علائم انحرافی: محرک‌هایی که مانع انتخاب هدف می‌شوند.

در هر موقعیت توجه احتمال وقوع چهار موقعیت ردیابی وجود دارد.

۲- **گوش به زنگی:** به توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، گفته می‌شود.

لازم به ذکر است در ابتدا که فرد به دنبال محرک هدف می‌گردد، هشیاری بیشتری دارد ولی به مرور زمان (به دلیل اینکه زمان پیدا شدن محرک مشخص نیست) این کار موجب خستگی می‌شود و گوش به زنگی را کاهش می‌دهد.

مثال: زلزله‌ای رخ داده است و گفته می‌شود که در چند روز آینده مردم باید برای مقابله با زلزله آمادگی داشته باشند. مردم منتظر وقوع دوباره زلزله هستند ولی چون زمان وقوع آن دقیقاً مشخص نیست، علی‌رغم اهمیت هوشیاری، بعد از گذشت چند روز خسته می‌شوند و گوش به زنگی آن‌ها نسبت به زلزله کم خواهد شد.

۳- **جست و جوی:** فرد باید محرک هدف را در یک موقعیت مکانی نامشخص ردیابی کند.

نکته: گوش به زنگی و جست‌وجو هر دو، نوعی ردیابی علامت هستند.

۵۴- هر یک از فعالیت‌های زیر که توسط یک معلم در هنگام تدریس به کار گرفته می‌شود، به ترتیب، کدام عامل فراموشی را بیشتر کنترل می‌کند؟

- در شروع تدریس بر کاربردی و مهم بودن مباحث درس تأکید می‌کند.

- در هر جلسه، از مباحث جلسه قبل امتحان می‌گیرد.

- در ابتدای هر جلسه، مطالب تدریس شده جلسه قبل را به‌طور سریع مرور می‌کند.

- با ارائه اطلاعات ساماندهی شده و کامل تدریس کرده و از مثال‌های عینی و متعدد استفاده می‌کند.

(۱) تداخل - گذشت زمان - عوامل عاطفی - عدم رمزگردانی معنادار

(۲) گذشت زمان - تداخل - عدم نشانه‌های بازیابی کافی - عوامل عاطفی

(۳) عدم رمزگردانی - عدم نشانه‌های بازیابی کافی - تداخل - گذشت زمان

(۴) عوامل عاطفی - گذشت زمان - گذشت زمان - عدم نشانه‌های بازیابی کافی

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - خطاهای حافظه - مفهومی - ۱۱۰۴)

بررسی موارد:

- تأکید بر اهمیت: عوامل عاطفی

- مرور مطالب جلسه قبل: گذشت زمان

- مرور اطلاعات جلسه قبل: گذشت زمان

- تدریس ساماندهی شده و ارائه مثال: عدم نشانه‌های کافی

عوامل ایجاد فراموشی

- ۱) گذشت زمان: با گذشت زمان برخی مطالب فراموش می‌شود اما بیشترین میزان فراموشی در ساعات اولیه بعد از یادگیری است. بهترین شیوه کنترل اثر گذشت زمان، مرور اطلاعات در زمان مناسب است.
- ۲) تداخل اطلاعات: در صورتی که بین ساعات مطالعه استراحت نداشته باشیم، عملکرد حافظه ما کاهش خواهد یافت.
- ۳) عوامل عاطفی: هرچه مطالب را دوست داشته باشیم، احتمال فراموشی آن‌ها کمتر است. البته دخالت عوامل عاطفی همواره به صورت مثبت نیست؛ به این معنی که اگر مطلبی را دوست نداشته باشیم احتمال فراموشی در آن بیشتر است.
- ۴) عدم رمزگردانی: اگر به محرکی توجه نکنیم و آن را رمزگردانی نکنیم، نمی‌توانیم آن را به خاطر بیاوریم. بسیاری از فراموشی‌ها در عمل ناشی از کم‌توجهی و نبود رمزگردانی است.
- ۵) مشکلات مربوط به نشانه‌های بازبایی: بسیاری از افراد نشانه‌های کافی و درست برای بازبایی اطلاعات از حافظه ندارند. نشانه‌ها به دو صورت درونی و بیرونی تقسیم می‌شوند. نشانه‌های درونی همان نشانه‌های معنایی و نشانه‌های بیرونی نشانه‌های حسی و غیرمعنایی هستند.

۵۵- در موقعیت زیر، مشاور به کدام مرحله از حل مسئله رسیده است؟

«مریم مدتی است که در مطالعه مشکل پیدا کرده است. دائم از سر جایش بلند می‌شود و همچنین افکار متفرقه ذهنش را پر می‌کنند. مشاور به او توصیه می‌کند که تمام افکار را بنویسد؛ اما این روش مؤثر نبود و اکنون مشاور در حال تأمل است.»

- ۱) به کارگیری راه‌حل مناسب
- ۲) ارزیابی راه‌حل
- ۳) انتخاب راه‌حل جایگزین
- ۴) تشخیص مسئله و اصلاح راه‌حل

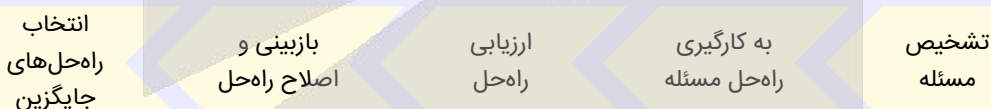
پاسخ: گزینه ۲

آسان - مراحل حل مسئله و عوامل مؤثر بر آن - کاربردی - ۱۱۰۵

در این عبارت، مسئله تشخیص داده شده و راه‌حل آن هم اجرا شده است. پس از نتیجه ندادن راه‌حل، وی به ارزیابی راه‌حل می‌پردازد تا دلیل کارآمد نبودن آن را مشخص کند.

ویژگی مسئله

مسئله دارای پنج مرحله است:

۵۶- پاسخ هریک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- ۱- انتخاب بهترین اولویت مربوط به کدام مفهوم است؟
- ۲- در کدام مفهوم فرد تنها یک راه برای طی کردن دارد؟
- ۳- حضرت علی (ع) شرط تصمیم‌گیری را چه می‌داند؟

- ۱) تصمیم‌گیری - حل مسئله - رسیدن به یقین
- ۲) حل مسئله - حل مسئله - رسیدن به یقین
- ۳) تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری - مشورت کردن با دیگران
- ۴) حل مسئله - تصمیم‌گیری - مشورت کردن با دیگران

پاسخ: گزینه ۱

متوسط - تعریف تصمیم‌گیری و انواع آن - خط به خط - ۱۱۰۶

بررسی موارد:

- تصمیم‌گیری نوعی حل مسئله است؛ چون تصمیم‌گیرندگان با این مسئله مواجه هستند که بهترین انتخاب چیست و فرد در تصمیم‌گیری باید بهترین اولویت را انتخاب کند.

- در حل مسئله فقط یک راه فرد را به حل مشکل می‌رساند.

- حضرت علی (ع) در حکمت ۲۷۴ نهج‌البلاغه می‌فرماید: «چون به یقین رسیدید، اقدام کنید.» ایشان شرط تصمیم‌گیری را رسیدن به یقین می‌داند.

تفاوت‌های تصمیم‌گیری و حل مسئله

تصمیم‌گیری	حل مسئله
۱ توجه به موضوع انتخاب‌ها	توجه به یافتن راه‌حل‌ها
۲ سروکار داشتن با اولویت‌ها	سرو کار داشتن با راه‌حل‌ها
۳ انتخاب مناسب‌ترین اولویت	انتخاب راه‌حل منتهی به حل مسئله

۵۷- کدام عبارت در خصوص «تصمیم‌گیری» درست است؟

- ۱) یکی از عالی‌ترین و پیچیده‌ترین فعالیت‌های شناختی است که در آن بهترین راه‌حل انتخاب می‌شود و سپس در جریان حل مسئله، بهترین اولویت اجرا می‌شود.
- ۲) اعتماد و اطمینان غیرواقعی و نامتناسب نسبت به توانمندی‌ها و امکانات خود، باعث می‌شود فرد نتواند به راه‌حل رسیدن به هدف، دسترسی پیدا کند.
- ۳) فرد با انتخاب‌ها و اولویت‌های مختلف روبه‌رو است و در فرایند آن، تعداد و ویژگی‌های اولویت‌ها، شناسایی و بررسی می‌شود.
- ۴) یک مهارت ثابت و یکنواخت بوده که هر فرد متناسب با توانایی‌ها و ویژگی‌های خود از آن برخوردار است.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - تعریف تصمیم‌گیری و انواع آن - خط به خط - ۱۱۰۶)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) در حل مسئله با راه‌حل روبه‌رو هستیم.
- ۲) عبارت «راه‌حل» نادرست است.
- ۴) تصمیم‌گیری مهارت ثابت و یکنواخت نیست.

تفاوت تصمیم‌گیری و حل مسئله

تصمیم‌گیری	حل مسئله
فرد باید بهترین را از میان انتخاب‌های مختلف برگزیند.	فرد باید راه‌حل مورد نظر خود را بازآفرینی کند.
فرد با اولویت‌ها سروکار دارد.	فرد با راه‌حل‌ها مواجه است.
هر اولوبیتی می‌تواند فرد را به نتیجه برساند.	فقط یک راه فرد را به حل مسئله می‌رساند.

۵۸- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- انگیزه‌های برخاسته از درون و پاداش بیرونی، دارای منبع تغذیه متفاوت اما شدت یکسان هستند.
 - اتحاد مردم توسط رهبر بزرگ با شعار «ما ملت بزرگ را، دوباره زنده می‌کنیم»، نمونه‌ای از اراده است.
 - تناسب هدف با انگیزه و تلاشی که قرار است بکنیم، از عواملی است که ما را در مسیر نگه می‌دارد.
 - نگرش‌های ما پس از شکل‌گیری در دوران مدرسه و خانواده، در دبیرستان بیشترین تغییر را دارند.
- (۱) نادرست - نادرست - درست - نادرست
 (۲) نادرست - نادرست - درست - درست
 (۳) نادرست - درست - نادرست - درست
 (۴) درست - نادرست - نادرست - نادرست

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - نگرش و مهم‌ترین عوامل آن - خط به خط - ۱۱۰۷)

بررسی موارد:

- انگیزه‌های درونی و بیرونی، هم از جهت منبع با هم فرق دارند و هم شدت. شدت هر انگیزه و هر کاری می‌تواند متفاوت باشد.

- اتحاد با شعار خاص اشاره به باورها و ارزش‌های خاصی دارد که تحت تأثیر باورها و نظام ارزشی فرد قرار دارد.
- به طور کلی انتخاب هدف مناسب ما را در مسیر نگر می‌دارد ولی هدف ما باید به حد کافی ارزشمند باشد و تلاش معقول و کافی برای آن بکنیم.
- نگرش‌ها در دوران تحصیل دانشگاهی امکان بیشترین تغییر را پیدا می‌کنند.

- ۵۹- هر یک از عبارات‌های زیر، به ترتیب، با کدام مفهوم، همخوانی بیشتری دارد؟
- علی ترافیک عصرگاهی شدید را موجب دیر رسیدن به تمرینات باشگاه می‌داند.
 - مینا (دختر بچه ۴ ساله) با دوستان خود در پارک محله، بازی و تفریح می‌کند.
 - معلم از دانش‌آموزان چرایی عدم حضور در مراسم صبحگاه مدرسه را سؤال می‌کند.
 - زهرا از بین دو رشته مورد علاقه، عکاسی را انتخاب کرده اما نسبت به آن تردید دارد.
- (۱) اسناد درونی - بازی گروهی - نگرش - تعارض گرایش - گرایش
 - (۲) نگرش - رشد اجتماعی - اسناد بیرونی - ناهماهنگی بعد از تصمیم
 - (۳) اسناد بیرونی - انگیزه درونی - انگیزش - ناهماهنگی بعد از تصمیم
 - (۴) ادراک کنترل - انگیزه بیرونی - اسناد درونی - ناهماهنگی شناختی

(متوسط - اسناد - مفهومی - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

- نسبت دادن دیر رسیدن به ترافیک: اسناد بیرونی
- عبارت سؤال دقیق نیست.
- چرایی مربوط به انگیزش است.
- احساس تردید پس از تصمیم‌گیری: ناهماهنگی بعد از تصمیم

- ۶۰- کدام عبارت در خصوص پیوستار سلامت، درست است؟
- (۱) عوامل روان‌شناختی در حفظ و ارتقای جایگاه افراد و عوامل جسمانی در کاهش جایگاه افراد، در پیوستار نقش دارند.
 - (۲) افرادی که در بخش میانی پیوستار قرار دارند، شیوه زندگی سالمی داشته و نیازی به تغییر در الگوهای رفتاری و شناختی ندارند.
 - (۳) پیشگیری، بیشتر در مورد افرادی که در سمت چپ و درمان، در مورد افرادی که در سمت راست پیوستار قرار دارند، مطرح می‌گردد.
 - (۴) جایگاه افراد در پیوستار را می‌توان براساس مجموعه الگوهای رفتاری - شناختی که در زندگی خود به کار می‌برند، تعیین نمود.

(متوسط - روان‌شناسی، سلامت، بیماری - خط به خط - ۱۱۰۸)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) عوامل روان‌شناختی تأثیر مثبت و منفی دارند؛ همین‌طور عوامل جسمانی
- (۲) بخش میانه نیاز به ارتقا دارد؛ به‌طور کلی فرد در هر قسمت از پیوستار نیاز به ارتقای سلامت دارد.
- (۳) گزینه برعکس نگارش شده است. سمت راست، سلامت و سمت چپ، بیماری و مرگ است.

پیوستار سلامت

سمت راست این نمودار، وضعیت سلامت کامل و سمت چپ آن، وضعیت مرگ را نشان می‌دهد، میانه این دو، درجات مختلفی از سلامتی دیده می‌شود؛ هرچه فرد درگیر بیماری‌های خطرناک و سبک زندگی ناسالم باشد، به سمت چپ نمودار نزدیک‌تر است و برعکس هر زمان که سبک زندگی سالم‌تری داشته باشد؛ یعنی به تغذیه و ورزش خود اهمیت بدهد و راه‌های مقابله با فشار روانی را نیز بلد باشد و درگیر بیماری‌های خطرناک نیز نباشد، به سمت راست نمودار یعنی وضعیت سلامت کامل نزدیک‌تر است.

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

عربی، زبان قرآن ۱
کل کتاب

بودجه بندی
این آزمون

این مبحث حدوداً ۷ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

■ ■ عَيْنِ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٦١ - ٦٧)

٦١- ﴿وَأَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾:

٢) و ما را بر گروه کافر یاری داد!
٤) و ما را بر گروه کافر یاری ده!

١) و ما را بر گروه کافران یاری ده!
٣) و ما را بر گروه کافران یاری داد!

(آسان - تمارین درس هشتم - خط به خط - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۴

و ما را بر گروه کافر یاری ده!

بررسی سایر گزینه ها:

«أَنْصُرْنَا: یاری بده» فعل امر است، نه ماضی ← رد گزینه های ۲ و ۳

«القوم الکافرین: گروه کافر» ترکیب «وصفی» است و «الکافرین» به عنوان «صفت» به شکل «مفرد» ترجمه می شود. ← رد گزینه های ۱ و ۳

نکته

اگر یک اسم «جمع»، نقش «صفت» داشته باشد، به شکل «مفرد» ترجمه می شود، ولی اگر نقش «مضاف الیه» داشته باشد، به همان شکل «جمع» ترجمه می شود.

علماء المسلمین: دانشمندان مسلمانان
مضاف الیه

مثال: العلماء المسلمون: دانشمندان مسلمان
صفت

٦٢- «كان طالب الصف الرابع يذهبون إلى المكتبة ثلاث أيام في الأسبوع و يبقون هناك تسع ساعات للمطالعة و الأبحاث العلمية المختلفة!»:

- ١) دانشجویان کلاس چهارم سه روز در هفته به کتابخانه می رفتند و نه ساعت آن جا برای مطالعه و پژوهش های علمی مختلف می ماندند!
- ٢) دانش آموزان چهار کلاس سه روز در هفته به کتابخانه می روند و هفت ساعت آن جا برای مطالعه و تحقیقات علمی گوناگون می ماندند!
- ٣) دانشجویان کلاس چهارم سه روز در هفته به کتابخانه می روند و نه ساعت آن جا برای مطالعه و پژوهش های علمی گوناگون می ماندند!
- ٤) دانش آموزان چهار کلاس سه روز در هفته به کتابخانه می رفتند و هفت ساعت آن جا برای مطالعه و تحقیقات علمی مختلف می ماندند!

(آسان - تمارین درس دوم - ترکیبی - ۱۰۰۲)

پاسخ: گزینه ۱

دانشجویان کلاس چهارم سه روز در هفته به کتابخانه می رفتند و نه ساعت آن جا برای مطالعه و پژوهش های علمی مختلف می ماندند!

بررسی سایر گزینه ها:

«كان ... يذهبون: می رفتند» طبق ساختار [كان + مضارع] به شکل «ماضی استمراری» ترجمه می شود، نه «مضارع». ← رد گزینه های ۲ و ۳
ضمناً فعل مضارع «يبقون» معطوف به فعل «يذهبون» است و مانند آن به شکل ماضی استمراری (می ماندند) ترجمه می شود. ← رد گزینه ۳
«الزابع» در ترکیب «الصف الرابع: کلاس چهارم» عدد «ترتیبی» است، نه «اصلی». ← رد گزینه های ۲ و ۴
«تسع: نه» ← رد گزینه های ۲ و ۴

توجه!

«سبع: هفت» را با «تسع: نه» اشتباه نگیرید.

۶۳- «حیرنا عمل هذا الدلفین كثيراً لأنه أنقذ أحد الأطفال من الغرق و أوصله إلى الشاطئ علی رغم ضغط الأمواج العالیة للماء!»:

- ۱) کار این دلفین ما را بسیار شگفت‌زده کرد، برای اینکه یکی از کودکان را از غرق شدن نجات داد و او را با وجود موج‌های بلند آب به ساحل رساند!
- ۲) از کار این دلفین شگفت‌زده شدیم، زیرا یکی از کودکان را از غرق شدن نجات داده بود و او را علی‌رغم موج‌های بلند آب به ساحل رسانده بود!
- ۳) کار این دلفین، ما را شگفت‌زده کرد، برای اینکه یکی از کودکان را از غرق شدن نجات داد و با او علی‌رغم موج‌های بلند آب به ساحل رسید!
- ۴) از کار این دلفین بسیار شگفت‌زده شدیم، زیرا یکی از کودکان را از غرق شدن نجات داده بود و او را با وجود موج‌های آب که بلند بودند به ساحل رسانده بود!

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - متن درس هشتم - ترکیبی - ۱۰۰۸)

کار این دلفین ما را بسیار شگفت‌زده کرد، برای اینکه یکی از کودکان را از غرق شدن نجات داد و او را با وجود موج‌های بلند آب به ساحل رساند!

بررسی سایر گزینه‌ها:

«حیرنا: ما را شگفت‌زده کرد» متعدی و معلوم است، ضمناً ضمیر «نا» نقش «مفعول» را دارد. ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

نکته

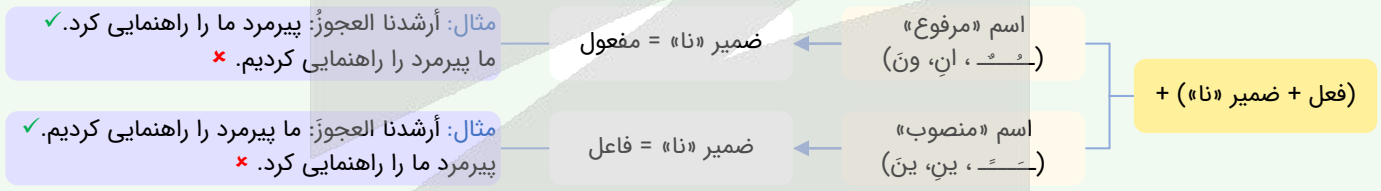
می‌دانیم ضمیر «نا» جزء ضمایی است که نقش آن در جمله می‌تواند هم «فاعل» باشد و هم «مفعول». برای تشخیص این موضوع ابتدا ساختار [فعل + ضمیر «نا»] را در نظر بگیرید و سپس به دو نکته زیر دقت کنید:

۱. اگر حرکت حرف قبل از ضمیر «نا»، که متعلق به فعل است، فتحه (ـَ) باشد، نقش ضمیر «نا» قطعاً مفعول است، نه فاعل.

توجه: پس در این حالت فعل نباید به‌گونه‌ای ترجمه شود که «اول‌شخص جمع» (ما) انجام‌دهنده یا فاعل است.

مثال: أكرمنا المعلم: معلم ما را گرامی داشت. ✓ ما معلم را گرامی داشتیم. ✗

۲. اگر بعد از این ساختار یک «اسم» بیاید، حرکت این اسم در تعیین نقش ضمیر «نا» تعیین‌کننده است؛ به نمودار زیر دقت کنید:

«کثیراً: بسیار» در گزینه‌های (۲) و (۳) ترجمه نشده.

«أنقذ: نجات داد» ماضی ساده است، نه بعید. ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

«أوصل: رساند» ماضی ساده است، نه بعید. ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

ضمناً در گزینه (۳) به درستی ترجمه نشده.

نکته: به تشابه دو فعل زیر و تفاوتشان در ترجمه دقت کنید:

شماره	«ماضی»	«مضارع»
۱	«وَصَلَ: رسید»	«يَصِلُ: می‌رسد»
۲	«أَوْصَلَ: رساند»	«يُؤْصِلُ: می‌رساند»

«الأمواج العالیة: موج‌های بلند» ترکیب «وصفی» است و «العالیة» نقش «صفت» را دارد که نباید به شکل «جمله» ترجمه شود. ← رد گزینه ۴

۶۴- عین الصحیح:

- ۱) في أيام الربيع نَشاهد الأشجارَ المخضرة في الحدائق! در روزهای بهار درختان سرسبز در باغمان مشاهده می‌شوند!
- ۲) قامَ ذلك الشرطيُّ بتفتيش حقائق كثير من العُمال! آن پلیس به بازرسی چمدان‌های بسیاری از مسافران برخاست!
- ۳) ما أكثرَ عمرَ هذه الشجرة؛ كأنها تعلم أسرار الطبيعة! عمر این درخت بسیار است؛ گویی او رازهای طبیعت را می‌دانست!
- ۴) المؤمن يجتنب أيَّ إساءةٍ لأنَّ هذه رسالة الإسلام! مؤمن از هرگونه بدی ای دوری می‌کند، زیرا این رسالت اسلام است!

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «نُشاهد: مشاهده می‌کنیم» از صیغۀ «متکلم» است، نه «غایب»؛ ضمناً معلوم و متعدی است («الأشجار» با حرکت «فتحه») (ع-)
منصوب شده و مفعول است.)، همچنین «الحدائق: باغ‌ها» جمع است و ضمیر ندارد.

۲) «قام ب: پرداخت، اقدام کرد»

نکته: به تشابه دو فعل زیر و تفاوتشان در ترجمه دقت کنید:

شماره	«ماضی»	«مضارع»
۱	«قام: ایستاد، برخاست»	«يَقُومُ: می‌ایستد، برمی‌خیزد»
۲	«قام ب: به ... پرداخت (اقدام کرد)»	«يَقُومُ ب: به ... می‌پردازد (اقدام می‌کند)»

۳) «ما أكثر عُمرَ هذه الشجرة: عمر این درخت چه بسیار است.»

نکته

ساختار **إِذَا فَعَلَ + اسْمِي** که انتهایش «فتحه» (ب) باشد بیانگر «تعجب» است و در ترجمه‌اش از «چه، چقدر ...» استفاده می‌شود.
مثال: ما أحسن تعاون الناس في المجتمع: همکاری مردم در جامعه چه (چقدر) نیکوست.

«تعلم: می‌داند» مضارع است، نه ماضی.

۶۵- عَيْنُ الصَّحِيح:

- ۱) سَأَلَنِي صَدِيقِي: هَلْ تُصَدِّقُ أَنَّ الْكَلْبَ يَقْدِرُ عَلَى سَمَاعِ هَذِهِ الْأَصْوَاتِ! از دوستم پرسیدم: آیا راست می‌گویی که سگ می‌تواند این صداها را بشنود!
- ۲) هُنَاكَ أَمَاكِنٌ كَثِيرَةٌ فِي بِلَادِنَا تَمْتَلِكُهَا الدَّوْلَةُ وَيَنْتَفِعُ بِهَا جَمِيعُ النَّاسِ! آن‌جا مکان‌های بسیاری در کشورمان است که دولت مالکش است و به همه مردم سود می‌رساند!
- ۳) لِلْبَطِّ عُدَّةٌ بِالْقُرْبِ مِنْ دَنْبِهَا تُسَبِّبُ أَنْ لَا يُؤَثِّرَ الْمَاءُ عَلَى جِسْمِهَا أَبَدًا! اردک غده‌ای نزدیک دمش دارد که باعث می‌شود بدنش هرگز تحت تأثیر آب قرار نگیرد!
- ۴) تُبْنِي هَذِهِ الْبُيُوتَ الْجَمِيلَةَ فِي الْمَنَاطِقِ الرَّيْفِيَّةِ لَجَذْبِ السَّائِحِينَ! این خانه‌های زیبا را در مناطق روستایی برای جذب گردشگران می‌سازند!

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «سألني» در اصل از «سأل + نون وقایه + ضمیر ی متکلم وحده» تشکیل شده؛ بنابراین نقش ضمیر «ی» مفعول است.
ترجمه صحیح: «سألني: از من پرسید»

نکته

در ساختار **فَعَلَ + نون وقایه + ضمیر «ی» متکلم وحده** نقش ضمیر «ی» مفعول است و به شکل «مَن رَأَى، مَرَأَى، مِنْ» ترجمه می‌شود.
مثال: شاهدني: مَن رَأَى (مرا) دید. يُسَاعِدُنِي: به من کمک می‌کند، مَرَأَى یاری می‌کند. شَكَرَنِي: از من تشکر کرد.

ضمناً «تُصَدِّقُ: باور می‌کنی» به درستی ترجمه نشده.

نکته: به تشابه فعل‌های زیر و تفاوتشان در ترجمه دقت کنید:

شماره	«ماضی»	«مضارع»
۱	«صَدَّقُ: راست گفت»	«يُصَدِّقُ: راست می‌گوید»
۲	«صَدَّقُ: باور کرد»	«يُصَدِّقُ: باور می‌کند»

۲) «هناك: وجود دارد»

نکته

«هناك» در ساختار [هناك + اسم، در ابتدای جمله] به شکل «است، هست یا وجود دارد» ترجمه می‌شود؛ بنابراین حواستان باشد در این ساختار به شکل «آن‌جا» ترجمه نشود!

مثال: هناك نفايات في البحيرة: زباله‌هایی در دریاچه هست. (وجود دارد) ✓
آن‌جا زباله‌هایی در دریاچه وجود دارد. * ❌

ضمناً «ینتفعُ: سود می‌برند» به درستی ترجمه نشده.

نکته: به تشابه دو فعل زیر و تفاوتشان در ترجمه دقت کنید:

شماره	«ماضی»	«مضارع»
۱	«نَفَعُ: سود رساند»	«يَنْفَعُ: سود می‌رساند»
۲	«إِنْتَفَعُ: سود برد»	«يَنْتَفَعُ: سود می‌برد»

ف (تَبْنِي: ساخته می‌شود) مجهول است، نه معلوم.

نکته: فعل مضارعی که با «بُ» شروع می‌شود، دو حالت دارد:

۱) انتهای آن «ی» (بدون دو نقطه زیرش) باشد ← «مجهول» است.

۲) انتهای آن «ی» (با دو نقطه زیرش) باشد ← «معلوم» است.

مثال: يُعْطَى: داده می‌شود (مجهول) ← يُعْطِي: می‌دهد (معلوم)

۶۶- «آیا می‌دانید که هشتاد درصد از موجودات جهان از حشرات هستند؟!»: هل...

۱) تَعْلَمَنَّ أَنَّ ثَمَانِينَ بِالمِئَةِ مِنَ المَوْجُودَاتِ العَالَمِ الحِشْرَاتِ؟! (1)

۲) تَعْلَمِينَ أَنَّ ثَمَانِينَ فِي المِئَةِ مِنَ مَوْجُودَاتِ فِي العَالَمِ مِنَ الحِشْرَاتِ؟! (2)

۳) تَعْلَمَنَّ أَنَّ ثَمَانِينَ بِالمِئَةِ مِنَ مَوْجُودَاتِ العَالَمِ مِنَ الحِشْرَاتِ؟! (3)

۴) تَعْلَمِينَ أَنَّ ثَمَانِينَ فِي المِئَةِ مِنَ مَوْجُودَاتِ هَذَا العَالَمِ الحِشْرَاتِ؟! (4)

(متوسط - تمرین درس اول - ترکیبی - ۱۰۰)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

(می‌دانید: تعلمن) جمع است، نه مفرد. ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

نکته

«ین» انتهای «اسم» (که علامت «جمع» بودن همان اسم است) را با «ین» در انتهای «فعل مضارع» اشتباه نگیر؛ یعنی چی؟ خوب دقت کن: علامت «ین» در انتهای فعل «مضارع» در ساختار [«ت» + فعل مضارع + «ین»] نشانه این است که این فعل از صیغه «للمخاطبة = مفرد مؤنث مخاطب (أنت)» می‌باشد؛ بنابراین باید به شکل «مفرد» ترجمه شود، نه «جمع».

مثال: هل تشاهدین: آیا می‌بینی ✓
آیا می‌بینید * ❌

بنابراین «تعلمین» از صیغه «مفرد مؤنث مخاطب» است و جمع نیست.

«موجودات جهان: موجودات العالم» ترکیب اضافی است و «موجودات» به عنوان «مُضَاف» نباید «ال» بگیرد. ← رد گزینه ۱

ضمناً «فی: در» و «هذا: این» در تعریف آن اضافی است. ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

«از: مِن» در گزینه‌های (۱) و (۴) تعریف نشده است.

۶۷- عَيْنُ الخَطَأِ فِي المَفْهُومِ:

۱) العَالَمُ بِلا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلا ثَمَرٍ! سعدیا گر چه سخندان و مصالح‌گویی

۲) سَكُوتُ اللُّسَانِ سَلَامَةُ الإِنْسَانِ!؛ روزبان را در دهان محبوس دار

۳) مَنْ زَرَعَ العُدْوَانَ حَصَدَ الحُسْرَانَ!؛ درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد

۴) النَّاسُ نِيَامُ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا!؛ دیگر سخن از غفلت ایام چه سود

به عمل کار برآید به سخندانی نیست!

وز خلایق خویش را مایوس دار!

نهال دشمنی برکن که رنج بی‌شمار آرد!

آن دم که طعام شکم گور شدم!

(دشوار - تمارین درس سوم - ترکیبی - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۴

عبارت این گزینه با توجه به ترجمه‌اش (مردم خفتگان اند، آنگاه که بمیرند، هوشیار می‌شوند.) با بیت مقابل خود ارتباطی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) «عالم بدون عمل مانند درخت بدون میوه است.»
- ۲) «سکوت زبان، سلامت انسان است.»
- ۳) «هرکسی دشمنی بکارد، زیان درو می‌کند.»

■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٦٨ - ٧١) بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ:

إنَّ إيرانَ مِنَ الدُّوَلِ الجَمِيلَةِ وَ مَشهُورَةَ بِالكَثِيرِ مِنَ المَنَاطِقِ الخَلَابَةِ وَ المَعَالِمِ التَّارِيخِيَّةِ وَ التَّقَافِيَّةِ. فِيهَا صِنَاعَاتٌ يَدَوِيَّةٌ تَجَذِبُ السَّائِحِينَ مِنَ كُلِّ العَالَمِ. بِلَادُنَا غَنِيَّةٌ بِالنَّفْطِ وَ الغازِ وَ هِيَ تُصَدِّرُ قِسْمًا مِنْهُمَا إِلَى البُلْدَانِ الصَّنَاعِيَّةِ. لِإيرانِ تِجَارِبٌ كَثِيرَةٌ فِي صِنَاعَةِ نَقْلِ النَّفْطِ عَبْرَ الأَنْبِيابِ وَ هِيَ مِنَ أَكْبَرِ الدُّوَلِ المَصْدِرَةِ لِلنَّفْطِ وَ أَنْجَحَهَا فِي مَدِّ حُطُوطِ الأَنْبِيابِ وَ صِيَانَتِهَا مِنَ أَمَاكِنِ الإِتِنَاجِ إِلَى أَمَاكِنِ الاستِهْلَاكِ. تَحْصُلُ إيرانُ عَلَى ثَرْوَةٍ عَظِيمَةٍ مِنَ النَّفْطِ وَلَكِنَّهَا تَسْتَطِيعُ أَنْ تَكْسِبَ ثَرْوَةً كَثِيرَةً مِنَ السِّيَاحَةِ أَيْضًا. سَجَلَتِ مُنْظَمَةُ اليُونِسْكَو مَدُنًا وَ مَنَاطِقَ تَقَافِيَّةً وَ تَارِيخِيَّةً إِيْرَانِيَّةً فِي قَائِمَةِ التُّرَاثِ العَالَمِيِّ وَ هَذَا العَمَلُ يَجَذِبُ كَثِيرًا مِنَ السَّائِحِينَ إِلَى إيرانِ.

ترجمه متن

همانا ایران از کشورهای زیباست و به بسیاری از مناطق جذاب و آثار تاریخی و فرهنگی مشهور است. در ایران صنایع دستی وجود دارد که گردشگران را از تمام جهان جذب می‌کند. کشور ما سرشار از نفت و گاز است و بخشی از آن دو را به کشورهای صنعتی صادر می‌کند. ایران تجربه‌های زیادی در صنعت انتقال نفت از طریق لوله‌ها دارد. آن از بزرگترین کشورهای صادرکننده نفت و موفق‌ترین آن‌ها در کشیدن خطوط لوله‌ها و حفظ و نگهداری آن از مکان‌های تولید تا مکان‌های مصرف است. ایران به ثروت بزرگی از طریق نفت دست می‌یابد، ولی می‌تواند ثروت زیادی را از گردشگری نیز کسب کند. سازمان یونسکو شهرها و مناطق فرهنگی و تاریخی ایرانی را در لیست میراث جهانی ثبت کرده است و این کار بسیاری از گردشگران را به ایران جذب می‌کند.

-٦٨- عَيِّن الخَطَأَ حَسَبَ النَّصِّ:

- ١) توجَدُ فِي إيرانِ صِنَاعَاتٌ يَدَوِيَّةٌ!
- ٢) إيرانُ تُصَدِّرُ كُلَّ النَّفْطِ وَ الغازِ إِلَى البُلْدَانِ الصَّنَاعِيَّةِ!
- ٣) قَامَتِ مُنْظَمَةُ اليُونِسْكَو بِتَسْجِيلِ مَدُنٍ وَ مَنَاطِقٍ فِي قَائِمَةِ التُّرَاثِ العَالَمِيِّ!
- ٤) يُجَذِبُ كَثِيرٌ مِنَ السَّائِحِينَ بِسَبَبِ تَسْجِيلِ بَعْضِ مَنَاطِقِ إيرانِ فِي قَائِمَةِ التُّرَاثِ العَالَمِيِّ!

(آسان - متن درس ششم - مفهومی - ۱۰۰۶)

پاسخ: گزینه ۲

ایران تمام نفت و گاز را به کشورهای صنعتی صادر می‌کند. (صحیح نیست؛ زیرا در متن گفته شده قسمتی از این دورا صادر می‌کند.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) در ایران صنایع دستی وجود دارد. (مطابق متن صحیح است.)
- ۳) سازمان یونسکو به ثبت شهرها و مناطقی در لیست میراث جهانی اقدام کرد. (مطابق متن صحیح است.)
- ۴) بسیاری از گردشگران به علت ثبت برخی مناطق ایران در لیست میراث جهانی جذب می‌شوند. (مطابق متن صحیح است.)

-٦٩- عَيِّن سؤَالَ لَيْسَ جَوَابَهُ فِي النَّصِّ:

- ١) بِمَاذَا إيرانُ مَشهُورَةٌ؟
- ٢) فِي أَيِّ شَيْءٍ لِإيرانِ تِجَارِبٌ كَثِيرَةٌ؟
- ٣) هَلْ يُمَكِّنُ لِإيرانِ أَنْ تَحْصُلَ عَلَى ثَرْوَةٍ مِنَ السِّيَاحَةِ؟
- ٤) لِمَ سَجَلَتِ مُنْظَمَةُ اليُونِسْكَو بَعْضَ مَدُنٍ وَ مَنَاطِقٍ فِي إيرانِ فِي قَائِمَةِ التُّرَاثِ العَالَمِيِّ؟

پاسخ: گزینه ۴

(آسان - متن درس ششم - مفهومی - ۱۰۰۶)

چرا سازمان یونسکو برخی شهرها و مناطق ایران را در لیست میراث جهانی ثبت کرد؟ (به این سؤال در متن پاسخی داده نشده است.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) ایران به چه چیزی مشهور است؟ (پاسخ این سؤال در متن موجود است: «مشهورة بالكثير من المناطق الحَلَابَة وَ المَعَالِم التَّارِيخِيَّة وَ الثَّقَافِيَّة.»)
- ۲) ایران در چه چیزی تجربه‌های بسیاری دارد؟ (پاسخ این سؤال در متن موجود است: «في صِنَاعَة نَقْلِ الثَّقَط عَبْرَ الأَنْبِيَب.»)
- ۳) آیا برای ایران امکان دارد که به ثروتی از طریق گردشگری دست یابد؟ (پاسخ این سؤال در متن موجود است: «تَسْتَطِيعُ أَنْ تَكْسِبَ ثَرَوَةً كَثِيرَةً مِنَ السِّيَاحَةِ أَيْضاً.»)

■ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي نَوْعِيَةِ الكَلِمَتَيْنِ وَ مَحَلِّهِمَا الإِعْرَابِيَّ (٧٠ وَ ٧١)
۷۰- «نُصَدِّرُ»:

- ۱) فعل مضارع - للمفرد المؤنث الغائب - مزيد ثلاثي (من باب تفعيل) - معلوم - متعدّد / خبر
 ۲) فعل - مزيد ثلاثي (من باب تفعّل) - مضارع للمفرد المؤنث الغائب - معلوم - لازم / خبر و مبتدؤه «هي»
 ۳) فعل مضارع - مزيد ثلاثي (من باب تفعيل) - للمفرد المؤنث الغائب - مجهول - متعدّد / خبر
 ۴) فعل - مزيد ثلاثي (من باب تفعّل) - معلوم - متعدّد - للمفرد المذكر المخاطب / خبر و مبتدؤه «هي» و مبني

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - معلوم و مجهول - ترکیبی - ۱۰۰۷)

فعل مضارع - للمفرد المؤنث الغائب - مزيد ثلاثي (من باب تفعيل) - معلوم - متعدّد / خبر

بررسی سایر گزینه‌ها:

این فعل از باب تفعیل می‌باشد. ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

همچنین متعدی است و «قسماً» مفعول آن است. ← رد گزینه ۲

این فعل معلوم می‌باشد. ← رد گزینه ۳

این فعل در صیغه مفرد مؤنث غایب است. ← رد گزینه ۴

وقتی پس از یک فعل اسم منصوبی می‌آید، آن فعل به احتمال بسیار بالا معلوم است.

۷۱- «الإنتاج»:

- ۱) اسم - مفرد - مؤنث - معرب - علی وزن «افتعال» / مضاف‌إلیه و مجرور
 ۲) جمع مکسر - معرب - مذکر - مصدر علی وزن «انفعال» / مضاف‌إلیه و مضافه «أماكن»
 ۳) اسم - مفرد - مذکر - معرب - مصدر علی وزن «إفعال» / مضاف‌إلیه و مجرور بالكسرة
 ۴) اسم - مذکر - معرب - جمع سالم للمؤنث - علی وزن «إفعال» / مضاف‌إلیه و مجرور بالكسرة

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - ثلاثی مزيد - ترکیبی - ۱۰۰۴)

اسم - مفرد - مذکر - معرب - مصدر علی وزن «إفعال» / مضاف‌إلیه و مجرور بالكسرة

بررسی سایر گزینه‌ها:

این اسم مذکر است. ← رد گزینه ۱

این اسم بر وزن «إفعال» است. ← رد گزینه‌های ۱ و ۲

این اسم مفرد است. ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (٧٢ - ٧٥)

٧٢- عین الخطأ في ضبط حركات الكلمات المعينة:

- (١) حُمِسَ سُكَّانُ الْعَالَمِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ!
 (٢) كَانَتْ سُمِّيَّةٌ بِانْتِظَارِ وَالِدَتِهَا!
 (٣) حَيَّرَتْ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ النَّاسَ!
 (٤) يَسْتَخْرِجُ الْإِنْسَانُ النَّفْطَ!

پاسخ: گزینه ١

(آسان - متن درس هفتم - خط به خط - ١٠٧)

بررسی موارد نادرست:

«المُسْلِمِينَ» صورت صحیح این واژه است؛ زیرا اسم جمع مذکر سالم است و باید پایش «ین» بگیرد.

٧٣- عین فعلاً مصدره على وزن «مفاعلة»:

- (١) هِيَ صَدَّرَتْ قِسْماً مِنَ النَّفْطِ!
 (٢) يُشَاهِدُ النَّاسُ غَيْمَةً سَوْدَاءَ!
 (٣) يَنْتَفِعُ بِهَا النَّاسُ جَمِيعاً!
 (٤) تُسْتَخْدَمُ آلَاتٌ لِتَقْلِيلِ الضَّغْطِ!

پاسخ: گزینه ٢

(متوسط - ثلاثی مزید - خط به خط - ١٠٤)

«يُشَاهِدُ» مضارع باب «مفاعلة» است؛ پس مصدرش بر وزن «مفاعلة» است.

بررسی سایر گزینه ها:

- ١ «صَدَّرَتْ» ماضی باب «تفعیل» است؛ پس مصدرش بر وزن «تفعیل» است.
 ٣ «يَنْتَفِعُ» مضارع باب «افتعال» است؛ پس مصدرش بر وزن «افتعال» است.
 ٤ «تُسْتَخْدَمُ» مضارع باب «استفعال» است؛ پس مصدرش بر وزن «استفعال» است.

٧٤- عین الصحيح في تعيين «مفعول»:

- (١) يَأْخُذُ النَّاسُ الْأَسْمَاكَ لِطَبْخِهَا!
 (٢) الْإِسْلَامُ يَحْتَرِمُ الْأَدْيَانَ الْإِلَهِيَّةَ!
 (٣) هُمْ شَاهَدُوا الْمَصَابِيحَ فِي الْبَحْرِ!
 (٤) أَرْسَلَ الْعُلَمَاءُ قَرِيقاً لِيَزَارَةَ الْمَكَانَ!

پاسخ: گزینه ٣

(دشوار - جمله فعلیه و اسمیه - خط به خط - ١٠٥)

«المصابيح»: مفعول

بررسی سایر گزینه ها:

- ١ «الناس»: فاعل
 ٢ «الإسلام»: مبتدا
 ٤ «العلماء»: فاعل

ارتباط نقش و اعراب

مخصوص نقش های ...	علامت			اعراب نقش
	در اسم جمع مذکر سالم	در اسم مثنی	حالت کلی	
مبتدا - خبر - فاعل - نائب فاعل - صفت	«ون» مُؤْمِنُونَ مرفوع به واو	«ان» مُؤْمِنَانِ مرفوع به الف	«ف، ـ» الْمُؤْمِنُ / الْمُؤْمِنُ مرفوع به ضمه	مرفوع مثال
	«ین» مُؤْمِنِينَ منصوب به یاء	«ین» مُؤْمِنَيْنِ منصوب به یاء	«ف، ـ» الْمُؤْمِنُ / مُؤْمِناً منصوب به فتحه	منصوب مثال
مضاف إليه - مجرور به حرف جرّ - صفت	«ین» مُؤْمِنِينَ مجرور به یاء	«ین» مُؤْمِنَيْنِ مجرور به یاء	«ف، ـ» الْمُؤْمِنِ / مُؤْمِینِ مجرور به کسره	مجرور مثال

مفهوم جدول بالا این است که اگر اسم مُعربی نقش‌های دسته اول (مرفوع) را بپذیرد، حتماً باید انتهای آن یکی از چهار علامت رفع را بگیرد. مثلاً اگر اسم مُعربی مبتدا یا فاعل شود، حتماً باید انتهای آن یکی از چهار علامت «**ـُ**»، «**ـِ**»، «**ـِ**»، «**ـِ**» را بگیرد. بنابراین، توجه به علامت انتهای اسامی معرب در تعیین محلّ اعرابی بسیار کمک کننده است.

آقا چرا صفت توی همه دسته‌ها اومد؟!

چون «صفت» می‌تونه هر کدوم از علامت‌های بالا رو بگیره و تو این حرکت وابسته به موصوفشه. اگر موصوفش از دسته اول حرکتی رو گرفته بود، صفت هم از همون دسته حرکت می‌گیره (یا دقیقاً همون حرکت موصوف یا به علامت دیگه از اون دسته). همچنین برای دسته دوم و سوم. مثال‌های پایینو ببین:

- «الطَّلَابُ الْمُجْتَهِدُونَ مَحْبُوبُونَ عِنْدَ الْمُعَلِّمِينَ: دانش‌آموزان کوشا نزد معلمان محبوبند»
در جمله بالا، «الْمُجْتَهِدُونَ» صفت برای «الطَّلَابُ» است و چون موصوف، مرفوع شده؛ صفت نیز مرفوع شده است. اما با توجه به اینکه صفت جمع مذکر سالم و موصوف جمع مکسر است، علامت‌های رفع این دو مانند یکدیگر نیست.
- «ما قَسَمَ اللهُ شَيْئاً أَفْضَلَ مِنَ الْعَقْلِ لِلْعِبَادِ: خداوند چیزی بهتر از عقل برای بندگان تقسیم نکرد»
در جمله بالا «أَفْضَلَ» صفت برای «شَيْئاً» می‌باشد و هر دو منصوب هستند، اما علامت نصب آن دو مانند یکدیگر نیست.
- «... يَنْبَغُ ضَوْؤُهَا مِنَ الْأَشْمَاكِ الْمُضِيئَةِ: ... نورشان از ماهی‌های نورانی فرستاده می‌شود»
در جمله بالا «الْمُضِيئَةِ» صفت برای «الْأَشْمَاكِ» است و چون موصوف، مجرور شده؛ صفت نیز مجرور شده است و علامت جر هر دو مانند یکدیگر است.

۷۵- عَيْن ما فيه الجار و المجرور:

(۱) يُؤَكِّدُ الْقِرْآنَ عَلَى حُرِّيَّةِ الْعَقِيدَةِ!

(۳) يَحْفَرُ عُمَالُ هَذِهِ الْمَرْعَةِ بئراً!

(۲) أَيْمَنُ أَنْ تَرَى مَطَرَ السَّمَكِ؟

(۴) جَمَالُ الْعِلْمِ نَشْرَةٌ!

(متوسط - جار و مجرور - خط به خط - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۱

«عَلَى حُرِّيَّةِ» در این گزینه جار و مجرور است.

دقت کنید که ...

- «أَنْ» در گزینه ۲ حرف جر نیست.
- «عَنْ» که حرف جر است را با «أَنْ» اشتباه نگیرید.

بودجه‌بندی
این آزمونمباحث کل کتاب تاریخ (۱)
صفحه‌های ۱ تا ۱۵۲سهم در
کنکور

درس‌های اول تا شانزدهم مجموعاً ۳ الی ۵ تست از ۱۳ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

۷۶- کدام موارد درباره شیوه کار تاریخ‌نگاری هرودت، درست است؟

- الف - نتوانسته از انگیزه‌ها و جهت‌گیری‌های خود نسبت به برخی موضوعات جلوگیری کند.
 ب - وی با استفاده از تجربیات و دستاوردهای فلسفه و ادبیات، تاریخ‌نگاری را ارتقاء بخشید.
 ج - به تأثیر جغرافیا بر تاریخ و رویدادهای تاریخی توجه خاصی نشان داده است.
 د - وی در گزارش روایت‌های خود، از منابع و اسناد دولتی بهره‌مند بوده است.
- ۱) «الف» و «ب» ۲) «ج» و «د» ۳) «الف» و «ج» ۴) «ب» و «د»

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - تاریخ و تاریخ‌نگاری - مفهومی - ۱۰۰)

بررسی موارد:

- الف) دقیقاً درست است! در بخش عمده کتاب تاریخ خود پیرامون شرح جنگ‌های ایران و یونان، وی دچار غرض‌ورزی شده است.
- ب) مورخان پس از وی این کار را کردند؛ زیرا رواج ادبیات و فلسفه، تأثیر مهمی بر شکوفایی و گسترش علم تاریخ در یونان باستان داشته نه در ظهور آن.
- ج) در درس دوم می‌خوانیم که تأثیر پدیده‌های طبیعی در شکل دادن به رویدادها و تحولات تاریخی از دیرباز مورد توجه مورخان بوده است؛ برای مثال هرودت مورخ مشهور یونانی به منظور نگارش کتاب خود به مصر، فینیقیه و جاهای دیگر سفر و شرایط طبیعی و اقلیمی آن سرزمین‌ها را بررسی کرده است.
- د) مربوط به مورخان مسلمان است.

تاریخ‌نگاری هرودت

هرودت مورخ مشهور یونانی به منظور نگارش کتاب تاریخ خود به مصر و فینیقیه و جاهای دیگر سفر و شرایط طبیعی و اقلیمی را بررسی کرده است. تاریخ‌نگاری در مفهوم کامل آن، از قرن پنجم پیش از میلاد در یونان باستان و با ظهور هرودت که «پدر تاریخ» لقب گرفت، آغاز شد. کتاب تاریخ او که بیشتر مطالب آن شرح جنگ‌های یونان و ایران است، کهن‌ترین و کامل‌ترین کتاب تاریخی به‌جامانده از عصر باستان است. هرودت در گزارش رویدادهای مربوط به ایران، خواسته و ناخواسته، دچار لغزش و گاه غرض‌ورزی‌هایی شده است. پس از هرودت، دیگر نویسندگان یونانی و سپس رومی، راهی را که او آغاز کننده آن بود، ادامه دادند و فن تاریخ‌نویسی را تکامل بخشیدند. از این مورخان، آثار برجسته تاریخی به‌جامانده است.

۷۷- کدام گزینه درباره مفهوم خط زمان درست است؟

- ۱) ابزاری است که سبب می‌شود تا محقق بتواند ارتباط تاریخ و جغرافیا را به خوبی درک کند.
 ۲) نوعی گاه‌شماری است که از طریق آن می‌توان محدوده زمانی هر حکومت تاریخی را مشخص کرد.
 ۳) وسیله‌ای است که از طریق آن می‌توان ترتیب علت - معلولی رویدادهای پیش از تاریخ را بررسی کرد.
 ۴) نموداری است که به وسیله آن می‌توان رویدادهای یک دوره را به ترتیب زمان وقوع آن‌ها بر روی نمودار نشان داد.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - تاریخ؛ زمان و مکان - خط به خط - ۱۰۰)

در نظر داشته باشید که نظم و ترتیب رویدادها که به آن «گاه‌شماری یا کروئولوژی» می‌گویند، در مطالعه و پژوهش تاریخ، اهمیت فراوانی دارد. خط زمان، نموداری است که به وسیله آن می‌توان رویدادهای یک دوره یا دوران‌های مختلف تاریخی را به ترتیب زمان وقوع آن‌ها بر روی نمودار نشان داد.

مشاوره

مفاهیم تاریخی، مثل تاریخ‌شناسی، منبع‌شناسی و ... از اساسی‌ترین مباحث هستند و باید اول اونا را بلد باشید تا بتوانید یک رویداد تاریخی رو همراه با تمام حواشیش درک کنید.

استراتژی

اگر فقط بلد باشی که خط زمان، چه شکلیه و به چه صورت ارائه می‌شه، کار تمومه و به پاسخ میرسی.

۷۸- در کدام گزینه، زمان وقوع رویدادهای تاریخی زیر، به درستی مقایسه شده است؟

- الف - گسترش قلمرو آشوکا به سرتاسر هند
 ب - شورش چندراگوپتا بر ضد یونانیان
 ج - تصرف شمال غرب هند توسط داریوش هخامنشی
 د - بنیان‌گذاری سلسله موريا
- ۱) «د» قبل از «ج» و بعد از «ب» رخ داده است.
 ۲) «الف» قبل از «ب» و بعد از «ج» رخ داده است.
 ۳) «ج» قبل از «ب» و بعد از «الف» روی داده است.
 ۴) «ب» قبل از «الف» و بعد از «ج» روی داده است.

(متوسط - هند و چین - مفهومی - ۱۰۰۵)

پاسخ: گزینه ۴

ترتیب زمانی رویدادها به این صورت است: «ج» ← «ب» ← «د» ← «الف».

سلسله‌های پادشاهی هند

- ۱ داریوش بزرگ، پادشاه هخامنشی، قسمت‌هایی از شمال غرب هند را فتح کرد.
- ۲ اسکندر مقدونی پس از برانداختن حکومت هخامنشیان، بخش‌های وسیعی از هند را فتح کرد.
- ۳ پس از مرگ اسکندر، چندراگوپتا بر ضد یونانیان شورش کرد و سلسله موريا را بنیان گذاشت.
- ۴ حکومت موريا در زمان آشوکا به اوج قدرت رسید.
- ۵ آشوکا قلمرو خود را به سرتاسر هند «به‌جز قسمت‌های جنوبی» گسترش داد.
- ۶ پس از آشوکا، حکومت موريا ضعیف شد و سلسله گوپتا بر سر کار آمد.

۷۹- در یک موقعیت فرضی، در مورد مورخی که در قرن ششم قبل از میلاد می‌زیسته است، کدام گزینه درست است؟

- ۱) او شاهد تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی با مرکزیت روم غربی بود.
 ۲) این مورخ هم‌زمان با رواج مردم‌سالاری در یونان به ویژه آتن به سر می‌برده است.
 ۳) او شاهد ظهور فیلسوفان بزرگی مانند سقراط، افلاطون و ارسطو در یونان بوده است.
 ۴) وی در دوره‌ای به سر می‌برده که جنگ‌های پلوپونزی میان دولت شهرهای آتن و اسپارت در گرفته بود.

(متوسط - یونان و روم - خط به خط - ۱۰۰۶)

پاسخ: گزینه ۲

در قرن‌های ششم و پنجم قبل از میلاد، نوعی مردم‌سالاری در یونان و به‌ویژه در دولت‌شهر آتن شکل گرفت که با نظام‌های مردم‌سالاری امروزی متفاوت بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

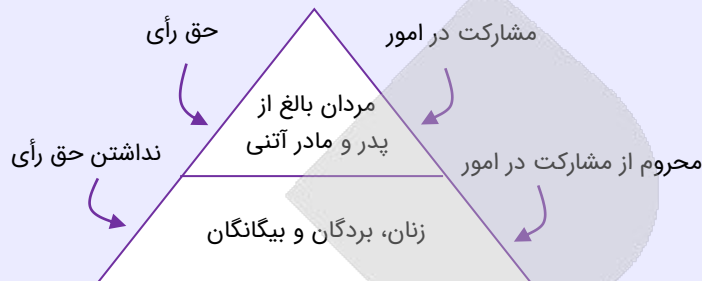
- ۱) با برگزیدن بیزانتیوم به‌عنوان پایتخت کنستانتین در ۳۳۰ میلادی، زمینه تقسیم امپراتوری به دو بخش شرقی و غربی فراهم آمد. در ضمن مرکزیتی وجود نداشت.
- ۳) فلسفه در یونان باستان با ظهور فیلسوفان بزرگی مانند سقراط، افلاطون و ارسطو در قرن‌های پنجم و چهارم پیش از میلاد به اوج خود رسید.

جنگ‌های پلوپونزی حدود سال‌های ۴۳۱ تا ۴۰۴ ق.م اتفاق افتاده است.

شیوه حکومت در یونان باستان

- ✓ شکل‌گیری مردم‌سالاری در یونان و به‌ویژه در دولت‌شهر آتن در قرن‌های ۶ و ۵ ق.م.
- ✓ فقط مردان بالغی که از پدر و مادر آتنی به دنیا آمده بودند شهروند محسوب می‌شدند، حق رأی داشتند و می‌توانستند در اداره امور دولت - شهر مشارکت کنند.
- ✓ زنان، بردگان و بیگانگان مقیم آتن که بیشتر جمعیت دولت‌شهر را تشکیل می‌دادند، از حق رأی و شرکت در اداره امور سیاسی محروم بودند.

۸۰- کدام یک از موارد زیر جزء دلایل ضعف تاریخ‌نگاری در ایران باستان محسوب می‌شود؟

- الف - علاقه و عادت ایرانیان به حفظ سینه‌به‌سینه مطالب در قرن‌ها و حتی هزاره‌ها
- ب - هجوم مکرر اقوام بیگانه به سرزمین ایران و توجه آریاییان به سنت شفاهی
- ج - مقبولیت سنت شفاهی نسبت به سنت کتابت در میان ایرانیان
- د - فقدان وجود مورخان بزرگ در میان ایرانیان همانند یونان و روم

- (۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

آسان - مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور - خط به خط - ۱۰۰۷

پاسخ: گزینه ۱

موارد «ب» و «د» از اساس نادرست هستند.

از دلایل ضعف تاریخ‌نگاری ایران باستان: مقبول‌تر بودن سنت شفاهی نسبت به سنت کتابت و علاقه و عادت به حفظ سینه‌به‌سینه مطالب در قرن‌ها و حتی هزاره‌ها که لزوم ثبت و نگارش آن‌ها را در درجه اهمیت کمتری قرار داده است.

هر چند در عصر باستان، ایرانیان همچون یونانیان و رومیان در نوشتن کتاب‌های تاریخی موفق نبوده‌اند اما بر اساس شواهد، ثبت و ضبط وقایع و حوادث مهم بوده و دبیران مخصوص به این کار اشتغال داشته‌اند.

۸۱- کدام گزینه به مهم‌ترین دستاوردهای کاوش‌های باستان‌شناسی و تحقیقات درباره تاریخ ایران در دو بیست سال گذشته اشاره می‌کند؟

- (۱) امکان تشخیص داستان‌های خیالی از اسطوره
- (۲) آغاز فعالیت‌های باستان‌شناسان غربی در دوره افشاریه
- (۳) شناسایی بهتر و بیشتر سلسله‌های پادشاهی ماد تا ساسانیان
- (۴) اعطای امتیاز کاوش‌های باستان‌شناسی در دوره قاجار به اروپاییان

آسان - مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور - خط به خط - ۱۰۰۷

پاسخ: گزینه ۳

دستاوردهای کاوش‌ها و تحقیقات جدید درباره تاریخ ایران عبارتند از:

۱. انتقال بخشی از آثار تاریخی کشف شده در کاوش‌های باستان‌شناسی به موزه‌های اروپا و آمریکا
۲. شناسایی بهتر و بیشتر سلسله‌های پادشاهی مادی تا ساسانی
۳. فراهم آمدن تشخیص تاریخ واقعی از افسانه
۴. کاوش‌های باستان‌شناسی نشان داد که ساکنان فلات ایران چندین هزار سال پیش از مهاجرت اقوام آریایی به یکجانشینی و کشاورزی روی آورده بودند.
۵. تقسیم‌بندی جدیدی از تاریخ ایران در دوره باستان ارائه شد.

۸۲- شورش کورش کوچک در آسیای صغیر، هم‌زمان با حکومت کدام یک از شاهان هخامنشی بود؟

- (۱) اردشیر دوم (۲) داریوش سوم (۳) اردشیر سوم (۴) خشایارشا

پاسخ: گزینه ۱

(آسان - از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان - خط به خط - ۱۰۰۹)

دوره اردشیر دوم هخامنشی، دوره مهمی است. حکومت هخامنشی از زمان پادشاهی او دچار تفرقه درونی شد و عامل این ادعا، دقیقاً شورش برادرش که همان کورش کوچک است، به شمار می‌رود. در ابتدای زمامداری اردشیر دوم، کورش کوچک در آسیای صغیر سر به شورش برداشت و با سپاهی از مزدوران یونانی راهی پایتخت شد. در جنگی که میان دو برادر رخ داد، کورش کوچک شکست خورد و کشته شد.

مشاوره

در کتاب تاریخ دهم و یازدهم و حتی دوازدهم، مطالب و نکاتی درباره دوران حکومت شاهان هر سلسله می‌خوانید؛ درباره فراز و فرودها، ویژگی‌های اخلاقی و خصلت‌ها و حتی فتوحات و اقدامات مهمشان... اینجا باید خوب دقت کنید و به ذهن بسپارید که در دوره هر پادشاه تاریخی، چه وقایعی اتفاق افتاده و این کار رو می‌تونید با درست کردن یه جدول یا نمودار انجام بدید و مثلاً حکومت‌ها رو از ماد شروع کنید تا برسید به پهلوی... بعد جلوی هر کدام اسم شاهانی که کتاب به آن‌ها اشاره کرده رو بنویسید و جلوی هر اسم هم نکته‌ای که مربوط به اون شاه هست رو بیاورید! به همین سادگی!

۸۳- محققى به پژوهش درباره ایران در دوران هخامنشیان پرداخته، کدام مورد درباره نتایج پژوهش او درست است؟

- (۱) یکی از ویژگی‌های هنر هخامنشی، طبیعت‌گرایی بود.
 (۲) دوره هخامنشی یکی از دوران‌های درخشان موسیقی ایران است.
 (۳) زبان ایلامی به عنوان زبان اول نوشتاری در دوره هخامنشی استفاده می‌شد.
 (۴) هخامنشیان در قلعه‌سازی تبحر زیادی داشتند و برای مقابله با آشوریان قلعه‌های مستحکمی می‌ساختند.

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - هنر و معماری - ترکیبی - ۱۰۱۶)

یکی از ویژگی‌های مهم هنر و معماری هخامنشی، تأثیرپذیری از دستاوردهای هنری اقوام و ملت‌های تابع آن حکومت بود که پیشینه تمدنی درخشانی داشتند. دیگر ویژگی شاخص هنر و معماری دوره هخامنشی، درباری بودن آن بود؛ به این معنی که شکوه شاهانه و تشریفات و تجملات درباری را به نمایش می‌گذاشت. یکی دیگر از ویژگی‌های هنر هخامنشی، طبیعت‌گرایی و استفاده از عناصر موجود در طبیعت مانند حیوانات و گیاهان در آثار هنریشان است.

هنر هخامنشی

در دوران هخامنشی، هنر و معماری ایران به سبب ثبات و آرامش، رونق اقتصادی و حمایت پادشاهان، به اوج شکوفایی رسید. در قلمرو پهناور هخامنشی، به ویژه پاسارگاد، تخت‌جمشید و شوش، آثار قابل توجهی از معماری، هنرهای تزئینی وابسته به معماری، نقش برجسته‌های سنگی و شاهکارهای مهم هنری دیگر برجامانده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) دوره ساسانیان یکی از دوران‌های درخشان موسیقی ایران است.
 ۳) زبان ایلامی به عنوان زبان دوم نوشتاری در دوره هخامنشی استفاده می‌شد.
 ۴) مادی‌ها در قلعه‌سازی تبحر داشتند و برای مقابله با آشوریان قلعه‌های مستحکمی می‌ساختند.

دام تستی

مراقب گزینه «۳» باشید! چرا؟ چون اگر دقت نکنید شما را به اشتباه می‌اندازد، در این گزینه تنها یک کلمه «زبان اول» اشتباه نوشته شده و صحیح آن این است که زبان ایلامی به عنوان زبان دوم نوشتاری در دوره هخامنشی استفاده می‌شده است.

مشاوره

سؤال‌های ترکیبی و تحلیلی نیاز به تسلط بیشتری دارد. در این تیپ سؤالات باید بتوانید مباحث مرتبط با موضوع موردنظر را به خاطر بیاورید تا به گزینه صحیح برسید.

۸۴- کدام گزینه از الواح گلی کشف شده از خزانه تخت جمشید دربارهٔ حکومت هخامنشیان استخراج شده است؟

- ۱) رشد بازرگانی میان شهرها و مناطق تحت فرماندهی
- ۲) تولید اشیاء و موارد مورد نیاز کاخ شاهی در کارگاه‌های متعلق به شاه
- ۳) فرمان احداث جاده شاهی توسط داریوش یکم
- ۴) دستور داریوش یکم برای ضرب سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - اقتصاد و معیشت - خط به خط - ۱۰۱۳)

محتوای لوح‌های گلی کشف شده از خزانه تخت جمشید معلوم می‌کند که در زمان هخامنشیان، کارگاه‌هایی وجود داشته که متعلق به شاه بوده و اشیاء و مواد خوراکی مورد نیاز کاخ شاهی در آنجا تولید می‌شده است. استادکاران و صنعتگرانی از سرتاسر قلمرو هخامنشی در این کارگاه‌ها مشغول به کار بودند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) شواهد باستان‌شناسی، لوح‌های گلی و گزارش مورخان یونانی مخصوصاً هرودت، اطلاعات ارزشمندی دربارهٔ رشد بازرگانی میان شهرها و مناطق تحت فرمانروایی این سلسله ارائه می‌دهند.
- ۳) و ۴) منابع مشخصی در کتاب معرفی نکرده است.

صنعت و تجارت

- ✓ حکومت هخامنشی با یکپارچه ساختن سرزمین‌های ثروتمند و متمدنی که مردم آن تجربیات فراوانی در تولید کالاهای مختلف داشتند سبب رونق اقتصادی و توسعه صنعت شدند.
- ✓ پیشرفت صنایع به ویژه صنایع فلزکاری - سفالگری - بافندگی.
- ✓ محتوای لوح‌های گلی کشف شده از خزانه تخت جمشید معلوم می‌کند که در زمان هخامنشیان کارگاه‌هایی وجود داشته که متعلق به شاه بوده و اشیاء و مواد خوراکی مورد نیاز کاخ شاهی در آنجا تولید می‌شده است.
- ✓ استادکاران و صنعتگرانی از سراسر قلمرو هخامنشی در این کارگاه‌ها مشغول به کار بودند.

۸۵- در کدام گزینه به آثار معماری دورهٔ اشکانی اشاره شده است؟

- الف - در ساخت کاخ آپادانا از نقش برجسته‌های بین‌النهرین و به ویژه نقش برجسته آشوری الهام گرفته شده است.
 - ب - کاخ فیروزآباد در کنار رود دجله ساخته شد.
 - ج - معبد آناهیتا در کنگاور استان کرمانشاه به تقلید از یونانیان ساخته شده است.
 - د - هنر گچ‌بری در بناهای کوه خواجه به نهایت ظرافت رسید.
- ۱) «الف» - «ب» ۲) «ب» - «ج» ۳) «الف» - «د» ۴) «ج» - «د»

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - هنر و معماری - خط به خط - ۱۰۱۶)

- ج) معبد آناهیتا در کنگاور استان کرمانشاه به تقلید از یونانیان در دورهٔ اشکانی ساخته شد.
- د) هنر گچ‌بری در بناهای کوه خواجه به نهایت ظرافت رسید.

بررسی موارد نادرست:

- الف) کاخ آپادانا قدیمی‌ترین کاخ دورهٔ هخامنشی و نقش برجسته‌های بین‌النهرین از نقش برجسته‌های آشوری الهام گرفته شده است.
- پ) کاخ تیسفون در کنار رود دجله ساخته شد که البته هم بنای کاخ اردشیر در فیروزآباد و هم تیسفون از آثار معماری ساسانی می‌باشند.

گسترش شهر و شهرنشینی

آثار برجسته: نساء، صد دروازه دامغان، معبد آناهیتا در کنگاور، کوه خواجه سیستان، کاخ الحضر

ویژگی معماری این دوران: ساخت بناهای طاقدار، گنبدی و دارای ایوان، رواج هنر گچ‌بری ← در کوه خواجه به نهایت ظرافت رسید.

هنرهای رایج: سفالگری - فلزکاری - جواهرسازی

هنر مجسمه‌سازی متأثر از هنر یونانی رونق گرفت، برجسته‌ترین این آثار: پیکره برنزی شاهزاده اشکانی است.

هنر و معماری
عصر اشکانیان

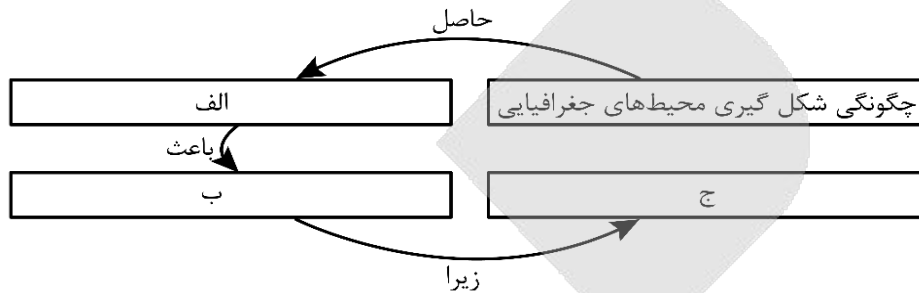
کل کتاب جغرافیای ایران
صفحه‌های ۱ تا ۱۰۶

بودجه‌بندی
این آزمون

درس‌های کتاب جغرافیای ایران مجموعاً ۴ تست از ۱۲ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

سهم در
کنکور

۸۶- کدام عبارت موارد «الف»، «ب» و «ج» در تصویر زیر را به ترتیب کامل می‌کند؟

- ۱) روابط اجزای طبیعت با یکدیگر - مطالعه همه‌جانبه پدیده‌ها در یک ناحیه - پدیده‌های هر مکان کمتر بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند.
- ۲) روابط متقابل انسان و محیط - مطالعه همه‌جانبه پدیده‌ها در یک ناحیه - پدیده‌های هر مکان کمتر بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند.
- ۳) روابط اجزای طبیعت با یکدیگر - استفاده از دید ترکیبی و کل‌نگری در بررسی موضوعات - اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.
- ۴) روابط متقابل انسان و محیط - استفاده از دید ترکیبی و کل‌نگری در بررسی موضوعات - اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.

(آسان - جغرافیا علمی برای زندگی بهتر - خط به خط - ۱۰۰)

پاسخ: گزینه ۴

دید ترکیبی یعنی مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان! نکته کجاست؟
چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی که حاصل روابط متقابل انسان و محیط است، سبب می‌شود جغرافی دان با دید ترکیبی یا کل‌نگری موضوعات را مطالعه و بررسی کند؛ زیرا اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.

استراتژی

هر طراح و دبیری می‌دونه که مبحث اصلی درس اول جغرافیای دهم، دید ترکیبی تو جغرافیاست!

جغرافیا و حواشی آن

اول لازم است بدانید که جغرافیا آن قسمت از دانش بشری است که به انسان کمک می‌کند با ویژگی‌های طبیعی و انسانی و روابط بین آن‌ها در محیط آشنا شود و از آن‌ها در جهت بهبود زندگی خویش استفاده کند. از طرف دیگر در هر مکان، پدیده‌های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر گذاشته و به نوبه خود از هم تأثیر می‌پذیرند؛ به طور مثال یک روستا را در نظر بگیرید که خاک، آب، سرمایه و نیروی انسانی آن بر نوع اشتغال آن اثر می‌گذارد و بالعکس. حالا از مجموع این‌ها چه نتیجه‌ای می‌گیریم؟ - استفاده از دید ترکیبی!

۸۷- با توجه به متن زیر، پاسخ کدام پرسش‌های مطرح شده در گزینه‌ها به‌درستی و به ترتیب داده شده است؟

«در سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای، مهاجرت از روستاها به شهر رخ داد!»

- ۲) چه موقع - کجا - چطور - چه چیز
- ۴) کجا - چه کسانی - چطور - چرا

- ۱) چه موقع - چه کسانی - چرا - چطور
- ۳) کجا - چه کسانی - چرا - چه چیز

بررسی موارد:

در سده‌های نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد. می‌توانیم این موضوع را یک پدیده جغرافیایی در نظر بگیریم و پرسش‌هایمان را مطرح کنیم:

سده‌های نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم: چه موقع؟

کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی در اروپا و آمریکای شمالی: کجا؟

به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای: چگونه؟

مهاجرت از روستا به شهر: چه چیز؟

سؤالات جغرافیا عبارت است از کجا؟ چه چیزی؟ چرا؟ چه موقع؟ چه کسانی؟ چگونه؟

کجا	رکن اساسی جغرافیا
چه چیز	ماهیت هر پدیده یا مسئله
چرا	علت وقوع پدیده
چه موقع	روند زمانی
چه کسی	روابط متقابل انسان و محیط
چطور	بررسی سیر تکوین و تحول پدیده

۸۸- با توجه به موارد زیر کدام مورد در رابطه با ایران به‌درستی بیان شده است؟

الف - محل دقیق هر پدیده یا مکان، با توجه به طول و عرض جغرافیایی، موقعیت مطلق یا ریاضی آن مکان است.

ب - محل قرارگیری هر مکان، نسبت به پدیده‌های طبیعی یا انسانی پیرامون خود، موقعیت نسبی آن مکان است.

۱) مورد «الف» با تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات کشاورزی و محیط زیست ایران و مورد «ب» با بزرگترین منبع انرژی جهان ارتباط دارد.

۲) مورد «الف» با ارزش و نقش ارتباطی خلیج فارس بین سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا و مورد «ب» با ارزش‌های فرهنگی سیاسی مرتبط است.

۳) مورد «ب» با تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات کشاورزی و محیط زیست ایران و مورد «الف» با گستردگی ایران در طول شرقی مرتبط است.

۴) مورد «ب» با ارزش و نقش ارتباطی خلیج فارس بین سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا و مورد «الف» سبب توجه کانون صادرکنندگان کالا شده است.

بررسی موارد:

موقعیت مطلق یا ریاضی: ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی و همچنین در ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی واقع شده است. گستردگی کشور ما در این عرض‌ها به تنوع آب و هوا در آن منجر شده است. این تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات کشاورزی، محیط‌زیست و در نهایت پیشرفت کشور ما مؤثر است.

موقعیت نسبی

ایران به دلیل قرار گرفتن در مجاورت خلیج فارس، دریای عمان، تنگه هرمز و نیز دریای خزر از موقعیت نسبی ممتازی برخوردار است. خلیج فارس به دلایل زیر دارای اهمیت است.

این منطقه، ارزش فرهنگی و سیاسی دارد.

کانون توجه صادرکنندگان کالاهای صنعتی و غیرصنعتی

بزرگترین منبع انرژی جهان

ارزش و نقش ارتباطی بین سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا

۸۹- با توجه به موارد زیر که هر کدام مربوط به یکی از مناطق کوهستانی کشور می‌باشد، کدام مورد به درستی بیان شده است؟

الف - منطقه دارای گنبد نمکی

ب - منطقه دارای گل فشان

ج - منطقه دارای کوه‌های مرکزی

۱) مورد «الف» در دوره کواترنر، فعالیت‌های آتشفشانی داشته است و مورد «ب» دارای توده‌های نفوذی آذرین است.

۲) به توده‌های نفوذی آذرین در مورد «ج»، کوه‌های مرکزی گفته می‌شود و مورد «الف» تا شمال تنگه هرمز ادامه دارد.

۳) در «ب» رشته کوه‌های بشاگرد وجود دارد و یکی از رئوس منطقه «ج»، کوه بزمان در سیستان و بلوچستان است.

۴) قلّه تخت سلیمان در مورد «الف» وجود دارد و مورد «ج» بر اثر برخورد صفحه عربستان به اوراسیا ایجاد شده است.

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - مناطق کوهستانی مرکزی و سرزمین‌های هموار - ترکیبی - ۱۰۰۴)

بررسی موارد:

الف) منطقه کوهستانی زاگرس دارای گنبد نمکی می‌باشد.

ب) در فاصله ناهمواری کوه‌های شرق و جنوب شرقی تا دریای عمان چندین گل فشان وجود دارد.

ج) منطقه کوهستانی مرکزی دارای کوه‌های مرکزی می‌باشد.

بررسی گزینه‌ها:

۱) در منطقه کوهستانی البرز، فعالیت‌های آتشفشانی در دوره کواترنر سبب تشکیل دماوند شده است و کوه‌های شرق و جنوب شرقی دارای کوه‌های مینیاتوری است.

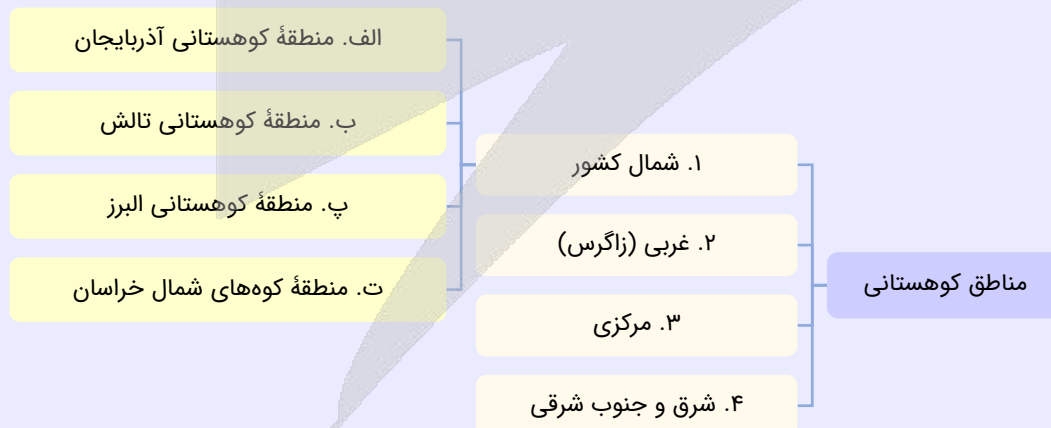
۲) در منطقه کوهستانی مرکزی، به توده‌های نفوذی آذرین، «کوه‌های منفرد مرکزی» و به کوه‌های چین‌خورده، «کوه‌های مرکزی» گفته می‌شود.

۳) کوه‌های بشاگرد جزئی از منطقه کوهستانی شرق و جنوب شرق می‌باشد و کوه بزمان در سیستان و بلوچستان یکی از رأس‌های منطقه کوهستانی مرکزی می‌باشد.

۴) قلّه تخت سلیمان در منطقه کوهستانی البرز جای دارد و منطقه کوهستانی زاگرس در اثر برخورد صفحه عربستان به اوراسیا شکل گرفته است.

مناطق کوهستانی ایران

برای اینکه بتوانید به صورت یکجا و کامل با مناطق کوهستانی ایران آشنا شوید، به نمودار زیر رجوع کنید:

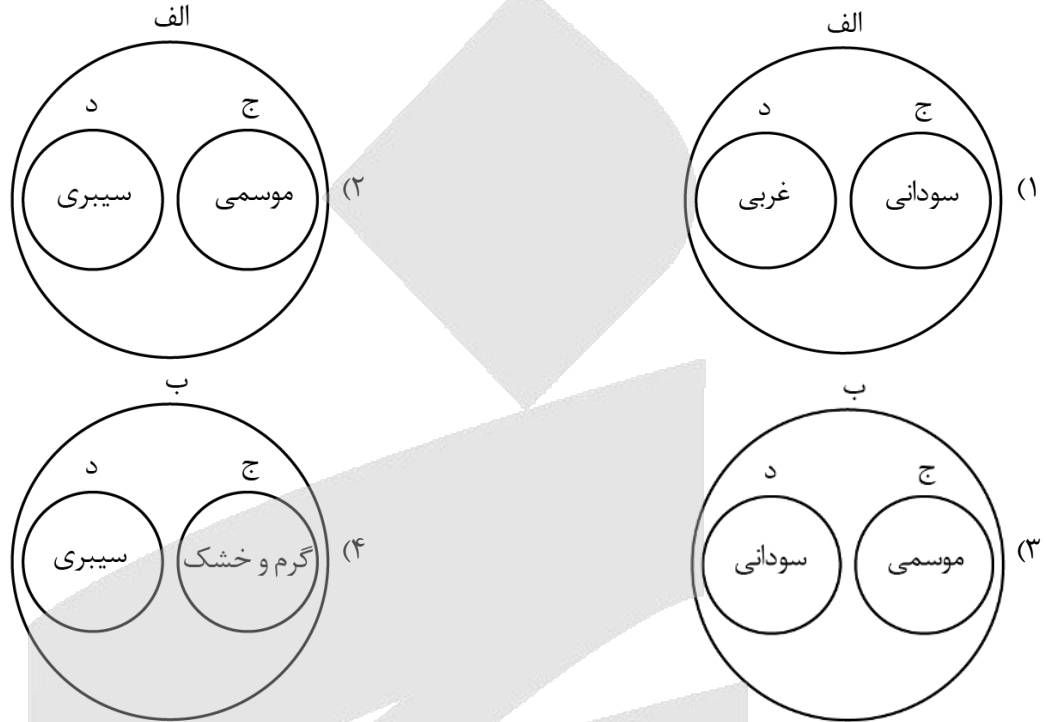
دام تستی

مثال‌های این کوه‌ها باعث می‌شود که تو بیشترین اشتباه و خطا رو بکنی! واسه همین دقتت رو جوری بالا ببر که بقیه تستا گولت نزنن!

- ۹۰- با توجه به خصوصیات توده‌های هوای ورودی به کشور و موارد زیر، کدام تصویر به درستی ترسیم شده است؟
- الف - در دوره سرد سال وارد کشور می‌شود.
 - ب - در دوره گرم سال وارد کشور می‌شود.
 - ج - جهت نفوذ آن از نیمه جنوبی کشور است.
 - د - جهت نفوذ آن از نیمه شمالی کشور است.

(دشوار - هواشناسی و عوامل مؤثر بر آب و هوا - مفهومی - ۱۰۰۵)

پاسخ: گزینه ۱

توده‌های هوای سودانی و غربی هر دو در دوره سرد سال وارد کشور ما می‌شوند. توده‌های سودانی از غرب و جنوب غرب و توده‌های غربی از غرب و شمال غرب وارد کشور می‌شوند.

خصوصیات توده‌های هوایی ورودی به کشور				
نام توده‌ها	جهت نفوذ به کشور	زمان ورود به کشور	منشأ	اثرات آب و هوایی
مرطوب غربی	غرب و شمال غرب	دوره سرما	دریای مدیترانه اقیانوس اطلس	ریزش برف و باران
سودانی	غرب و جنوب غرب	دوره سرد سال	دریای سرخ	وقوع بارندگی
گرم و خشک	جنوب غرب	تابستان	عربستان	افزایش شدید دما
مرطوب موسمی	جنوب شرق	دوره گرم	اقیانوس هند	باران‌های سیلابی
سرد و خشک سیبری	شمال و شمال شرق	دوره سرد	سیبری	سردی و خشکی هوا بارش در سواحل خزر

- ۹۱- با توجه به موارد زیر، دریاچه‌های از نظر زمانی و از نظر مکانی قرار دارند.

الف: نیریز ب: هامون ج: جازموریان د: مهارلو

- (۱) «الف» و «د» - در دو دسته قرار می‌گیرند - در دو استان متفاوت از کشور
- (۲) «ب» و «ج» - در یک دسته قرار می‌گیرند - در استان‌های متفاوتی از یک کشور
- (۳) «ب» و «د» - در دو دسته قرار می‌گیرند - در استانی یکسان از کشور
- (۴) «الف» و «ب» - در یک دسته قرار می‌گیرند - در دو استان متفاوت از کشور

(آسان - دریاها و دریاچه های ایران - مفهومی - ۱۰۰۶)

پاسخ: گزینه ۴

دریاچه‌های نیریز و هامون هر دو از نظر زمانی در دسته دریاچه‌های فصلی قرار می‌گیرند و به ترتیب در استان‌های فارس و سیستان و بلوچستان قرار دارند.

تقسیم‌بندی زمانی دریاچه‌های ایران به صورت جدول زیر است		
نمونه‌ها	خصوصیات	انواع دریاچه‌ها
دریاچه ارومیه زریبار یا زریوار (کردستان) پریشان یا فامور (فارس) مهارلو (فارس) دریاچه کوه سیلان	اغلب در نیمه غربی کشور قرار دارند. در نواحی مرطوب و نیمه مرطوب کشور قرار دارند. بعضی از دریاچه‌ها شور و برخی آب شیرین دارند. دریاچه سیلان در قله کوه آتشفشانی سیلان قرار دارد که به دلیل سرما اغلب مواقع سال یخ‌بسته است و در اثر ذوب برف آب این دریاچه تأمین می‌شود.	دائمی
دریاچه مسیله (قم) نیریز (فارس) هامون (سیستان و بلوچستان) جازموریان (کرمان و سیستان و بلوچستان)	در فصول پر بارش وسعت بیشتری پیدا می‌کنند. در ماه‌های گرم و یا در سال‌های کم بارش به دلیل تبخیر، آب آنها خشک شده یا به شکل باتلاق و شوره‌زار در می‌آیند.	فصلی

۹۲- کدام مورد مطابق با عبارت زیر تدوین شده است؟

«مطالعه مهاجرت در بحث تغییرات جمعیت بسیار مهم است.»

- ۱) این موضوع در جغرافیای طبیعی مورد مطالعه قرار گرفته و نشان دهنده تأثیر بیشتر مهاجرت‌های جمعی و گروهی در تغییرات جمعیتی است.
- ۲) این موضوع در جغرافیای طبیعی مورد مطالعه قرار گرفته و نشان دهنده اهمیت بیشتر مهاجرت روستاییان به شهرها در تغییرات جمعیتی است.
- ۳) این موضوع در جغرافیای انسانی مورد مطالعه قرار گرفته و نشان دهنده تأثیر بیشتر مهاجرت‌های جمعی و گروهی در تغییرات جمعیتی است.
- ۴) این موضوع در جغرافیای انسانی مورد مطالعه قرار گرفته و نشان دهنده اهمیت بیشتر مهاجرت روستاییان به شهرها در تغییرات جمعیتی است.

(آسان - ساختمان جمعیت و سیاست‌های جمعیتی - ترکیبی - ۱۰۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

مطالعه مهاجرت از موضوعات جغرافیای جمعیت است که خود از زیرشاخه‌های جغرافیای انسانی می‌باشد (رد گزینه‌های «۱ و ۲»)
نکته قابل توجه در مهاجرت این است که اعضای یک خانواده با هم به دنیا نمی‌آیند و با هم از دنیا نمی‌روند (مگر در سوانح)، ولی اغلب، اعضای خانوارها با هم مهاجرت می‌کنند و حتی در مواردی، چندین خانواده یا کلیه ساکنان یک محل یا منطقه به خاطر عامل یا عوامل مشترک، جابه‌جا می‌شوند. به همین خاطر، مطالعه مهاجرت در بحث تغییرات جمعیت بسیار مهم است (تأیید درستی گزینه «۳» و رد گزینه «۴»).

علم جغرافیا شامل سه شاخه اصلی جغرافیای طبیعی، جغرافیای انسانی و فنون جغرافیایی است.

۹۳- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه به روند زمانی درستی از تأسیس استان‌های جدید در کشور اشاره دارد؟

الف: البرز ب: گلستان ج: اردبیل د: قم

- ۱) «الف» بعد از «د» تأسیس شده و در حد فاصل «ج» و «ب» خراسان‌های شمالی، رضوی و جنوبی ایجاد گردیدند.
- ۲) «ب» قبل از «د» تأسیس شده و در حد فاصل «الف» و «ج» استان قزوین ایجاد گردیده است.
- ۳) «ج» قبل از «الف» تأسیس شده و در حد فاصل «د» و «ب» استان قزوین ایجاد گردیده است.
- ۴) «د» بعد از «ج» تأسیس شده و در حد فاصل «الف» و «ب» استان گلستان ایجاد گردیده است.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - تقسیمات کشوری ایران - خط به خط - ۱۰۰۸)

در سال ۱۳۵۷ ه.ش، در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی، ایران به ۲۴ استان تقسیم شد؛ و در سال ۱۳۷۲ ه.ش طرح اولین استان جدید با نام اردبیل به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و پس از آن (به ترتیب) استان‌های قم، قزوین، گلستان، خراسان‌های شمالی، رضوی، جنوبی و البرز اضافه شدند.

۹۴- در ارتباط با «قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه که در ایران شناخته شده است» کدام عبارت درست است؟

- الف - محلی است که فعالیت اغلب ساکنان آن به زمین وابسته است و بیشتر آنها به کشاورزی اشتغال دارند.
- ب - وجود کوه‌های البرز و زاگرس و نیز دشت‌های پست و هموار مجاور، شرایط مناسبی را برای آنها فراهم کرده است.
- ج - اجزای آن شامل خانه‌ها، مزارع، چراگاه‌ها، باغ‌ها، مکان‌های عمومی، مساجد، شبکه معابر یا راه‌ها است.
- د - کمتر از ۲ درصد جمعیت کشوری را تشکیل می‌دهند و ۲۵ درصد واحد دامی کشور را به خود اختصاص داده‌اند.
- ۱) موارد «الف» و «ج» برخلاف موارد «ب» و «د» به درستی بیان شده است.
 - ۲) موارد «ب» و «ج» برخلاف موارد «الف» و «د» به درستی بیان شده است.
 - ۳) موارد «الف» و «د» برخلاف موارد «ب» و «ج» به درستی بیان شده است.
 - ۴) موارد «ب» و «د» برخلاف موارد «الف» و «ج» به درستی بیان شده است.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - بخش کشاورزی - ترکیبی - ۱۰۱۰)

بررسی موارد:

قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه که در ایران شناخته شده است، سکونتگاه عشایری است. در این شیوه زندگی، سکونت و یک‌جانشینی دائمی دیده نمی‌شود. عشایر به‌طور مستقیم از منابع طبیعی استفاده می‌کنند. در ایران، وجود کوه‌های البرز و زاگرس و نیز دشت‌های پست و هموار مجاور آنها از قرن‌ها پیش اوضاع مساعدی را برای دامپروری فراهم کرده است. عشایر، زندگی اجتماعی قبیله‌ای دارند و از ایل و طایفه تشکیل شده‌اند و پیوندهای خویشاوندی با هم دارند. ایل سون، بختیاری، قشقایی و ترکمن از ایلات عمده کشور ایران هستند. (درستی «ب»)

یکی از تولیدکنندگان محصولات دامی، عشایر غیور و زحمتکش هستند، هر چند جمعیت عشایری کمتر از ۲٪ از جمعیت کشور است، آنان ۲۵٪ واحد دامی و ۲۰٪ از تولید پروتئین مربوط به دام کشور را به خود اختصاص داده‌اند. (درستی «د»)

روستاها: محلی است که فعالیت اغلب ساکنان آن به زمین وابسته است و بیشتر آنها به کشاورزی اشتغال دارند: اجزای آن شامل خانه‌ها، مزارع، چراگاه‌ها، باغ‌ها، مکان‌های عمومی، مساجد، شبکه معابر یا راه‌ها است. (نادرستی «الف» و «ج»)

۹۵- کدام عبارت در ارتباط با مورد «الف» درست است؟

«سازمان گردشگری جهانی ایران را از این نظر در رتبه دهم جهانی قرار داده است.»

مورد اول: تنوع زیستی ایران با وجود زیست‌بوم‌های بسیار گوناگون گیاهی و جانوری برای گردشگری علمی و طبیعت‌گردی بسیار مناسب است.

مورد دوم: وجود تمدنی با ریشه‌هایی در اعماق تاریخ، از قبل از میلاد تاکنون، کشور ما را به یکی از خاستگاه‌های تمدن بشری تبدیل نموده است.

مورد سوم: وجود مراکز گوناگون فرهنگی مانند موزه‌ها، جشنواره‌ها، نمایشگاه‌ها و غیره که هر کدام مقصد بسیاری از گردشگران داخلی و خارجی است.

مورد چهارم: پیکره‌بندی طبیعی این سرزمین، برخورداری از موقعیت دریایی و خشکی، وجود کوه‌های بلند و غیره گردشگری زمین‌گردی را ایجاد کرده است.

۱) مورد اول و سوم برخلاف مورد دوم و چهارم به‌درستی بیان شده است.

۲) مورد اول و چهارم برخلاف مورد دوم و سوم به‌درستی بیان شده است.

۳) مورد دوم و سوم برخلاف مورد اول و چهارم به‌درستی بیان شده است.

۴) مورد دوم و چهارم برخلاف مورد اول و سوم به‌درستی بیان شده است.

(متوسط - خدمات - خط به خط - ۱۰۰)

پاسخ: گزینه ۳

کشور ما برای جذب گردشگران داخلی یا خارجی توانمندی‌های فراوانی دارد؛ به شکلی که سازمان جهانی گردشگری ایران را از نظر جاذبه‌های طبیعی، در رتبه پنجم و از نظر جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی در رتبه دهم جهانی قرار داده است. موارد زیر توانمندی‌های متعدد ایران را برای گسترش این بخش از خدمات نشان می‌دهد.

بررسی موارد:

جاذبه‌های طبیعی: تنوع زیستی ایران با وجود زیست‌بوم‌های بسیار گوناگون گیاهی و جانوری برای گردشگری علمی و طبیعت‌گردی بسیار مناسب است.

جاذبه‌های تاریخی: وجود تمدنی با ریشه‌هایی در اعماق تاریخ، از قبل از میلاد تاکنون، کشور ما را به یکی از خاستگاه‌های تمدن بشری تبدیل نموده است.

جاذبه‌های فرهنگی: وجود مراکز گوناگون فرهنگی مانند موزه‌ها، جشنواره‌ها، نمایشگاه‌ها و غیره که هر کدام مقصد بسیاری از گردشگران داخلی و خارجی است.

جاذبه‌های طبیعی: پیکره‌بندی طبیعی این سرزمین، برخورداری از موقعیت دریایی و خشکی، وجود کوه‌های بلند و غیره گردشگری زمین‌گردی را ایجاد کرده است.

مورد دوم در رابطه با جاذبه‌های تاریخی و مورد سوم در رابطه با جاذبه‌های فرهنگی بیان شده است.

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

کل کتاب منطق
کل کتاب فلسفه یازدهم

بودجه‌بندی
این آزمون

منطق دهم با حداکثر ۷ یا ۶ تست و فلسفه یازدهم نیز حداکثر با ۵ یا ۶ تست،
در مجموع ۱۲ یا ۱۳ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

سهم در
کنکور

۹۶- کدام گزاره به ملاک تقسیم دانش منطق به دو حیطة اصلی اشاره کرده است؟

- (۱) تعریف و استدلال از تصور و تصدیق تشکیل شده‌اند.
(۲) تصور و تصدیق از تعریف و استدلال تشکیل شده‌اند.
(۳) هدف علم منطق، جلوگیری از خطاهای اندیشه است.
(۴) روش علم منطق، شناسایی و دسته‌بندی مغالطه‌ها است.

(دشوار - منطق، ترازوی اندیشه - خط به خط - ۱۰۰)

پاسخ: گزینه ۳

از آنجا که هدف علم منطق جلوگیری از خطای اندیشه است، علم منطق به دو بخش اصلی تقسیم شده است: (۱) تعریف (۲) استدلال

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) این عبارت از نظر محتوا درست است؛ اما ربطی به تقسیم‌بندی دانش منطق به تعریف و استدلال ندارد.

مشاوره

برای انتخاب گزینه درست عجله نکنید؛ بسیاری از داوطلبین همین گزینه را انتخاب کرده‌اند و به‌صورت سؤال، دقت نکردند.

۲) این عبارت از نظر محتوا نادرست است و ربطی هم به‌صورت سؤال ندارد. در واقع تعریف و استدلال هستند که از تصور و تصدیق تشکیل شده‌اند؛ نه برعکس.

۴) این عبارت از نظر محتوا درست است؛ اما ربطی به تقسیم‌بندی دانش منطق به تعریف و استدلال ندارد.

نکته

تقسیم دانش منطق به دو حیطة اصلی، مربوط به هدف علم منطق است؛ نه به روش آن.

راز طراح

بخشی از تست‌های کنکور به نحوی طراحی می‌شوند که چند گزینه از نظر محتوا درست هستند؛ اما تنها یک گزینه به‌صورت سؤال ارتباط دارد.

۹۷- در کدام گزینه نوع دلالت به کار رفته با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) امروز زنگ تفریح، همه کلاس در حیاط جمع شده بودند.
(۲) به تو گفته بودم اگر این‌طور درس بخوانی، مدرسه از تو ناراضی خواهد شد.
(۳) شخصیت پدرم همیشه الگوی زندگی من است و او مثل کوه، یار و پشتیبان من بوده.
(۴) به خاطر ریزش برخی از دیوارهای اصلی و برای تعمیرات، کارخانه، فعلاً در مرخصی قرار دارد.

(دشوار - لفظ و معنا - مفهومی - ۱۰۰۲)

پاسخ: گزینه ۳

در عبارت گزینه ۳، لفظ «کوه» دارای دلالت مطابقی است؛ یعنی معنای اصلی «کوه» در این لفظ مدنظر بوده است.

دام تستی

به تشبیه موجود در گزینه ۳ دقت کنید؛ اگر به‌جای تشبیه از استعاره استفاده می‌شد، دلالت التزامی بود؛ اما حالا از تشبیه استفاده شده و عیناً خود معنای کوه مدنظر است.

نکته

آرایه‌های کنایه و استعاره، مربوط به دلالت التزامی هستند و آرایه تشبیه، مربوط به دلالت مطابقی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) لفظ «کلاس» در اینجا به معنای دانش‌آموزان کلاس است ← دلالت التزامی

تذکره!

درست است که «دانش‌آموزان»، درون «کلاس» قرار دارند؛ اما از اجزای تشکیل‌دهنده کلاس نیستند و دلالت لفظ، خارج از معنای کلمه قرار دارد.

۲) لفظ «مدرسه» به معنای «کادر آموزشی و مسئولین مدرسه» است ← دلالت التزامی

تذکره!

همانند گزینه ۱ باید در نظر داشت که «کادر مدرسه» از اجزای تشکیل‌دهنده «مدرسه» نیستند و دلالت لفظ، خارج از معنای کلمه قرار دارد.

۳) «کارخانه» به معنای «کارگران و نیروهای کارخانه» است ← دلالت التزامی

برای پاسخگویی به این قبیل تست‌ها، باید به اقسام دلالت لفظ بر معنا مسلط باشید:

۱) دلالت مطابقی: دلالت لفظ بر کل معنا	دلالت لفظ بر معنا به سه دسته تقسیم می‌شود:
۲) دلالت تضمینی: دلالت لفظ بر جزئی از معنا	
۳) دلالت التزامی: دلالت لفظ بر معنایی بیرون از معنای اصلی	

۹۸- کدام گزینه درست است؟

- ۱) مفهوم چیزی است که قابلیت اشاره کردن دارد.
 ۲) هر مفهومی تنها دارای یک مصداق خارجی است.
 ۳) مفهوم آن است که بر مصداق خارجی منطبق است.
 ۴) معنایی که از الفاظ درک می‌شود، همان مفهوم است.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - مفهوم و مصداق - خط به خط - ۱۰۰۳)

معنایی که از کلمات و الفاظ درک می‌کنیم، همان «مفهوم» است؛ زیرا معنای الفاظ در حیطه ذهن قرار دارد.

مثال

معنایی که از کلمات «خودکار» و «رایانه» درک می‌کنیم، مفهوم خودکار و رایانه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) آنچه قابل اشاره در جهان خارجی است، مصداق می‌باشد؛ نه مفهوم.

نکته

جایگاه مفاهیم در عالم ذهن است که طبعاً قابلیت اشاره کردن به آن‌ها وجود ندارد.

۲) مفاهیم کلی می‌توانند چند مصداق خارجی داشته باشند؛ مانند مفهوم انسان که چندین مصداق خارجی دارد.

۳) مفاهیم می‌توانند بر مصادیق خارجی منطبق باشند یا نباشند. در واقع برخی مفاهیم خیالی و برخی از آن‌ها واقعی هستند.

مثال

مفهوم «دیو» بر هیچ مصداقی در جهان خارجی منطبق نیست؛ اما مفهوم «انسان» منطبق بر مصادیق خارجی بسیاری است.

مفهوم چگونه تعریف می‌شود؟

مفهوم، معنا و تصویری است که از الفاظ یا مصادیق خارجی در ذهن ما حاصل می‌شود.

۹۹- کدام تعریف، جامع و مانع است؟

- ۱) شتر: حیوان پستاندار دو کوهانه
 ۲) مسلمان: انسان معتقد به خداوند یکتا
 ۳) صفت: واژه‌ای که یک اسم را توصیف می‌کند
 ۴) خانواده: افرادی که در یک محیط با هم زندگی می‌کنند

تعریف موجود در گزینه ۳ جامع و مانع است.

بررسی دقیق‌تر

آیا همهٔ صفت‌ها واژه‌ای هستند که یک اسم را توصیف می‌کند؟
بله ← پس تعریف مذکور، جامع است.
آیا فقط صفت‌ها واژه‌ای هستند که یک اسم را توصیف می‌کند؟
بله ← پس تعریف مذکور، مانع است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

این تعریف، جامع نیست؛ اما مانع است.

بررسی دقیق‌تر

آیا همهٔ شترها، حیوان پستاندار دو کوهانه هستند؟
خیر؛ برخی شترها، یک کوهان دارند ← پس تعریف مذکور، جامع نیست.
آیا فقط شترها، حیوان پستاندار دو کوهانه هستند؟
بله ← پس تعریف مذکور، مانع است.

این تعریف، مانع نیست؛ اما جامع است.

بررسی دقیق‌تر

آیا همهٔ مسلمانان، انسان معتقد به خدای یکتا هستند؟
بله؛ توحید یکی از اصول دین اسلام است ← پس تعریف مذکور، جامع است.
آیا فقط مسلمانان، انسان معتقد به خدای یکتا هستند؟
خیر؛ مسیحیان و یهودیان نیز معتقد به خداوند یکتا هستند ← پس تعریف مذکور، مانع نیست.

این تعریف، مانع نیست و جامع نیز نیست.

بررسی دقیق‌تر

آیا همهٔ خانواده‌ها، در یک محیط باهم زندگی می‌کنند؟
خیر؛ برخی خانواده‌ها، جداگانه زندگی می‌کنند. ← پس تعریف مذکور، جامع نیست.
آیا فقط خانواده‌ها، در یک محیط باهم زندگی می‌کنند؟
خیر؛ هم‌خوابگاهیان، زندانیان و... نیز در یک محیط زندگی می‌کنند ← پس تعریف مذکور، مانع نیست.

نکته

یک تعریف وقتی جامع و مانع است که تعریف‌شونده، دقیقاً با عبارات تعریف، دارای رابطهٔ تساوی باشد و نه از آن عام‌تر باشد و نه خاص‌تر باشد.

کنکورشناسی

مبحث ایرادات تعریف، در کنکورهای داخل ۱۳۹۰، خارج ۱۳۹۰، داخل ۱۳۹۱، خارج ۱۳۹۳، داخل ۱۳۹۵، خارج ۱۳۹۶، داخل ۱۳۹۹، خارج ۱۳۹۹ و آخرین بار در کنکور داخل تیرماه ۱۴۰۴ مورد توجه طراح قرار گرفته و یکی از پراهمیت‌ترین مباحث کتاب منطق است. به همین جهت توصیه می‌شود مطابق فرمول بیان شده در پاسخ‌نامه که در بررسی هر چهار گزینه به کار گرفته شد، به این مبحث مسلط شوید.

۱۰۰- با توجه به انواع استدلال، کدام گزینه عبارت صحیحی را بیان می‌کند؟

(۱) با داشتن نمونه‌های تصادفی و متفاوت، تمامی شرایط برای قطعی شدن استقرای تعمیمی فراهم است.

(۲) بیت «بعد از این در عوض اشک، دل آید بیرون / آب چون کم شود، از چشمه گل آید بیرون» استقرای تعمیمی است.

(۳) چنانچه مقدمهٔ استدلال یک قانون کلی و نتیجهٔ آن قطعی باشد، استدلال از نوع تعمیمی است که در علوم تجربی کاربرد دارد.

(۴) ممکن است نتیجهٔ استقرای تمثیلی و استقرای تعمیمی یکسان باشد، اما روش هر یک از آنها برای رسیدن به نتیجه متفاوت است.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - استقرای تعمیمی و استنتاج بهترین تبیین - مفهومی - ۱۰۰۵)

ممکن است در خصوص یک موضوع، استدلال‌های تمثیلی، تعمیمی و استنتاج بهترین تبیین به یک نتیجه واحد برسند؛ اما آنچه سبب تمایز انواع مختلف این استدلال‌ها از یکدیگر می‌شود روش رسیدن هر یک از آن‌ها به نتیجه است. در واقع نحوه استنباط نتیجه از مقدمات در هر یک از این استدلال‌ها متفاوت است.

مثال

در خصوص زمین‌لرزه تهران به طرق زیر می‌توان استدلال کرد که نتیجه همگی آن‌ها یکسان است:
 استدلال قیاسی ← چون گسل‌های متعددی در تهران وجود دارد و گسل سبب زلزله می‌شود؛ لذا در تهران باز هم زلزله می‌آید.
 استقرای تعمیمی ← هر ۱۷۵ سال یک‌بار در تهران زلزله آمده است؛ لذا در تهران باز هم زلزله می‌آید.
 استقرای تمثیلی ← تهران مانند یک بیمار است؛ لذا هر چند وقت یک بار به خودش می‌لرزد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

اولاً، استقرای تعمیمی، هیچ‌گاه قطعی نخواهد شد. ثانیاً، سه شرط برای قوت استقرای تعمیمی وجود دارد؛ نه دو شرط.

شرایط استقرای تعمیمی قوی

در این بیت استدلال تمثیلی به کار رفته و مبنای آن، شباهت است.

میانبر

در بیت‌های که آرایه اسلوب معادله وجود دارد، شاهد استدلال تمثیلی هستیم.

اولاً، اگر نتیجه یک استدلال قطعی باشد، قیاس داریم. ثانیاً، در استقرای تعمیمی از مقدمات جزئی به یک نتیجه کلی می‌رسیم؛ برای

مثال با یک میلیون بار مشاهده اینکه آب در صد درجه به جوش می‌آید به این قانون کلی می‌رسیم که آب در صد درجه به جوش می‌آید.

نکته

در استدلال‌های قیاسی از مقدمات کلی به نتیجه جزئی می‌رسیم.

تذکر!

قسمت دوم این گزینه صحیح است و همین سبب می‌شود که داوطلبان بی‌دقت در دام طراح سؤال بیفتند.

۱۰۱- با توجه به عبارت «ز بهرام و زهره‌ست ما را گزند / نشاید گذشتن ز چرخ بلند» کدام گزینه درست است؟

- ۱) شامل یک قضیهٔ حملی از نوع موجهه است که موضوع و محمول در آن به ترتیب آمده است.
- ۲) محمول در مصراع اول «گزند زنده به ما» می‌باشد که بر «بهرام و زهره» حمل شده است.
- ۳) موضوع در مصراع دوم «چرخ بلند» است و محمول نیز «نشاید گذشتن از آن» می‌باشد.
- ۴) مصراع اول و دوم، دارای نسبت ایجابی هستند؛ اما یکی از آن‌ها، جملهٔ انشایی می‌باشد.

(دشوار - قضیهٔ حملی - ترکیبی - ۱۰۰۶)

پاسخ: گزینه ۲

تذکر!

برای تعیین موضوع و محمول قضایای حملی، باید آن‌ها را به صورت استاندارد بازنویسی کرد.

گام اول

شکل استاندارد قضیه موجود در مصراع اول صورت سؤال بهرام و زهره، گزندزنده (آسیب‌زنده) به ما هستند.

گام دوم

موضوع قضیه مذکور (که محمول بر آن حمل می‌شود) بهرام و زهره

گام سوم

محمول قضیه مذکور گزندزنده (آسیب‌زنده) به ما

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) بیت مذکور، دو قضیه حملی است؛ نه یک قضیه حملی.

بررسی دقیق‌تر...

قضیه اول ← ز بهرام و زهره‌ست ما را گزند ← یعنی از سیاره بهرام و زهره (اصطلاحات طالع‌بینی با نجوم) به ما آسیب می‌رسد.
قضیه دوم ← نشاید گذشتن ز چرخ بلند ← یعنی نمی‌توان از چرخ بلند (منظور همان اقبال از پیش تعیین شده است) فرار کرد.

۳) موضوع مصراع دوم «گذشتن از چرخ بلند» و محمول «امکان‌پذیر» می‌باشد. پس موضوع و محمول اشتباه نوشته شده است.

بررسی دقیق‌تر...

شکل استاندارد مصراع دوم ← گذشتن از چرخ بلند، امکان‌پذیر نیست (نشاید).
موضوع ← گذشتن از چرخ بلند
محمول ← امکان‌پذیر

۴) مصراع دوم دارای نسبت سلبی است (فعل منفی است) - هر دو مصراع خبری هستند.

مشاوره

بهتر است چنین تیپ سؤالاتی را در دور اول پاسخ ندهید و پس از اتمام سؤالات اقتصاد و پایان آزمون، برای حل آن‌ها بازگردید.

۱۰۲- اگر قضیه «هیچ الف ب نیست» صادق باشد، قضایای کدام گزینه به ترتیب صادق و کاذب خواهند بود؟

- (۱) هر الف ب است - بعضی الف ب است.
(۲) بعضی الف ب نیست - هر الف ب است.
(۳) بعضی الف ب است - هر الف ب است.
(۴) هر الف ب است - بعضی الف ب نیست.

(متوسط - تناقض، تداخل و تضاد - مفهومی - ۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۲

گام اول

یادآوری اینکه در کدام یک از احکام قضایا از «صدق» به «صدق» می‌رسیم
عکس مستوی - تداخل کلی‌ها

یادآوری اینکه در کدام یک از احکام قضایا از «صدق» به «کذب» می‌رسیم
تناقض - تضاد

گام دوم

در صورت سؤال خواسته که ابتدا از «صدق» به «صدق» برسیم؛ پس به دنبال تداخل یا عکس مستوی می‌گردیم
فقط قضیه «بعضی الف ب نیست» در گزینه ۲ متداخل قضیه صورت سؤال و صادق است. (همین‌جا به پاسخ تست رسیدیم 😊)

کام سوم

پس از آن خواسته شده که از «صدق» به «کذب» برسیم؛ پس به دنبال تناقض یا تضاد می‌گردیم. قضیه «هر الف ب است» در گزینه ۲ و ۳ متضاد صورت سؤال و قضیه «بعضی الف ب است» متناقض صورت سؤال و کاذب است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) قضیه اول کاذب است، زیرا متضاد قضیه صورت سؤال است - قضیه دوم کاذب است، زیرا متناقض قضیه صورت سؤال است.
- ۳) قضیه اول کاذب است، زیرا متناقض قضیه صورت سؤال است - قضیه دوم کاذب است، زیرا متضاد قضیه صورت سؤال است.
- ۴) قضیه اول کاذب است، زیرا متضاد قضیه صورت سؤال است - قضیه دوم صادق است، زیرا متداخل قضیه صورت سؤال است.

برای اینکه دستتون راه بیوفته، تست ۲۴۱ کنکور سراسری ۱۳۹۷ رو حل کنید.

می‌دانیم که قضیه «بعضی ب غیر الف است.» کاذب است. قضایای «بعضی ب غیر الف نیست.» و «هر ب غیر الف است.» از نظر صدق و کذب چگونه‌اند؟

۱) نامعلوم - کاذب	۲) صادق - کاذب
۳) نامعلوم - نامعلوم	۴) صادق - نامعلوم

پاسخ: گزینه ۲

۱۰۳- اگر قضیه «بعضی ج د است»، مقدمه اول یک قیاس اقترانی معتبر باشد و بدانیم که «ج» حد وسط است؛ کدام گزینه می‌تواند مقدمه دیگر آن قیاس باشد؟

۱) بعضی ج ب است. ۲) هر ج ب است. ۳) هر ب ج است. ۴) بعضی ب ج نیست.

(دشوار - شرایط اعتبار قیاس اقترانی - مفهومی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۲

کام اول

بازنویسی قیاس در صورتی که گزینه «۲» مقدمه دیگر باشد:

مقدمه اول ← بعضی ج د است
مقدمه دوم ← هر ج ب است.
نتیجه ← بعضی د ب است.

کام دوم

در این صورت قیاس معتبر می‌شود؛ زیرا هر ۳ شرط اعتبار را دارد:

شرط اول ← هر دو مقدمه سالبه نیستند؛ بلکه موجه هستند.
شرط دوم ← علامت حد وسط در مقدمه دوم مثبت است.
شرط سوم ← علامت «د» و «ب» در نتیجه منفی است و اصلاً نیازی به بررسی شرط سوم نیست؛ پس قیاس معتبر است.

جالب است بدانید که...

دکتر محمد خوانساری، استاد برجسته و فقیه فلسفه و منطق در دانشگاه تهران، اینگونه درباره نتیجه معتبر شکل‌های مختلف قیاس اقترانی می‌گوید:

شکل سوم هیچ‌گاه نتیجه کلی ندارد، نه موجه و نه سالبه. این در حالی است که شکل اول، همه محصورات چهارگانه را نتیجه می‌دهد. نتایج شکل دوم و چهارم نیز مثل شکل سوم محدود است، به این بیان که نتیجه شکل دوم هیچ‌گاه به صورت موجه نیست، نه کلیه و نه جزئیه. نتیجه شکل چهارم هیچ‌گاه به صورت موجه کلیه نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

این گزینه اگر مقدمه دیگر قیاس باشد، شرط دوم اعتبار از بین می‌رود و قیاس نامعتبر می‌شود.

بررسی دقیق‌تر...

یادآوری شرط دوم اعتبار قیاس ← حد وسط باید حداقل در یک مقدمه، علامت مثبت داشته باشد.
بررسی صورت سؤال ← حد وسط در صورت سؤال، علامت منفی دارد؛ پس در مقدمه دیگر باید علامت مثبت داشته باشد تا قیاس معتبر باشد.

بررسی گزینه «۱» ← «ج» در گزینه «۱» علامت منفی دارد؛ پس اگر مقدمه دیگر این قیاس باشد، حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی می‌گیرد.

این گزینه اگر مقدمه دیگر قیاس باشد، شرط دوم اعتبار از بین می‌رود و قیاس نامعتبر می‌شود.

بررسی دقیق‌تر...

یادآوری شرط دوم اعتبار قیاس ← حد وسط باید حداقل در یک مقدمه، علامت مثبت داشته باشد.
بررسی صورت سؤال ← حد وسط در صورت سؤال، علامت منفی دارد؛ پس در مقدمه دیگر باید علامت مثبت داشته باشد تا قیاس معتبر باشد.
بررسی گزینه «۳» ← «ج» در گزینه «۳» علامت منفی دارد؛ پس اگر مقدمه دیگر این قیاس باشد، حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی می‌گیرد.

این گزینه اگر مقدمه دیگر قیاس باشد، شرط سوم اعتبار از بین می‌رود و قیاس نامعتبر می‌شود.

بررسی دقیق‌تر...

یادآوری شرط سوم اعتبار قیاس ← هر کدام از موضوع و محمول در نتیجه که علامت مثبت دارند، در مقدمات نیز باید علامت مثبت باشند.
نتیجه قیاس اگر گزینه «۴» مقدمه دیگر باشد، به این صورت است ← بعضی د ب نیست.
علامت «ب» در نتیجه مثبت است ← اما در مقدمه دوم علامت منفی دارد؛ پس قیاس نامعتبر خواهد بود.

۱۰۴- قضایای زیر به ترتیب کدام یک از انواع قضیه شرطی منفصل هستند؟

- این موجود یا انسان است یا غیر حیوان.

- انسان یا غیر شیعه است یا مسلمان.

- او یا نمره زیر ۱۵ می‌گیرد یا قبول می‌شود.

۲) مانعه‌الجمع - مانعه‌الرفع - مانعه‌الجمع

۱) مانعه‌الرفع - مانعه‌الجمع - مانعه‌الجمع

۴) مانعه‌الجمع - مانعه‌الرفع - مانعه‌الرفع

۳) مانعه‌الرفع - مانعه‌الرفع - مانعه‌الرفع

(دشوار - قضیه شرطی - مفهومی - ۱۰۰۹)

پاسخ: گزینه ۴

قضایای مذکور در صورت سؤال به ترتیب «مانعه‌الجمع - مانعه‌الرفع - مانعه‌الرفع» هستند.

در قضایای منفصل مانعه‌الجمع ← می‌توان یک حالت سوم فرض کرد.

در قضایای منفصل مانعه‌الرفع ← نمی‌توان یک حالت سوم فرض کرد.

بررسی موارد:

قضیه «این موجود یا انسان است یا غیر حیوان» منفصل مانعه‌الجمع است؛ زیرا اجتماع دو قضیه محال و ارتفاع آن‌ها ممکن است.

آیا هر دو طرف می‌توانند درست باشند؟ — «یا» را حذف کرده و به جای آن «هم» می‌گذاریم — این موجود هم انسان است؛ هم غیرحیوان

معنا نمی‌دهد؛ چرا که اگر یک موجود انسان باشد، دیگر نمی‌تواند غیر حیوان باشد و حتماً حیوان است. پس درست بودن هر دو طرف محال است.

آیا هر دو طرف می‌توانند کاذب باشند؟ — «یا» را حذف کرده و به جای آن «نه» می‌گذاریم — این موجود نه انسان است؛ نه غیرحیوان

معنا می‌دهد؛ مثلاً اسب، انسان نیست و غیر حیوان هم نیست (حیوان است). پس کاذب بودن هر دو طرف ممکن است.

قضیه «انسان یا غیر شیعه است یا مسلمان» منفصل مانعه‌الرفع است؛ زیرا اجتماع دو قضیه ممکن و ارتفاع آن‌ها محال است.

آیا هر دو طرف می‌توانند درست باشند؟ — «یا» را حذف کرده و به جای آن «هم» می‌گذاریم — انسان هم غیرشیعه است؛ هم مسلمان

معنا می‌دهد؛ چرا که اهل تسنن، غیر شیعه و مسلمان هستند. پس درست بودن هر دو طرف ممکن است.

آیا هر دو طرف می‌توانند کاذب باشند؟ — «یا» را حذف کرده و به جای آن «نه» می‌گذاریم — انسان نه غیرشیعه است؛ نه مسلمان

معنا نمی‌دهد؛ چرا که اگر کسی غیر شیعه نباشد (شیعه باشد)، قطعاً مسلمان است و حالت دیگری وجود ندارد. پس کاذب بودن هر دو طرف ممکن نیست.

قضیه «او یا نمره زیر ۱۵ می‌گیرد یا قبول می‌شود» منفصل مانع‌الرفع است؛ زیرا اجتماع دو قضیه ممکن و ارتفاع آن‌ها محال است.

آیا هر دو طرف می‌توانند درست باشند؟ — «یا» را حذف کرده و به جای آن «هم» می‌گذاریم — او هم نمره زیر ۱۵ می‌گیرد؛ هم قبول می‌شود

معنا می‌دهد؛ چرا که ممکن است شخصی نمره ۱۴ بگیرد و قبول هم شود. پس درست بودن هر دو طرف ممکن است.

آیا هر دو طرف می‌توانند کاذب باشند؟ — «یا» را حذف کرده و به جای آن «نه» می‌گذاریم — او نه نمره زیر ۱۵ می‌گیرد؛ نه قبول می‌شود

معنا نمی‌دهد؛ چرا که اگر کسی نمره زیر ۱۵ نگیرد (بالای ۱۵ بگیرد)، قطعاً قبول می‌شود و نمی‌تواند قبول نشود. پس کاذب بودن هر دو طرف ممکن نیست.

۱۰۵- در کدام گزینه احتمال بروز مغالطه «بزرگ‌نمایی - کوچک‌نمایی» وجود دارد؟

- ۱) من زیاد اهل مطالعه کتاب نیستم؛ اما با سواد اندک هم می‌توان فهمید که سیگار کشیدن ضرر دارد.
- ۲) از شما که حدود ۱۰۰ مقاله در زمینه حقوق خانواده نوشته‌اید بعید است که بخواهید از همسر خود طلاق بگیرید.
- ۳) حمله جنگنده‌های دشمن به مناطق مرزی، نقض آشکار حقوق بشردوستانه بود؛ چرا که هزاران کشته و زخمی بر جای گذاشت.
- ۴) در انتخابات شورای مدرسه، بیش از ۹۰ درصد از دانش‌آموزان به محمد رأی دادند؛ می‌توان گفت که او مقبولیت گسترده‌ای در مدرسه دارد.

(متوسط - مغالطه‌های درس ۱۰ - مفهومی - ۱۰۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

عبارت موجود در گزینه «۳» دارای مغالطه «بزرگ‌نمایی - کوچک‌نمایی» است؛ چرا که مثلاً شاید آمار مربوط به این حمله، ۹۹۹ زخمی و ۱ کشته باشد؛ اما گوینده با جمع بستن کشته‌ها و زخمی‌ها، سعی در بزرگ‌نمایی واقعه دارد. دقت کنید که در صورت سؤال نیز از «احتمال بروز مغالطه» حرف زده شده است و احتمالی که در پاسخ‌نامه بیان شد، دور از ذهن نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) عبارت مذکور، دارای مغالطه مسموم کردن چاه است؛ چرا که تلویحاً به افرادی که مخالف این نظر هستند، گفته شده که حتی سواد اندک نیز ندارند.
- ۲) این عبارت مغالطه تله‌گذاری دارد؛ زیرا از صفت شایسته «نویسنده بیش از ۱۰۰ مقاله» استفاده شده تا شخص، از طلاق همسرش خودداری کند.
- ۴) این عبارت، فاقد مغالطه است؛ چرا که واقعاً محمد با پشتوانه ۹۰ درصد رأی‌های مدرسه، دارای مقبولیت زیادی است.

دام تستی

مغالطه بزرگ‌نمایی - کوچک‌نمایی، زمانی است که بی‌دلیل نسبت به بزرگ‌نمایی موضوعی اقدام شود؛ اما در گزینه «۴» هیچ بزرگ‌نمایی انجام نشده و حقیقت بیان شده است. در گزینه «۲» نیز آن شخص واقعاً ۱۰۰ مقاله دارد و هیچ بزرگ‌نمایی انجام نشده است.

تذکره!

در هر ۴ گزینه به‌نحوی از کلماتی استفاده شده که ظاهرشان مشابه کوچک‌نمایی یا بزرگ‌نمایی است:

گزینه ۱: سواد اندک - زیاد اهل مطالعه کتاب نیستم

گزینه ۲: نوشتن ۱۰۰ مقاله

گزینه ۳: هزاران کشته و زخمی

گزینه ۴: رأی بیش از ۹۰ درصد دانش‌آموزان

۱۰۶- کدام پرسش به‌نحو دقیق‌تری قابلیت بررسی در دانش فلسفه را دارد؟

- ۱) آیا «زمان» مستقل از ذهن انسان وجود دارد یا ساخته ذهن است؟
- ۲) آیا حرکت سیارات بر اثر نیروی گرانش خورشید است؟
- ۳) آیا حقیقت، چیزی فراتر از مجموعه‌ی قوانین فیزیکی است یا نه؟
- ۴) آیا بدن انسان برای ادامه حیات به ویتامین D نیاز دارد؟

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - چستی فلسفه - مفهومی - ۱۱۰۱)

گزینه ۱ دقیقاً پرسشی فلسفی است؛ زیرا به چستی زمان و نسبت آن با ذهن یا واقعیت عینی می‌پردازد. این پرسش نه با آزمایش تجربی حل می‌شود و نه در چارچوب علوم جزئی قرار دارد، بلکه به حوزه‌ی متافیزیک و معرفت‌شناسی مربوط است.

جالب است بدانید که...

از دوران ارسطو تا کانت، مسأله‌ی «زمان» یکی از اساسی‌ترین پرسش‌های فلسفی بوده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ پرسشی مربوط به علم فیزیک است که علم نجوم و قوانین گرانش به آن پاسخ می‌دهند.

۳ این پرسش بوی فلسفه می‌دهد، اما صورت‌بندی آن کمی مبهم است و به جای یک پرسش فلسفی روشن، بیشتر به جدل میان علم تجربی و فلسفه شباهت دارد.

رد گزینه ۳

این پرسش بوی فلسفه می‌دهد، اما نسبت به گزینه ۱ نمی‌تواند انتخاب مناسبی باشد و به جای یک پرسش فلسفی روشن، بیشتر به جدل میان علم و فلسفه شباهت دارد.

۴ پرسشی تجربی در پزشکی و زیست‌شناسی است و با داده‌های آزمایشگاهی پاسخ داده می‌شود.

مشاوره

به کلیدواژه «به‌نحو دقیق‌تری» در صورت سؤال دقت کنید؛ همین موضوع حاکی از آن خواهد بود که احتمالاً در تست بیش از یک گزینه ظاهراً درست مشاهده می‌کنید.

۱۰۷- فیلسوفی را در نظر بگیرید که در سیاست با لیبرالیسم مخالف است؛ درباره‌ی او کدام گزاره را با اطمینان می‌توان پذیرفت؟

- ۱) این فیلسوف با آزادی‌های بی‌حد و مرز فردی و رشد افراطی سرمایه‌داری مخالف است.
- ۲) فیلسوف مذکور از پیروان اصالت جامعه بوده و رستگاری جامعه را در اولویت امور قرار می‌دهد.
- ۳) رشد اقتصادی از نظر این فیلسوف، صرفاً با تعاونی‌های اقتصادی و گسترش بیمه‌ها امکان‌پذیر است.
- ۴) انسان از نظر این فیلسوف، بدون جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کند، دارای شخصیت مستقل نمی‌باشد.

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - ریشه و شاخه‌های فلسفه - مفهومی - ۱۱۰۲)

ترجمه سؤال

صورت سؤال به حالتی اشاره دارد که بین دیدگاه دوم و سوم مشترک باشد؛ یعنی هم پیروان اصالت جامعه آن را بپذیرند و هم پیروان اصالت هردو.

کلم اول

ابتدا مشخص کنید که چه کسانی در سیاست، مخالف لیبرالیسم هستند ← پیروان اصالت جامعه و پیروان اصالت هردو، مخالف لیبرالیسم هستند.

توضیح بیشتر:

پیروان اصالت جامعه ← طرفدار سوسیالیسم هستند؛ پس مخالف لیبرالیسم هستند.

پیروان اصالت توأمان فرد و جامعه ← هم مخالف لیبرالیسم و هم مخالف سوسیالیسم هستند.

کلم دوم

گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم؛ گزینه‌ای پاسخ است که به‌صورت مشترک مربوط به دیدگاه دوم و سوم (اصالت جامعه و اصالت هردو) باشد.

بررسی گزینه‌ها:

۱ این گزاره میان دیدگاه دوم و سوم مشترک می‌باشد؛ پس پاسخ سؤال است.

۲) این گزاره صرفاً مربوط به دیدگاه دوم است و شامل دیدگاه سوم نمی‌شود.

۳) این گزاره صرفاً مربوط به دیدگاه دوم است و شامل دیدگاه سوم نمی‌شود؛ زیرا در دیدگاه سوم، اینگونه نیست که رشد اقتصادی، صرفاً از طریق تعاونی‌های اقتصادی و گسترش بیمه‌ها باشد، بلکه در حد متعادل به افراد نیز اجازه رشد داده می‌شود و سرمایه‌های خصوصی، سرکوب نمی‌شوند.

۴) این گزاره صرفاً مربوط به دیدگاه دوم است و شامل دیدگاه سوم نمی‌شود، زیرا در دیدگاه سوم، هم افراد دارای شخصیت مستقل هستند و هم جامعه شخصیتی مستقل دارد.

مشاوره

فهمیدن صورت سؤال، گاهی از پاسخ دادن به همان سؤال دشوارتر است 😊. در این تست اگر صورت سؤال را متوجه شوید، انتخاب گزینه درست، ساده است.

کلیدواژه‌های مربوط به اصالت فرد و جامعه:

۱۰۸- کدام عبارت درست است؟

- ۱) اندیشیدن فیلسوفانه، در نتیجهٔ مرور چیستی باورهای انسان در طول زندگی به دست می‌آید.
- ۲) رسیدن به آزاداندیشی تنها در صورتی امکان‌پذیر است که همهٔ باورهای انسان، درست باشند.
- ۳) ورود به دانش فلسفه، شرط اساسی برای رسیدن به آزاداندیشی و کسب شخصیت مستقل محسوب نمی‌شود.
- ۴) در نتیجهٔ فهمیدن اهداف زندگی دیگران، ریشه‌های فکری آن‌ها را کشف می‌کنیم و به عقایدشان پی می‌بریم.

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - فلسفه و زندگی - خط به خط - ۱۱۰۳)

اینگونه نیست که برای رسیدن به آزاداندیشی و کسب شخصیت مستقل، مجبور باشیم از دانش فلسفه استفاده کنیم؛ بلکه در هر شغل و دانشی، می‌توانیم عقایدی مستقل کسب کنیم و شخصیتی مستقل داشته باشیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در نتیجهٔ مرور چرایی باورهای مربوط به زندگی، ممکن است اندیشیدن فیلسوفانه حاصل شود.

تعبیر

چیستی باورها، یعنی ← اینکه بدانیم محتوا و ماهیت باورهای ما چیست.

چرایی باورها، یعنی ← اینکه بدانیم چرا این باورها را کسب کرده‌ایم و ریشهٔ آن‌ها کجاست.

۲) برای رسیدن به آزاداندیشی، نیازی نیست که همهٔ باورهای انسان درست باشند؛ بلکه باید همهٔ باورها به صورت مستقل و مدلل کسب شده باشند.

نکته

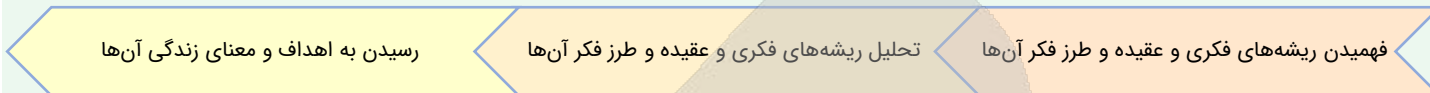
ممکن است باورهای یک شخص آزاداندیش، درست یا نادرست باشد؛ اما لزوماً همهٔ این باورها، توسط خودش کسب شده‌اند.

ملاک تبدیل شدن به یک شخصیت آزاداندیش چیست؟

اگر کسی خودش باورهایش را کسب کرده باشد و آن‌ها را از راه تقلید به دست نیاورده باشد، آزاداندیش است. در واقع، ملاک آزاداندیشی، درست یا غلط بودن باورها نیست؛ بلکه مستقل یا مقلدانه بودن باورها است.

۴ ابتدا ریشه‌های فکری و عقاید اطرافیان را کشف می‌کنیم و در نتیجه آن، اهداف‌شان را متوجه می‌شویم. پس روند مذکور در گزینه ۳، برعکس بیان شده است.

مراحل فهمیدن اهداف و معنای زندگی اطرافیان

ویژگی‌های افراد آزاداندیش

دنبال‌رو دیگران نبوده و خودشان، بنیان‌های فکری خویش را ساخته‌اند. لزوماً فیلسوف نبوده و ممکن است در هر پیشه‌ای به آزاداندیشی برسند. شخصیتی مستقل داشته و باورهای خود را با استدلال کسب کرده‌اند.

۱۰۹- کدام گزینه درباره تالس درست است؟

- ۱) از نظر او جهان در باطن خود دارای وحدت بوده و از عنصری واحد تشکیل شده است.
- ۲) در آثار باقی مانده خود تأکید دارد که آب مبدأ همه عناصر موجود در هستی است.
- ۳) درباره اینکه چرا آب را مبدأ همه عناصر موجود در هستی می‌داند، دلیلی ارائه نداد.
- ۴) مهم‌ترین اندیشمندی در یونان بود که به تبیین عقلانی مباحث فلسفی پرداخت.

(متوسط - آغاز تاریخی فلسفه - مفهومی - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۱

از نظر تالس، همه موجودات شکلی از آب هستند و همه چیز نهایتاً به آب بر می‌گردد؛ پس جهان در باطن خود یک چیز بوده و وحدت دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) از تالس هیچ اثری باقی نمانده است.
- ۳) تالس درباره دلیل این موضوع توضیح داد و گفت: «آب در درجات بالا بخار می‌شود و در درجات پایین منجمد و سخت می‌شود. وقتی به صورت باران در می‌آید، گیاهان از آن می‌رویند و... پس همه چیز شکلی از آب است».
- ۴) تالس، نخستین اندیشمند یونانی بود که اندیشه‌های فلسفی مشخصی داشت؛ نه اینکه مهم‌ترین اندیشمندی باشد که به تبیین عقلانی مباحث فلسفی پرداخته باشد.

همه آنچه از تالس در کتاب درسی آمده است را بررسی می‌کنیم:

- نخستین اندیشمند یونانی است که اندیشه‌های فلسفی مشخصی داشته است.
- از او هیچ نوشته‌ای باقی نمانده است.
- تاریخ دقیق تولدش مشخص نیست.
- خورشیدگرفتگی را در قرن ششم ق.م پیش‌بینی کرد؛ پس در آن دوره زندگی می‌کرده است.
- از نظر او آب مبدأ شکل‌گیری و تغییرات جهان است.

تالس

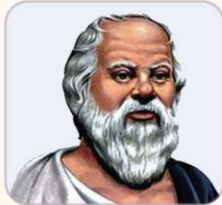
۱۱۰- ملتوس در دادگاه به کدام یک از گزاره‌های زیر درباره سقراط اشاره نکرد؟

- (۱) سقراط با افکار خود، جوانان آتن را گمراه می‌کند.
 (۲) سقراط، منکر خدایان یونانی است.
 (۳) سقراط، در پی تحریف اسرار آسمان‌ها و زمین است.
 (۴) سقراط، خورشید و ماه را نمی‌پرستد.

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - زندگی بر اساس اندیشه - خط به خط - ۱۱۰۵)

ملتوس گفت: «سقراط در پی آن است که به اسرار آسمان‌ها و زمین، دست پیدا کند»؛ نه اینکه آن‌ها را تحریف کند.

کلاس درس: اتهامات سقراط

- ۱ رفتاری خلاف دین آتنبان در پیش گرفته است.
 ۲ در پی آن است که به اسرار آسمان‌ها و زمین، دست یابد.
 ۳ در پی آن است که باطل را حق جلوه دهد.
 ۴ در پی آن است که حق جلوه دادن باطل را، به دیگران، آموزش دهد.

••• با •••

۱۱۱- کدام عبارت درباره معرفت‌شناسی نادرست است؟

- (۱) معرفت‌شناسی در آغاز ظهور فلسفه، جزئی از فلسفه یا مباحث فلسفی نبوده است.
 (۲) توجه ویژه کانت به معرفت‌شناسی سبب شد تا فیلسوفان بیشتری بدان بپردازند.
 (۳) فیلسوف نظریه پرداز در هستی‌شناسی، ضرورتاً درباره معرفت‌شناسی دیدگاهی دارد.
 (۴) علت استقلال معرفت‌شناسی، طرح پرسش‌های جدی و جدید و دیدگاه‌های مختلف است.

پاسخ: گزینه ۱

(آسان - معرفت‌شناسی - خط به خط - ۱۱۰۶)

معرفت‌شناسی همیشه جزئی از فلسفه بوده است.

یک برش از صفحه ۴۶ کتاب درسی فلسفه یازدهم

تعریف «معرفت‌شناسی»

«معرفت‌شناسی» بخشی از فلسفه است که به پدیده شناخت می‌پردازد و می‌کوشد به این گونه پرسش‌ها پاسخ دهد. معرفت‌شناسی همیشه جزئی از فلسفه بوده است. هنگامی که فیلسوفی درباره موضوعاتی مانند هستی، جهان و انسان می‌اندیشد، ناگزیر درباره خود اندیشیدن و شناخت نیز دیدگاهی دارد.

چرا مجبوریم به معرفت‌شناسی بپردازیم؟

نادرستی گزینه ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ توجه ویژه کانت، فیلسوف قرن هجدهم آلمان، به شناخت سبب شد که معرفت‌شناسی، رشد بیشتری کند و فیلسوفان بیشتری در دوره جدید به آن بپردازند.

تذکره!

دانش معرفت‌شناسی، قبل از کانت هم وجود داشته است؛ کانت صرفاً سبب رشد بیشتر و جلب توجه مضاعف به آن شد.

۳ هنگامی که فیلسوفی درباره موضوعاتی مانند هستی، جهان و انسان می‌اندیشد، ناگزیر درباره خود اندیشیدن و شناخت نیز دیدگاهی دارد.

یادآوری

در درس ۲ فلسفه یازدهم خواندید که: «معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است».

۴ در گذشته برخی از مباحث معرفت‌شناسی در ضمن مباحث فلسفی طرح می‌شد؛ اما امروزه به علت طرح پرسش‌های جدی و جدید درباره معرفت و ظهور دیدگاه‌های گوناگون، این بخش از فلسفه به صورت شاخه مستقلی درآمده که به آن «معرفت‌شناسی» یا «نظریه معرفت» می‌گویند.

•• **با** ••

۱۱۲- کدام گزینه درباره ابزارهای مختلف شناخت درست است؟

- ۱) استفاده‌های مختلف از اشیای مختلف صرفاً کار حس است.
- ۲) معرفت شهودی نیازی به وساطت تجربه و استدلال عقلی ندارد.
- ۳) نسبت میان شهود وحیانی و معرفت قلبی، عموم و خصوص من وجه است.
- ۴) شناخت عقلی چون از تجربه و حس استفاده نمی‌کند، همواره درست است.

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - ابزارهای شناخت - مفهومی - ۱۱۰۷)

معرفت شهودی یک معرفت بی‌واسطه است؛ یعنی بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی در قلب تجلی می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) حس به کمک عقل می‌تواند از اشیای متفاوت استفاده‌های مختلف بکند.

مثال

حس تشخیص می‌دهد که مایع روی میز، آب است؛ عقل دستور می‌دهد که در هنگام تشنگی به سراغ آن برود. پس عقل با کمک حس، از اشیاء متفاوت، استفاده‌های متفاوت می‌کند.

۳) نسبت میان شهود وحیانی و معرفت قلبی، عموم و خصوص مطلق است.

توضیح بیشتر...

شهود وحیانی، برترین نوع معرفت قلبی است؛ پس نسبت آن‌ها عموم و خصوص مطلق است.

۴) شناخت عقلی نیز می‌تواند خطا داشته باشد؛ زیرا در منطق خواندیم که گاهی استدلال‌های ما نیز نادرست است.

نکته

تنها شناخت بدون خطا، شهود وحیانی است؛ حتی معرفت وحیانی که برداشت انسان‌ها از وحی است نیز می‌تواند خطاپذیر باشد.

کنکورشناسی

پیش از این سؤالات ترکیبی میان کتاب فلسفه و کتاب منطق در کنکور طرح شده بود؛ به‌نحوی که ترکیب نسبت‌های چهارگانه با مباحث فلسفی مورد پرسش قرار گرفته بود.

•• **با** ••

۱۱۳- کدام یک از گزاره‌های زیر به بهترین نحو دیدگاه پراگماتیسم را در مواجهه با مفهوم «حقیقت» بازتاب می‌دهد؟

- ۱) حقیقت همچنان که در قالب یک ایده ثابت و غیرقابل تغییر باقی می‌ماند، تنها از طریق تجزیه و تحلیل انتزاعی و منطقی قابل دستیابی است و ارتباط مستقیم با تجربه‌های عملی دارد.
- ۲) حقیقت تنها زمانی وجود دارد که یک باور به‌طور عملی و ملموس در زندگی روزمره به نتیجه قابل مشاهده‌ای منجر شود؛ بنابراین معیار درستی هر ایده به کارآمدی آن در عمل بستگی دارد.
- ۳) حقیقت در قالب یک ساختار ثابت و جهان‌شمول وجود دارد که مستقل از زمان و مکان قابل کشف نیست و هرگونه تغییر در آن تنها به دلیل فایده‌های علمی متفاوت آن موضوع است.
- ۴) حقیقت صرفاً یک امر شخصی است که به اراده و خواست فرد بستگی دارد و هیچ‌گونه ارتباطی با دنیای بیرون ندارد؛ در واقع چیزی را باید حقیقت دانست که در عمل سودمند باشد.

پیروان مکتب پراگماتیسم معتقد بودند که ما نیازمند باورهایی هستیم که در عمل به کار بیایند و سودمندی خود را نشان دهند؛ پس معیار حقیقت را سودمندی یک موضوع در عمل می‌دانستند. در گزینه ۲ نیز به همین موضوع اشاره شده؛ به نحوی که معیار درستی یک موضوع را سودمندی آن در عمل دانسته است.

توضیح بیشتر...

در فلسفه پراگماتیسم، حقیقت به طور مستقیم به کاربرد و اثربخشی عملی در زندگی واقعی ارتباط دارد. در این دیدگاه، حقیقت چیزی نیست که به طور انتزاعی یا ثابت و جهان‌شمول وجود داشته باشد، بلکه بیشتر به تأثیرات آن در عمل بستگی دارد. به عبارت دیگر، ایده‌ها و باورها زمانی حقیقت دارند که بتوانند در موقعیت‌های واقعی زندگی اثربخش و مفید باشند و نتیجه‌های ملموسی از خود به جا بگذارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

اولاً در پراگماتیسم، حقیقت دارای قالب واحد و غیرقابل تغییر نیست و بستگی به سودمندی آن در عمل دارد؛ مثلاً ممکن است امروز چیزی سودمند باشد و فردا سودمند نباشد، در نتیجه درستی یا نادرستی آن موضوع متغیر است. ثانیاً، حقیقت در پراگماتیسم، مطلقاً ارتباطی با تحلیل منطقی ندارد و کاملاً به سودمندی آن موضوع در عمل مربوط است.

مثال

فرض کنید یک تئوری علمی مثل نظریه حرکت زمین به دور خورشید وجود دارد. این تئوری ممکن است از لحاظ تحلیل منطقی و انتزاعی قابل قبول باشد؛ اما در پراگماتیسم، فقط زمانی حقیقت محسوب می‌شود که در عمل و در زندگی واقعی سودمند باشد.

۳

تغییر در حقیقت، به دلیل فایده‌های عملی آن موضوع است؛ نه فایده‌های علمی.

دام تستی

اگر به تفاوت «عملی» و «علمی» دقت نکردید، در دام طراح افتاده‌اید.

نکته

در پراگماتیسم، حقیقت مستقل از زمان و مکان قابل کشف نیست و باید سودمندی آن موضوع را در زمان و مکان فعلی در نظر گرفت.

۴

حقیقت در پراگماتیسم ارتباط مستقیم با دنیای بیرون دارد؛ باید دید که آن موضوع در دنیای بیرون سودمند است یا نه.

مثال

فرض کنید که یک نفر باور دارد که استفاده از یک رژیم غذایی خاص برای او سودمند است و برای او حقیقت دارد؛ اما در پراگماتیسم، این حقیقت تنها زمانی تأیید می‌شود که نتیجه‌ی ملموسی در دنیای واقعی مشاهده شود و در برابر شرایط مختلف آزموده شود.

تذکره!

گزینه ۴ مشابه دیدگاه نسبی‌گرایان است؛ نه پراگماتیسم‌ها.

مشاوره

حفظ کردن کلیات یک مبحث برای پاسخگویی به سؤالات کنکور و آزمون‌های آزمایشی (حداقل آزمون ماز) کافی نیست و باید به جزئیات آن مسلط شوید. پس اگر در هنگام مرور مطالب، صرفاً به این موضوع توجه می‌کنید که پراگماتیست‌ها به سودمندی یک عمل تأکید داشتند، امکان پاسخگویی به این تست را ندارید؛ چرا که در هر چهار گزینه به سودمندی اشاره شده است 😊

۱۱۴- کدام عبارت قابل پذیرش است؟

- ۱) اگر یک فیلسوف، نفس را چیزی فرعی نسبت به بدن تلقی نکند، پس قطعاً به دو ساحتی بودن انسان اعتقاد دارد.
- ۲) اراده آزاد انسان در برهان کانت، به عنوان پیش فرض قرار گرفته و نفس مجرد از ماده او را اثبات عقلانی می‌کند.
- ۳) از دیدگاه ابن‌سینا، اموری همچون اخلاق، دوستی، نفرت و عشق، نشان‌دهنده وجود نفس مجرد از ماده است.
- ۴) از نظر حکمت متعالیه روح انسانی آخرین درجه تکاملی است که اشیاء جهان هستی می‌توانند به آن برسند.

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - چِستی انسان (۱) و چِستی انسان (۲) - ترکیبی - ۱۱۰۹ و ۱۱۱۰)

از دیدگاه ابن سینا، روح می‌تواند اموری از قبیل اخلاق، عشق، دوستی، نفرت، پرستش و معنویت را دریابد و آنها را در خود پدید آورد. پس با دیدن امور مذکور، می‌توان به وجود روح پی برد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) این فیلسوف ممکن است کلاً وجود نفس را انکار کند.

تذکره!

درباره «نفس» ۳ دیدگاه وجود دارد:

انسان دارای نفس است (انسان دو ساحتی است).

نفس، وجود ندارد.

نفس، چیزی فرعی نسبت به بدن است.

۲) اراده آزاد انسان از پیش فرض‌های برهان کانت نیست؛ بلکه آن نیز در برهان مذکور اثبات می‌شود.

تذکره!

برهان کانت، ۲ نتیجه دارد:

انسان دارای اراده آزاد است.

انسان دارای نفس است.

۴) آخرین درجه تکاملی موجودات زنده درست است؛ نه آخرین درجه تکاملی اشیاء جهان.

۱۱۵- چرا فیلسوفان مسلمان علاقه‌مندی به فضیلت‌ها را شرط کافی برای انتخاب آن‌ها نمی‌دانند؟ زیرا

۱) تمایلات روحی انسان قوی نیستند.

۲) گاهی عقل انسان فضیلت‌ها را خوب و زیبا نمی‌داند.

۳) امکان تلاقی میان تمایلات مادی و روحی وجود دارد.

۴) تمایل انسان به فضیلت حاصل زندگی اجتماعی است و ذاتی نیست.

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - اخلاق و دیدگاه فیلسوفان مسلمان - مفهومی - ۱۱۱۱)

علت انجام رذایل اخلاقی این است که گاه میان فضیلت‌ها و منافع و تمایلات مادی و حیوانی انسان تلاقی پیدا می‌شود؛ در چنین شرایطی اگر تمایلات حیوانی و مادی قوی باشند انسان را به سوی خود می‌کشاند و مانع رسیدن او به فضیلت‌ها می‌شوند و حتی او را به سوی رذیلت‌ها سوق می‌دهند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تمایلات روحی انسان هم می‌توانند قوی باشند و هم می‌توانند قوی نباشند؛ بستگی به میزان کنترل هر انسانی بر تمایلات مادی خودش دارد.

۲) انسان به فضیلت‌ها فطرتاً علاقه‌مند است و عقل انسان آن‌ها را زیبا و خوب می‌داند.

۴) این گزینه دیدگاه ماتریالیست‌ها و داروینیست‌ها است، نه دیدگاه فیلسوفان مسلمان.

نکته

از نظر فیلسوفان مسلمان، تمایل انسان به فضیلت‌ها ذاتی و فطری است.

کل کتاب اقتصاد
صفحه‌های ۱ تا ۱۶۰

بودجه‌بندی
این آزمون

کتاب اقتصاد ۱۵ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

سهم در
کنکور

۱۱۶- تولیدکننده‌ای در طول سال گذشته یک سوم از محصولات تولیدی خود را به قیمت هر واحد ۴۵۰ تومان فروخته است و دو سوم دیگر محصولات را به قیمت هر واحد ۶۸۰ تومان به فروش رسانده است. اگر تعداد محصولات تولید شده ۹۰۰ واحد باشد و هزینه تولید یک‌سوم محصولات هر واحد ۵۶ تومان و هزینه تولید دو سوم دیگر هر واحد ۱۲۵ تومان باشد؛ آنگاه:

الف - درآمد این تولیدکننده در سال گذشته چقدر بوده است؟

ب - سود تولیدکننده چقدر بوده است؟

۲) ۴۰۸,۰۰۰ تومان - ۴۵۱,۲۰۰ تومان سود

۱) ۵۴۳,۰۰۰ تومان - ۹۱,۸۰۰ تومان سود

۴) ۵۴۳,۰۰۰ تومان - ۴۵۱,۲۰۰ تومان سود

۳) ۴۰۸,۰۰۰ تومان - ۹۱,۸۰۰ تومان سود

(دشوار - کسب و کار و کارآفرینی - محاسباتی - ۱۰۰)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

ابتدا باید درآمد حاصل از فروش محصولات را به صورت جداگانه محاسبه کنیم:

ارزش هر محصول \times تعداد محصول فروخته شده = درآمد حاصل از فروش یک‌سوم از محصولات به قیمت هر واحد ۴۵۰ تومان

$$= \left(\frac{1}{3} \times 900\right) \times 450 = 135,000 \text{ تومان}$$

ارزش هر محصول \times تعداد محصول فروخته شده = درآمد حاصل از فروش دو سوم از محصولات به قیمت هر واحد ۶۸۰ تومان

$$= \left(\frac{2}{3} \times 900\right) \times 680 = 408,000 \text{ تومان}$$

تومان $135,000 + 408,000 = 543,000$ = کل درآمد تولیدکننده از فروش محصولات

اکنون هزینه تولید محصولات را محاسبه می‌کنیم:

تومان $16,800 = \left(\frac{1}{3} \times 900\right) \times 56$ = تعداد محصولات \times هزینه تولید هر محصول = هزینه تولید یک‌سوم محصولات

تومان $75,000 = \left(\frac{2}{3} \times 900\right) \times 125$ = تعداد محصولات \times هزینه تولید هر محصول = هزینه تولید دو سوم محصولات

تومان $91,800 = 75,000 + 16,800$ = هزینه تولید کل محصولات

سود = درآمد - هزینه‌های تولید

$$= 543,000 - 91,800 = 451,200 \text{ تومان}$$

میزان درآمد بیشتر از میزان هزینه‌هاست؛ در نتیجه تولیدکننده از فعالیت اقتصادی خود سود کرده است.

۱۱۷- ۳ نفر (افراد A, B و C) کل سهام یک شرکت فرضی را خریداری کرده‌اند. اگر ارزش هر سهم ۱۰۰ تومان باشد و اگر نفر سوم (C) مبلغ ۵۵۰۰ تومان برای خرید سهام هزینه کرده باشد و مالک ۲۵ درصد از سهام شرکت باشد، آنگاه:

الف - کل سرمایه شرکت چند تومان است؟

ب - اگر فرد دوم (B) مالک ۳۵ درصد از سهام شرکت باشد، آنگاه چند تومان برای خرید سهام هزینه کرده است؟

ج - اگر سود شرکت در پایان سال ۸۵۰ تومان باشد، سهم فرد اول (A) از سود چند تومان است؟

د - تعداد سهام‌های ارائه شده توسط شرکت کدام است؟

ه - تعداد سهام خریداری شده توسط فرد C کدام است؟

۱) ۱۱۰۰۰ تومان - ۷۷۰۰ تومان - ۴۳۰ تومان - ۲۲۰ سهم - ۴۵ سهم

۲) ۲۲۰۰۰ تومان - ۷۷۰۰ تومان - ۳۴۰ تومان - ۲۲۰ سهم - ۵۵ سهم

۳) ۲۲۰۰۰ تومان - ۶۵۰۰ تومان - ۴۳۰ تومان - ۱۱۰ سهم - ۴۵ سهم

۴) ۱۱۰۰۰ تومان - ۶۵۰۰ تومان - ۳۴۰ تومان - ۱۱۰ سهم - ۵۵ سهم

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - انتخاب نوع کسب و کار - محاسباتی - ۱۰۰۲)

بررسی موارد:

$$\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد} \times ۱۰۰ = \frac{\text{ارزش سهام شرکت}}{\text{میزان مالکیت فرد از دارایی شرکت}}$$

$$\text{درصد مالکیت فرد C از دارایی شرکت} = \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد C}}{\text{ارزش سهام شرکت}} \times ۱۰۰$$

$$۲۵ = \frac{۵۵۰۰}{\text{ارزش سهام شرکت}} \times ۱۰۰ \Rightarrow \text{ارزش سهام شرکت} = \frac{۵۵۰۰ \times ۱۰۰}{۲۵} = ۲۲,۰۰۰ \text{ تومان}$$

ارزش سهام شرکت \times درصد مالکیت فرد B از دارایی شرکت = هزینه فرد B بابت خرید سهام

$$\text{تومان } ۷,۷۰۰ = \frac{۳۵}{۱۰۰} \times ۲۲,۰۰۰ = \text{هزینه فرد B بابت خرید سهام}$$

چون ۳ نفر کل سهام شرکت را خریداری کرده‌اند، در نتیجه مجموع درصد مالکیت افراد از دارایی شرکت برابر با ۱۰۰ خواهد بود؛ در نتیجه درصد مالکیت فرد A برابر خواهد بود با:

$$\text{درصد } ۴۰ = ۱۰۰ - (۲۵ + ۳۵) = ۱۰۰ - ۶۰ = ۴۰$$

سود شرکت \times درصد مالکیت فرد از دارایی شرکت = سود تعلق گرفته به هر فرد

$$\text{تومان } ۳۴۰ = \frac{۴۰}{۱۰۰} \times ۸۵۰ = \text{سود تعلق گرفته به فرد A}$$

$$\text{عدد } ۲۲۰ = \frac{\text{ارزش سهام شرکت}}{\text{ارزش هر سهم}} = \frac{۲۲,۰۰۰}{۱۰۰} = \text{تعداد سهام شرکت}$$

$$\text{عدد } ۵۵ = \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد C}}{\text{ارزش هر سهم}} = \frac{۵,۵۰۰}{۱۰۰} = \text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد C}$$

فرمول‌های مهم!

$$\text{میزان مالکیت فرد از دارایی شرکت} = \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{ارزش سهام شرکت}} \times 100$$

یا

$$\text{میزان مالکیت فرد از دارایی شرکت} = \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{دارایی شرکت (ارزش کل سهام شرکت)}} \times 100$$

$$\text{تعداد سهام} = \frac{\text{ارزش کل سهام شرکت}}{\text{ارزش هر سهم}}$$

$$\text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد} = \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{ارزش هر سهم}}$$

$$\text{سود شرکت} \times \text{درصد مالکیت فرد از دارایی شرکت} = \text{سود تعلق گرفته به فرد}$$

$$\text{ارزش هر سهم} \times \text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد} = \text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}$$

$$\text{ارزش کل سهام شرکت} \times \text{درصد مالکیت فرد از دارایی شرکت} = \text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}$$

۱۱۸- چه تعداد از عبارات زیر کاملاً درست هستند؟

- الف - خریداران عمده کالاها و خدمات (مثل خریدهای دولتی)، مزایده و فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، مناقصه برگزار می‌کنند.
- ب - افزایش قیمت قند (با فرض ثابت بودن قیمت چای)، موجب انتقال نقطه تقاضای چای به سمت چپ بالای منحنی تقاضا می‌شود.
- ج - در بازار انحصاری خرید یا فروش، هیچ‌یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار نیستند.
- د - در بازار عوامل تولید، پول از سمت بنگاه‌ها به سوی خانوارها جریان می‌یابد.
- (۱) یک (۲) سه (۳) دو (۴) چهار

(متوسط - تعادل در بازار و انواع بازار - مفهومی - ۱۰۰۵)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

- الف) نادرست؛ خریداران عمده کالاها و خدمات (مثل خریدهای دولتی)، مناقصه برگزار می‌کنند و فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، مزایده برگزار می‌کنند.

نوع بازار	تعریف	مثال
رقابتی	تعداد فروشندگان و خریداران بسیار زیاد است. حضور و رفتار هر یک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان نسبت به کل بازار بسیار کوچک است. هیچ‌یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت «تأثیر گذار» و به عبارت دیگر «قیمت گذار» نیستند.	بازار محصولاتی چون ماکارونی
انحصاری	گاه به دلایل (طبیعی - قانونی یا غیرقانونی - اقتصادی) تعداد فروشندگان یا خریداران به یک یا چند نفر محدود است. تولیدکننده یا فروشنده منحصر به فرد = انحصارگر در فروش خریدار یا تقاضاکننده منحصر به فرد = انحصارگر در خرید انحصارگر قیمت‌گذار است و خریداران قیمت‌پذیر هستند.	در کشور ما شرکت توانیر (به دلیل طبیعی) و شرکت‌های خودرویی (به دلایل قانونی) انحصارگر در فروش کالای خود به‌شمار می‌روند. شرکت پخش و پالایش فراورده‌های نفتی، از یک‌سو تنها خریدار و از سوی دیگر تنها فروشنده محصولات نفتی است.
مزایده	فروشنده حداقل قیمتی که می‌خواهد کالا یا خدمات خود را به فروش برساند اعلام می‌کند، سپس خریداران با یکدیگر به رقابت می‌پردازند و قیمت‌های بالاتر ارائه می‌دهند. در نهایت خریدار حقیقی یا حقوقی که بالاترین قیمت را پیشنهاد کند در مزایده برنده می‌شود.	فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، مزایده برگزار می‌کنند.
مناقصه	روشی برای خرید کالاها و خدمات است که در آن تمامی پیشنهادهای رسیده در یک زمان و در حضور پیشنهاد دهندگان بررسی شده و پایین‌ترین قیمت قبول می‌گردد.	خریداران عمده کالاها و خدمات (مثل خریدهای دولتی)، مناقصه برگزار می‌کنند.

پ نادرست؛ قند و چای دو کالای مکمل هستند و با افزایش قیمت یکی، تقاضای دیگری کاهش می‌یابد (حتی اگر قیمت آن تغییری نکند) و به‌عکس با کاهش قیمت یکی، تقاضای دیگری (بدون هیچ تغییری در قیمت)، افزایش می‌یابد.

در مثال ما نیز، افزایش قیمت قند (با فرض ثابت بودن قیمت چای)، موجب کاهش تقاضای چای و در نتیجه انتقال کل منحنی تقاضای چای (نه نقطه تقاضا) به سمت چپ خود می‌شود؛ زیرا قیمت این کالا (چای) تغییری نکرده که موجب حرکت نقطه تقاضا بر روی منحنی شود، بلکه میزان تقاضا در همان قیمت‌های ثابت کاهش یافته و حال با توجه به نقاط تلاقی مقادیر جدید و قیمت‌ها با یکدیگر، منحنی تقاضای جدیدی ترسیم می‌شود که در سمت چپ منحنی تقاضای قبلی قرار می‌گیرد.

توجه

کالاهای مکمل، کالاهایی هستند که همراه با یکدیگر مصرف می‌شوند.

ج نادرست؛ در بازار رقابتی (نه انحصاری خرید یا فروش)، هیچ‌یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار نیستند.

د درست؛ در بازار عوامل تولید، پول از سمت بنگاه‌ها به سوی خانوارها جریان می‌یابد (درآمد خانوارها) و در بازار محصولات جریان پول از سمت خانوارها به سوی بنگاه‌ها است (درآمد بنگاه‌ها).

۱۱۹- به ترتیب مالیات بر مصرف کدام‌یک از انواع محصولات در دنیا بسیار شایع است و کدام‌یک از انواع مالیات، بر اساس قیمت و ارزش کالاها یا بر اساس ویژگی‌ها و مشخصات آن‌ها دریافت می‌شود؟

- ۱) مالیات بر مصرف کیسه‌های پلاستیکی - مالیات بر مصرف
- ۲) مالیات بر سوخت‌های آلاینده - مالیات بر حقوق
- ۳) مالیات بر مصرف محصولات تنباکویی - تعرفه‌های گمرکی
- ۴) مالیات بر سوخت‌های تجدیدپذیر - تعرفه‌های گمرکی

پاسخ: گزینه ۳

در برخی کشورها مالیات بر سوخت‌های آلاینده مانند بنزین و گازوئیل معمول است (رد گزینه‌های ۲ و ۴)؛ چرا که این مالیات می‌تواند به کاهش مصرف و در نتیجه کاهش آلودگی ناشی از آن بینجامد. اخیراً در برخی کشورها به دلیل آثار زیست‌محیطی خطرناک کیسه‌های پلاستیکی، به وضع مالیات بر مصرف آن‌ها اقدام شده است (رد گزینه ۱). علاوه بر این مالیات بر مصرف محصولات تنباکویی از جمله سیگار که برای سلامت انسان مضر است، در دنیا بسیار شایع است.

دام تستی

دقت کنید که تمام گزینه‌های یک تست ممکن است در یک پاراگراف وجود داشته باشد؛ اما باید دقیقاً به پاسخ تست مربوطه اشاره کنیم که در این تست عبارت «شایع است» کلید حل سؤال است.

تعرفه‌های گمرکی که یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم محسوب می‌شود، ممکن است بر اساس قیمت و ارزش کالاها یا براساس ویژگی‌ها و مشخصات آنها (مانند حجم، وزن و ...) تعیین و دریافت شوند.

مشاوره

به مبحث تعرفه‌های گمرکی دقت کنید؛ چرا که در کنکور تیرماه ۱۴۰۳ یک سؤال از این قسمت طراحی شده بود.

۱۲۰- اگر سه کشور پاکستان، مالزی و اندونزی به یک اندازه از نیروی کار، سرمایه و دانش فنی برخوردار باشند و فقط برنج و ذرت در این سه کشور با قیمت‌های یکسان تولید بشوند:

- هر سه کشور اگر همه عوامل تولیدشان را با اشتغال کامل برای تولید ذرت به کار بگیرند، پاکستان ۲۵۰ واحد، مالزی ۱۴۰ واحد و اندونزی ۱۲۰ واحد می‌توانند تولید بکنند.

- هر سه کشور اگر همه عوامل تولیدشان را با اشتغال کامل برای تولید برنج به کار بگیرند، پاکستان ۸۶ واحد، مالزی ۱۱۹ واحد و اندونزی ۷۵ واحد می‌توانند تولید بکنند.

با توجه به مندرجات بالا کدام گزینه درباره این سه کشور صحیح است؟

- (۱) مالزی در تولید ذرت مزیت مطلق دارد. (۲) مالزی در تولید ذرت و پاکستان در تولید برنج مزیت مطلق دارند.
(۳) اندونزی در تولید ذرت مزیت نسبی دارد. (۴) پاکستان در تولید برنج مزیت نسبی دارد.

(دشوار - اهمیت تجارت و مزیت مطلق و نسبی - محاسباتی - ۱۰۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

با توجه به اطلاعاتی که در صورت سؤال آمده است می‌توانیم پی ببریم که: کشور پاکستان ذرت بیش‌تری از سایر کشورها تولید می‌کند، پس در تولید ذرت مزیت مطلق دارد، کشور مالزی هم برنج بیش‌تری از دو کشور دیگر تولید می‌کند، پس در تولید برنج مزیت مطلق دارد. کشور اندونزی در تولید هیچ محصولی نسبت به دو کشور دیگر مزیت مطلق ندارد اما در داخل ذرت بیش‌تری در مقایسه با برنج، می‌تواند تولید کند، در نتیجه در تولید ذرت مزیت نسبی دارد.

۱۲۱- در یک کشور فرضی ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ نفر از افراد ۱۵ سال و بالاتر شاغل‌اند و ۱۴,۵۰۰,۰۰۰ نفر از افراد فعال جامعه در جست‌وجوی کار هستند. حداقل چند نفر دیگر باید شاغل شوند تا نرخ بیکاری ۵ درصد شود؟

- (۱) ۱۲,۵۲۵,۰۰۰ (۲) ۱۲,۵۳۵,۰۰۰ (۳) ۱۲,۵۵۲,۰۰۰ (۴) ۱۲,۲۵۳,۰۰۰

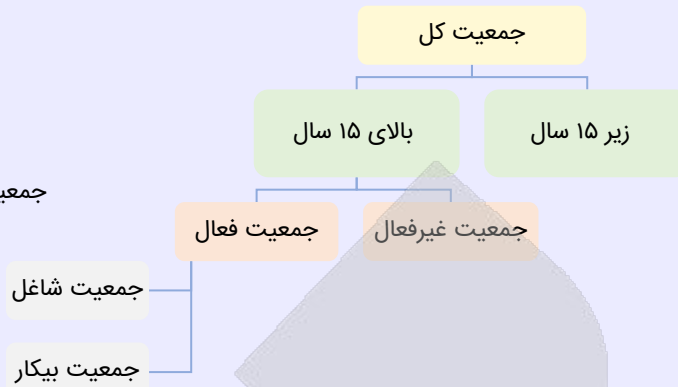
(متوسط - رکود، بیکاری و فقر - مفهومی / محاسباتی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۱

محاسبه نرخ بیکاری

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

$$\text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل} = \text{جمعیت فعال}$$

زمانی که تصمیم به شاغل شدن چند نفر گرفته می‌شود بدان معناست که در فرمول از تعداد بیکاران کاسته می‌شود و به تعداد شاغلین اضافه می‌شود در نتیجه داریم:

$$\text{نفر جمعیت افراد بیکار} = 14,500,000$$

$$\text{نفر جمعیت افراد شاغل} = 25,000,000$$

$$\text{جمعیت فعال} = \text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل} = 25,000,000 + 14,500,000 = 39,500,000$$

$$\text{درصد بیکاری} = 5\%$$

$$\frac{5}{100} = \frac{14,500,000 - X}{39,500,000}$$

$$\text{طرفین وسطین} \rightarrow 39,500,000 \times 5 = 100(14,500,000 - X) \Rightarrow 197,500,000 = 1,450,000,000 - 100X$$

$$\Rightarrow 100X = 1,450,000,000 - 197,500,000 \Rightarrow 100X = 1,252,500,000 \Rightarrow X = 12,525,000 \text{ نفر}$$

در نتیجه باید ۱۲,۵۲۵,۰۰۰ نفر دیگر شاغل شوند تا نرخ بیکاری برابر با ۵ درصد شود.

مشاوره

دانش‌آموزان به مسائل مربوط به نرخ بیکاری و اشتغال دقت لازم را داشته باشند که در کنکور تیر ۱۴۰۲ سؤال مطرح شده است.

۱۲۲- با توجه به جدول زیر:

کشور	سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۲۰۱۷	سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۲۰۱۸	نرخ تورم
A	؟	۴۵,۳۷۶	۲ برابر نرخ تورم کشور B
B	۳,۲۵۰	۳,۷۰۵	؟
C	۱۷۸,۰۰۰	؟	$\frac{1}{7}$ برابر نرخ تورم کشور B

الف - سطح عمومی قیمت‌ها در کشور A در سال ۲۰۱۷ چند واحد پولی است؟

ب - سطح عمومی قیمت‌ها در کشور C در سال ۲۰۱۸ چند واحد پولی است؟

$$181,560 - 35,450 \quad (2)$$

$$181,560 - 34,250 \quad (1)$$

$$185,160 - 34,250 \quad (4)$$

$$185,160 - 35,450 \quad (3)$$

$$\text{قیمت سال قبل} - \text{قیمت سال جاری} \\ B \text{ نرخ تورم کشور} = \frac{\text{قیمت سال قبل}}{\text{قیمت سال جاری}} \times 100 \\ = \frac{3,705 - 3,250}{3,250} \times 100 = 14 \text{ درصد}$$

$$A \text{ نرخ تورم کشور} = 2 \times B = 2 \times 14 = 28 \text{ درصد}$$

$$A \text{ برای کشور} \Rightarrow \frac{28}{100} = \frac{45,376 - x}{x} \Rightarrow 0.28x = 45,376 - x \Rightarrow 1.28x = 45,376 \Rightarrow x = \frac{45,376}{1.28} = 35,450$$

$$C \text{ نرخ تورم کشور} = \frac{1}{7} \times B = \frac{1}{7} \times 14 = 2 \text{ درصد}$$

برای کشور C

$$\Rightarrow \frac{2}{100} = \frac{y - 178,000}{178,000} \Rightarrow 0.02 \times 178,000 = y - 178,000 \Rightarrow 3,560 = y - 178,000 \Rightarrow y = 3,560 + 178,000 = 181,560$$

راه حل میان بر

دو حالت داریم:

یعنی اگر نرخ تورم برابر با ۱۴ درصد است می‌شود: ۱/۱۴ و سپس با یک جمع می‌کنیم و برابر می‌شود با: ۱/۱۴
حال دو تا حالت پیش می‌آید:

حالت اول (مانند کشور A در صورت سؤال) قیمت سال جدید را داریم و باید قیمت سال قبل را به دست بیاریم:
ابتدا باید عدد تورم (۲۸ درصد) را به صورت اعشاری بنویسیم (۰/۲۸)، و سپس آن را با عدد ۱ جمع کنیم حال باید قیمت سال جدید را بر عدد به دست آمده (۱/۲۸) تقسیم کنیم:

$$\frac{45,376}{1.28} = 35,450$$

حالت دوم (مانند کشور C در صورت سؤال) قیمت سال قبل را داریم و باید قیمت سال جدید را به دست بیاریم:

ابتدا باید عدد تورم (۲ درصد) را به صورت اعشاری بنویسیم (۰/۰۲)، و سپس آن را با عدد ۱ جمع کنیم حال باید قیمت سال قبل را در عدد به دست آمده (۱/۰۲) ضرب کنیم:

$$1.02 \times 178,000 = 181,560$$

۱۲۲- اگر تولید کل در کشور فرضی Y طی سه سال متوالی برابر با ۶۲۰,۵۰۰ و ۷۹۸,۳۰۰ و ۸۹۲,۷۰۰ میلیارد دلار باشد و پس از انتخاب

سال اول به عنوان سال پایه، تولید کل به ترتیب به ۶۲۰,۵۰۰، ۷۷۰,۰۰۰ و ۸۲۳,۰۰۰ میلیارد دلار تغییر کند، در این صورت:

الف - نرخ رشد اسمی سال دوم نسبت به سال اول چقدر است؟

ب - نرخ رشد واقعی سال سوم نسبت به سال دوم چقدر خواهد بود؟

$$1) \quad 6/2\% - 26/8\% \quad 2) \quad 25/6\% - 6/2\%$$

$$3) \quad 6/9\% - 29/2\% \quad 4) \quad 6/9\% - 28/6\%$$

خیلی دشوار - رشد اقتصادی و محاسبه آن - محاسباتی / مفهومی - ۱۰۱۱

پاسخ: گزینه ۴

با توجه به اطلاعات جدول، داریم:

سال	تولید واقعی	تولید اسمی
سال اول (پایه)	۶۲۰,۵۰۰	۶۲۰,۵۰۰
سال دوم	۷۷۰,۰۰۰	۷۹۸,۳۰۰
سال سوم	۸۲۳,۰۰۰	۸۹۲,۷۰۰

قیمت‌های ذکر شده در ردیف اول سؤال مربوط به تولید اسمی این کشور در طی سه سال متوالی هستند؛ یعنی هم افزایش قیمت و هم افزایش تولید در آنها لحاظ شده است، اما قیمت‌های ردیف دوم مربوط به تولید واقعی هستند یعنی تنها به افزایش تولید اشاره دارند؛ با توجه به این موضوع:

بررسی موارد:

الف) $100 \times \frac{\text{تولید اسمی سال اول} - \text{تولید اسمی سال دوم}}{\text{تولید اسمی سال اول}}$ = نرخ رشد اسمی تولید در سال دوم نسبت به سال اول

درصد $28/6 = \frac{798,300 - 620,500}{620,500} \times 100$ = نرخ رشد اسمی تولید در سال دوم نسبت به سال اول

ب) $100 \times \frac{\text{تولید واقعی سال دوم} - \text{تولید واقعی سال سوم}}{\text{تولید واقعی سال دوم}}$ = نرخ رشد واقعی تولید در سال سوم نسبت به سال دوم

درصد $6/9 \approx \frac{823,000 - 770,000}{770,000} \times 100 = 6/88 \approx 6/9$ = نرخ رشد واقعی تولید در سال سوم نسبت به سال دوم

۱۲۴- کدام مورد به ترتیب، مراحل انجام خرید مقایسه‌ای را کامل می‌کند؟

مراحل خرید مقایسه‌ای		
مرحله	نام مرحله	تعریف
اول	الف	شامل بیان اینکه واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید.
دوم	ب	شامل مواردی که می‌تواند مشکل را رفع و یا مسئله را حل کند.
سوم	تعیین معیارها	ج
چهارم	ارزیابی	د
پنجم	هـ	انتخاب گزینه نهایی

- تعریف مسئله - تصمیم‌گیری - معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است. - شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف - فهرست گزینه‌ها
- فهرست گزینه‌ها - تعریف مسئله - شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف - معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است. - تصمیم‌گیری
- تعریف مسئله - فهرست گزینه‌ها - معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است. - شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف - تصمیم‌گیری
- تعریف مسئله - تصمیم‌گیری - شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف - معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است. - فهرست گزینه‌ها

پاسخ گزینه ۳

(آسان - بودجه بندی - حفظی - ۱۰۱۳)

مراحل خرید مقایسه‌ای

مرحله	نام مرحله	تعریف
اول	تعریف مسئله	شامل بیان اینکه واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید.
دوم	فهرست گزینه‌ها	شامل مواردی که می‌تواند مشکل را رفع و یا مسئله را حل کند.
سوم	تعیین معیارها	معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است.
چهارم	ارزیابی	شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف
پنجم	تصمیم‌گیری	انتخاب گزینه نهایی

۱۲۵- فردی در انتهای سال پس از پرداخت واجبات مالی خود ۱۲۰ میلیون تومان برایش باقی ماند. او ۱۵۰۰ ورقه سهام خرید و در پایان سال همه سهام خود را به مبلغ ۴۵۰ میلیون تومان فروخت. اگر منبع درآمد او فقط از طریق سرمایه‌گذاری در بازار بورس باشد و کل هزینه‌هایش ۱۵۰ میلیون تومان شده باشد، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب (از راست به چپ)، کدام است؟

الف - قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

ب - قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟

ج - خمس سالیانه او چند میلیون تومان است؟

- (۱) الف: ۷۵,۰۰۰ تومان ب: ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال ج: ۳۶ میلیون
 (۲) الف: ۸۰,۰۰۰ تومان ب: ۳۰۰,۰۰۰ ریال ج: ۴۵ میلیون
 (۳) الف: ۷۵,۰۰۰ تومان ب: ۳۰۰,۰۰۰ ریال ج: ۴۵ میلیون
 (۴) الف: ۸۰,۰۰۰ تومان ب: ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال ج: ۳۶ میلیون

(دشوار - پس‌انداز و سرمایه‌گذاری - ترکیبی / محاسباتی - ۱۰۱۴)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

الف) میزان سرمایه اولیه فرد: ۱۲۰ میلیون تومان

وی با همین ۱۲۰ میلیون تومان، ۱۵۰۰ ورقه سهام خریده که همین‌جا می‌توان قیمت اسمی هر ورق سهم را مشخص کرد:

$$\text{تومان } ۸۰,۰۰۰ = \frac{۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰}{۱,۵۰۰} = \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{تعداد سهام خریداری شده}} = \text{ارزش اسمی هر ورق سهم}$$

پ) در پایان سال این فرد همه سهام خود را به ارزش ۴۵۰ میلیون تومان فروخت، با این اطلاعات می‌توان قیمت بازاری هر ورق سهم را مشخص کرد:

$$\text{ریال } ۳,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۰۰,۰۰۰ \times ۱۰ = ۳۰۰,۰۰۰ \text{ تومان} = \frac{۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰}{۱,۵۰۰} = \frac{\text{ارزش سهام فرد در پایان سال}}{\text{تعداد سهام خریداری شده}} = \text{ارزش بازاری هر ورق سهم}$$

ج) میزان سود فرد در پایان سال برابر با ۳۳۰ میلیون تومان است (۳۳۰ = ۴۵۰ - ۱۲۰) که پس از کسر مخارج، به آن خمس تعلق می‌گیرد، در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{میلیون تومان } ۳۶ = \frac{۱}{۵} \times ۱۸۰ = \frac{۱}{۵} (۳۳۰ - ۱۵۰)$$

تغییرات کتاب درسی را در دیجی ماز مطالعه کنید!

رایگان

منواسکن کن

